

საქართველო

ფასი | ღირსი

გამოცემა

gazeti@inbox.ru

5 ვის მიჰყავს ქრახისკან საქართველო და უკრაინა?

„ალსანინას დღესაც აქვს მყარი პოზიციები აშშ-ში, გარკვეული წრეები მხარს უჭერენ ან რატომ არ უნდა დაუჭირონ, ის სომ მათი ყველა ბრძანების შესასრულებლად მზად არის?!“

«ამერიკელების ყველაზე სანდო პირი ხელისუფლებაში ალსანინაა და დღეს ეს აღაშინებს რომ ამბობს, «ნახიონალებს» ჩადენილი დანაშაული უნდა ვაკატიოთო, არა მხოლოდ მისი ფრაზა, არამედ ამერიკის სურვილის გახმაურებაცაა» 8

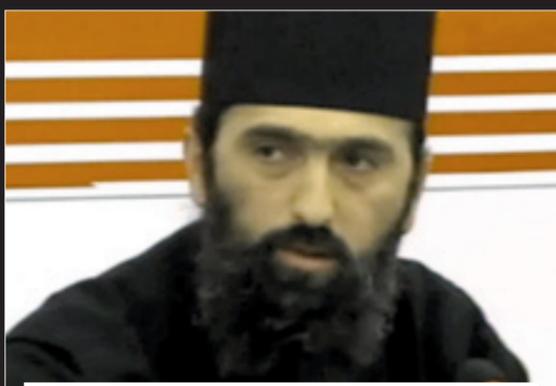
ყოფილი დიქტატორის აღვოკატები პროკურორის განტინას ირგებენ

«ხელაგი უორს დემოკრატიის უუჭრისგან!»

რაზე ესაუბრნენ დარჩებუნი ამერიკაში? გაითვალისწინებს თუ არა ამერიკელების რჩევებს და რას მოილოქმედას ახლო მომავალში? 6

**«ეს რომ პატრიარქის შეურაცხყოფა, ვერ სვდებით?!»
«ქართულ ოცნებას» ნინასარჩევნოდ რომ ეთქვა, ანტიდისკრიმინაციულ კანონს მივიღებო, რომელი ქართველი მოგხედავთ ხმას?!» 2**

**ბაბა ღვთისი (ლავრაშვილი):
ანტიდისკრიმინაციული კანონის ამ სახით მიღება აუხილებლად გამოიწვევს არაულოებას 3**

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ახეხი

სასულიერო პირებზე კომიტეტის სხდომას პროტესტის ნიშნად დატოვებს!

ქართველებს ეპროვიზან მასობრივი დაპირებები ეპოქაობა?

ევროპაში არაღელვარებულად მცხოვრებ ქართველებს, საქართველო-ევროკავშირის შეთანხმების საფუძველზე, სამშობლოში დაბრუნება მოუწევთ.

ევროინტეგრაციის სახელმწიფო მინისტრის — ალექსი პეტრიაშვილის განცხადებით, საქართველოს მოქალაქეების სამშობლოში დაბრუნებას არ ექნება მასობრივი ხასიათი და ის ეტაპობრივად განხორციელდება. ალექსი პეტრიაშვილის განცხადებით, ევროპაში არაღელვარებულად მცხოვრებ ქართველებს საკონსულაციური და საელჩოები მათთვის საჭირო ინფორმაციას მიიწვდიან და სიტუაციაში გააჩვენებენ.

თბილისში უსხოვლად 15 წლის ბიჭი გააუპატიურა

29 აპრილს თბილისში, ზანდუკელის ქუჩაზე, უცხოელმა 15 წლის მოზარდი გააუპატიურა. როგორც ქუჩის მცხოვრებლები ამბობენ, დღის 8:00 საათზე 15 წლამდე ბიჭი ყვირილით შევარდა ერთ-ერთ სახლში და დახმარება ითხოვა.

„დღის 8 საათი იქნებოდა, კარზე ბრახუნის ხმა გაიგეთ. გავიღეთ კარი, ატყდა წივილი-კივილი, იყო 15-16 წლის მოზარდი ბიჭი, თითქმის შიშველი, პირსახოცი ჰქონდა შემოხვეული და შევლას ითხოვდა. რამდენიმე წუთში გაურკვეველი წარმომავლობის უცხოელი მოვიდა და ბავშვის გაყვანას შეეცადა, თუმცა არ გავატანეთ. შემდეგ უცხოელმა ბავშვს ტანსაცმელი მიუტანა, — განაცხადა ზანდუკელის ქუჩის ერთ-ერთმა მცხოვრებმა, რომელსაც მოზარდი დამაყარა და შემთხვევის ადგილზე მიიწვია.“

„ცხოვრობს, ხოლო უცხოელებს იმიტომ გაჰყავა, რომ სიგარეტს და საკვებს დაჰპირდნენ.“

ქართველმა სამართალდაცველებმა, 15 წლის მოზარდის გაუპატიურების ბრალდებით, ზანდუკელის ქუჩაზე, 1993 წელს დაბადებული ერაყელი დაპატიმრებული გამოძიებამ დაადგინა, რომ დაკავებულმა ერაყელმა თბილისში, ზანდუკელის ქუჩაზე, თავის დროებით საცხოვრებელ ბინაში არასრულწლოვანი ბიჭი მოტყუებით მიიყვანა, შემდეგ ძალის გამოყენებით მასთან სექსობრივი კონტაქტი დაამყარა და შემთხვევის ადგილზე მიიწვია. სამართალდამცველებმა ცხელ კვალზე ჩატარებული ოპერატიული-სამძებრო და საგამოძიებო ღონისძიებების შედეგად, ბრალდებული მომხდარიდან რამდენიმე საათში თბილისში, გოგე-ბაშვილის ქუჩაზე დააკავეს.

იმ ბინაში, სადაც 15 წლის ბიჭი გააუპატიურა, მოსახლეობა მივიდა და იმ მცხოვრებელ უსხოვლად სიტყვიერად და ფიზიკურად დაუპირისპირდა.

ბოლო ინფორმაციით, გაუპატიურების ბრალდებით დაპატიმრებული ერაყის კიდევ ორი მოქალაქე.

«ეს რომ პატრიარქის შეუახსუოვანა, ვერ ხვდებით?!» «ქართულ ოცნებას» წინასაარჩევნოდ რომ ეთქვა, ანტიდისკრიმინაციულ კანონს მივიღებო, როგორი ქართველი მოგხედავდა ხმას?!

საქართველოს პარლამენტის ბიუროს 29 აპრილის გადაწყვეტილებით, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ კანონპროექტის განხილვა ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის დღის წესრიგში რჩება, მიუხედავად იმისა, რომ ამ კანონპროექტის განხილვის შეჩერებას საპატრიარქო ითხოვდა. ანტიდისკრიმინაციულ კანონს, სავარაუდოდ, 30 აპრილის პლენარულ სხდომაზე მეორე მოსმენით უყრიან კენჭს.

ანტიდისკრიმინაციული პაკეტის საფუძველზე პირდაპირ იკრძალება ნებისმიერი ნიშნით დისკრიმინაცია. კანონის მიზანია დისკრიმინაციის ნებისმიერი ფორმის აღმოფხვრა და თანასწორუფლებიანობა რასის, კანის ფერის, ენის, სქესის, მოქალაქეობის, წარმოშობის, დაბადების, საცხოვრებელი ადგილის, ქონებრივი ან ნოდებრივი მდგომარეობის, რელიგიის ან რწმენის, ეროვნული, ეთნიკური ან სოციალური კუთვნილების, პროფესიის, ოჯახური მდგომარეობის, ჯანმრთელობის მდგომარეობის, შეზღუდული შესაძლებლობის, სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობის, გამოსატვის, პოლიტიკური ან სხვა შეხედულებების, ან სხვა ნიშნის მიუხედავად. კანონპროექტი კრძალავს დისკრიმინაციას როგორც საჯარო, ასევე კერძო სფეროში.

ალსანიშნავია, რომ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა პარლამენტს კანონპროექტის განხილვის გადადების თხოვნით მიმართა — პატრიარქისთვის მიუღებელია წარმოდგენილი პროექტი.

„ქვეყნის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანია ამ კანონპროექტის კონსტიტუციური არარაბუნადი ცნებაების „საქსულარო ორიენტაციისა“ და „განდარსებული იდენტობის“ შემოღება. სახელმწიფო უნდა იყოს ნეიტრალური რელიგიის მიმართ. ანტიდისკრიმინაციული კანონპროექტი კანონპროექტის მიხედვით არაა რელიგიური და არაა ეროვნული. ანტიდისკრიმინაციული კანონპროექტი კანონპროექტის მიხედვით არაა რელიგიური და არაა ეროვნული. ანტიდისკრიმინაციული კანონპროექტი კანონპროექტის მიხედვით არაა რელიგიური და არაა ეროვნული.“

განცხადებაში ასევე აღნიშნულია, რომ საზოგადოების აზრით, ეს კანონპროექტი ყველა რელიგიის მიერ აღიარებულ ძირითად თეორიას ეჭვქვეშ აყენებს. ეს კი, თავის მხრივ საზოგადოების ფართო ფენების დისკრიმინაციის საშიშროებას ქმნის.

29 აპრილს გაიმართა ადამიანის უფლებათა დაცვის საპარლამენტო კომიტეტის სხდომა, რომელზეც ანტიდისკრიმინაციული კანონის მოხსნის მიზნით განხილეს. სხდომაზე ესწრებოდნენ სასულიერო პირები, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და არასამთავრობო მენტო ოპოზიციის წარმომადგენლები.

«ღვთის მსახურად გამოვინახე, მოკნენი საზოგადოება არატარადიულ საქსულარო ურთიერთობებს საპატრიარქოს მიიჩნევს მოგაპატიურებელ სოფლად, სოლო ნაკომპლენილი ფორმით ანტიდისკრიმინაციულ კანონპროექტს თვლის ამ სოფლის პროპაგანდად და დაქანობად»

არასამთავრო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს მოუწოდა, ნავიდნენ სოლო-გომორში, რომელსაც დღესაც ცეცხლი უკიდია. „თქვენსაირი ხალხის ცოდვების გამო დანისო ეს ყველაფერი, ჭკუთი იყავით, თქვენ ცოტა!“ — განაცხადა დეკანოზმა. სასულიერო პირებმა ანტიდისკრიმინაციული კომიტეტის სხდომა პროტესტის ნიშნად დატოვეს. როგორც საპატრიარქოს წარმომადგენლები აცხადებენ, ჩანს, რომ უმრავლესობასთან ვერ შეთანხმდებიან.

ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 3 საკანონმდებლო ინიციატივის წინააღმდეგ გამოვიდა, რომელთაგან ერთი — რელიგიური გაერთიანებების ორიდული სტატუსის, მეორე — თვითმმართველობის კოდექსის, ხოლო მესამე ანტიდისკრიმინაციული კანონის ეტაპობრივი მიღებაა. საპატრიარქოს პოზიციის მიუხედავად, წინა მოწვევის პარლამენტმა 2011 წელს მაინც მიიღო კანონი რელიგიური გაერთიანებების შესახებ, თვითმმართველობის კოდექსი ილია მეორის განცხადების შემდეგ მნიშვნელოვნად შეიცვალა, უცნობია, რა ბედი ექნება ანტიდისკრიმინაციული კანონის.

P.S. „კანონის, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრა“, ამოქმედება ნიშნავს ჯარში, სკოლებში, საბავშვო ბალებში, პენიტენციურ სისტემაში „ცისფერების“ შესვლას. პირველი მოსმენით კანონპროექტი 109 ხმით არავის წინააღმდეგ დამტკიცდა. მართლმადიდებლებს პარლამენტში 1 ხმა არ აღმოაჩნდა „ცისფერი დიქტატორის“ წინააღმდეგ. საქართველო თავისუფალი ქვეყანაა, სხვათა შორის, ამ ქვეყანაში თავისუფალი აზრის გამოთქმის უფლება ნაძირალებსაც აქვთ, რომლებმაც სული გაყიდეს. თუმცა მსგავსი ადამიანების მორალის გავლენის ქვეშ ვერ მოვექცევით. პომოსექსუალიზმი ეს არის ანომალია, ნორმიდან გადახრა, ამიტომაც საზოგადოების 90 პროცენტი არ ეთანხმება იმას, რომ პომოსექსუალიზმი საბავშვო ბალებში შევიდნენ და აღმზრდელად იმუშაონ. ბალებში აღმზრდელად უნდა მუშაობდეს ნორმალური ფსიქიკის ქალი ან კაცი, — განაცხადა კოალიცია „წინა ბურჯანაძე — გაერთიანებული ოპოზიციის“ ერთ-ერთმა ლიდერმა ჯორჯ ბალაურაძემ.

გიგლიაში წერია, რომ მამათმავლობა ღვთისთვის საკმაბელი ცოდვაა, ამიტომ ეს ურთიერთობები მე მოვიხსენიე, როგორც ბილწი და მე არც ერთი კონკრეტული ადამიანისთვის ან კონკრეტული ჯგუფისთვის შეურაცხყოფა არ მიმიყენებია.

სიონის საკათედრო ტაძრის მოძღვარი, დეკანოზი, მამა დავით ლასურაშვილი იმ სასულიერო პირებს შორისაა, რომლებიც საქართველოს მთავრობის მიერ წარდგენილ ანტიდისკრიმინაციულ კანონპროექტს აქტიურად აპროტესტებენ. აღნიშნულ საკითხზე საზოგადოებრივი მაუწყებლის ეთერში მამა დავითის გამოსვლას ცხრა არასამთავრობო ორგანიზაციის საჩივარი და პროტესტი მოჰყვა. „საქართველო და მსოფლიოს“ მამა დავით ლასურაშვილი ესაუბრა.

— მამაო, თქვენ ერთ-ერთი ხართ იმ სასულიერო პირთაგან, რომლებიც ანტიდისკრიმინაციულ კანონპროექტს აპროტესტებენ. გთხოვთ, მკითხველს განუმარტოთ, კონკრეტულად რა არის მიუღებელი და რა საფრთხეს შეიქმნის ამ კანონპროექტის დამტკიცების შემთხვევაში?

— კანონპროექტი ეწინააღმდეგება კონსტიტუციას და ამკვიდრებს ახალ ტერმინებს, რომელთაც არ სცნობს და არ იცნობს კონსტიტუცია. მამაო, როდესაც ყველა ნორმა, ყველა მიღებული კანონი უნდა შეესაბამებოდეს კონსტიტუციას და კონსტიტუციურ შეთანხმებას ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის.

ამ კანონპროექტის შესახებ უნდა უფრო ვთქვათ, რომელიც უფლებების შელახვის ხარჯზე სურთ, კანონიერად დამტკიცონ ზოგიერთი უმცირესობის უფლება, რომელსაც ისედაც არაფერ ზღუდავს. ანტიდისკრიმინაციული კანონპროექტის საფუძველზე უმცირესობებს ჭარბი უფლებები მიენიჭება. უნდა იქნებოდა საადგილო ეპისკოპოსი უკვე ბრძანა, ვინ დაიცავს უმრავლესობის უფლებებს.

ანტიდისკრიმინაციული კანონპროექტი ჯერ კანონდაც არ ქცეულა და საკუთარი აზრის გამოთქმის გამო, საზოგადოებრივი მაუწყებლის წინააღმდეგ უკვე საჩივარია შესული და წარმოიდგინეთ, ეს კანონი რომ ძალაში შევა, რა მოხდება.

— საზოგადოებრივი მაუწყებლის პირდაპირ ეთერში სწორედ ანტიდისკრიმინაციულ კანონპროექტზე თქვენს კომენტარს 9 არასამთავრობო ორგანიზაციის საჩივარი მოჰყვა...

— მე ვაგზავარ სასულიერო პირი, რომელსაც მეორე სასულიერო პირთან ერთად მაცხოვრის საფლავზე ცეცხლის გადმოსვლის პირდაპირი რეპორტაჟი მიმყავდა. ცეცხლის გადმოსვლის მოლოდინის რეჟიმში, ხელისუფლებას ვთხოვე, გაეთვალისწინებინა ჩვენი ეკლესიის, უნმინდესის თხოვნა და არ მიეღო კანონპროექტი ამ ფორმით, როგორც ის იყო წარმოდგენილი, ვინაიდან ეს აუცილებლად გამოიწვევდა ერთი შეხება-შემოხებას.

ზოგიერთი არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენლებს მამა დავითს უთხრეს, რომ მამათმავლობა ღვთისთვის საკმაბელი ცოდვაა, ამიტომ ეს ურ-

ეპროკავშირის ღირსებებზეა ან კანონდებლობის მიღება. იმის გამო, რომ ჩვენ მოქალაქეებს ამა თუ იმ ქვეყანაში უვიზო ჩაუვიზი კომფორტით, ასეთ მიზეზს კომპრომისაზე არ უნდა მივდიოდეთ. დაუშვებელია საქართველოს, ტრადიციის, რწმენის ნიშნების, რათა უვიზო მიმოსვლის ღირსნი გაგვხადონ.

მამა დავითი (ლასურაშვილი): ანტიდისკრიმინაციული კანონის ამ სახით მიღება აუხილავლად გამოიწვევს აკრულებას

თიერთობები მე მოვიხსენიე, როგორც ბილწი და მე არც ერთი კონკრეტული ადამიანისთვის ან კონკრეტული ჯგუფისთვის შეურაცხყოფა არ მიმიყენებია. აქედან გამომდინარე, თავის მართლებას და არავისთვის ბოდიშის მოხდას არ ვაპირებ, რადგან ის ადამიანები, რომლებიც ლგბტ საზოგადოებას მიეკუთვნებიან, ეკლესიის მიერ დაინიშნულნი არ არიან. ყველა მისთვის არის უფლება, მათთვის არაფერი უნდა იქნებოდეს.

გიგლიაში აქვთ. გოლო დროს ყველა მოვლენაზე მე არც ერთი კონკრეტული ადამიანისთვის ან კონკრეტული ჯგუფისთვის შეურაცხყოფა არ მიმიყენებია. აქედან გამომდინარე, თავის მართლებას და არავისთვის ბოდიშის მოხდას არ ვაპირებ, რადგან ის ადამიანები, რომლებიც ლგბტ საზოგადოებას მიეკუთვნებიან, ეკლესიის მიერ დაინიშნულნი არ არიან. ყველა მისთვის არის უფლება, მათთვის არაფერი უნდა იქნებოდეს.

ლეზობობა არ იქნებოდეს. ჩვენ გვახსოვს შემთხვევები, როდესაც ხელისუფლებამ არ ითვალისწინებდა უიზონობას და პატრიარქის პირდაპირ თხოვნასაც კი, რა ვითარებაა ახლა, ახალი ხელისუფლების მოსვლის შემდეგ? — საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა აღნიშნულ საკითხებზე თავისი პოზიცია არაერთხელ დააფიქსირა, მათ შორის, ახლახან საადგილო ეპისკოპოსი ილაშქრა, მაგრამ პატრიარქის მოსაზრებების გათვალისწინების კონკ-

მიღება იმ სახით, როგორც გვთავაზობენ, აუცილებლად გამოიწვევს აკრულებას. უიზონობა არ იქნებოდეს და პატრიარქის პირდაპირ თხოვნასაც კი, რა ვითარებაა ახლა, ახალი ხელისუფლების მოსვლის შემდეგ? — საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა აღნიშნულ საკითხებზე თავისი პოზიცია არაერთხელ დააფიქსირა, მათ შორის, ახლახან საადგილო ეპისკოპოსი ილაშქრა, მაგრამ პატრიარქის მოსაზრებების გათვალისწინების კონკ-

იმის გამო, რომ ჩვენს მოქალაქეებს ამა თუ იმ ქვეყანაში უვიზო ჩაუვიზი კომფორტით, ასეთ მიზეზს კომპრომისაზე არ უნდა მივდიოდეთ. დაუშვებელია საქართველოს, ტრადიციის, რწმენის ნიშნების, რათა უვიზო მიმოსვლის ღირსნი გაგვხადონ.

თუ ვეროკავშირის სივრცე პლურალიზმით განთქმული სახელმწიფოების ადგილია, მაშინ მათ ჩვენ ტრადიციებსაც პატივი უნდა სცენ. ყოველდღიურად ბევრ ადამიანს ვესაუბრები და ვიცი ხალხის განწყობა. ხალხი ცალსახად ამბობს — რომ ჩვენ არ გვინდა ფრანსუა ოლანდის ეპროკავშირის შემთხვევაში არსებობა. ჩვენ იმ 800 ათასი ფრანგის ეპროკავშირის გვერდით არ ვართ. ჩვენ იმ 800 ათასი ფრანგის ეპროკავშირის გვერდით არ ვართ. ჩვენ იმ 800 ათასი ფრანგის ეპროკავშირის გვერდით არ ვართ.

თუნდაც მეზობელ ქვეყნებთან, რომლებიც რელიგიურად და მენტალურად განსხვავდებიან ჩვენგან, წარმატებული ურთიერთობა გვაქვს და კონკრეტულ სფეროებში ვთანამშრომლობთ. მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ევროპასთან არ უნდა ვითანამშრომლოთ.

2010 წლის 31 მარტს ევროპის საბჭოს კომიტეტმა მიიღო რეკომენდაცია „სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის საფუძველზე დისკრიმინაციასთან ბრძოლის ზომების შესახებ“. მიუხედავად იმისა, რომ ეს მხოლოდ რეკომენდაციაა, ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებს მისი შესრულების ვალდებულება ეკისრებათ. მშობელს, რომელიც შეამჩნევს შვილს საკუთარი იდენტობიდან გადახვევის ნიშნებს, ეკრძალება ბავშვი ექიმთან მიიყვანოს.

მიუხედავად იმისა, რომ უკანასკნელ წლებში საქართველოს რამდენიმე კანონში შევიდა ცვლილებები, ეს ქმედებები არ წარმოადგენს მთავრობის გამიზნული პოლიტიკის შედეგს. ეს ცვლილებები განხორციელდა ევროპის საბჭოს წინააღმდეგობის შემთხვევაში, რათა ზემოხსენებული კანონმდებლობის ლიბერალიზაცია.

ჩვენ ვხედავთ საზოგადოებას, რომ შიშობს უვიზო მიმოსვლას, რათა უვიზო მიმოსვლა არ გამოიწვიოს უვიზო მიმოსვლა. ჩვენ ვხედავთ საზოგადოებას, რომ შიშობს უვიზო მიმოსვლას, რათა უვიზო მიმოსვლა არ გამოიწვიოს უვიზო მიმოსვლა. ჩვენ ვხედავთ საზოგადოებას, რომ შიშობს უვიზო მიმოსვლას, რათა უვიზო მიმოსვლა არ გამოიწვიოს უვიზო მიმოსვლა.

ესაუბრა შორენა ციციშვილი

ხალხი ხალხსად ამბობს — რომ ჩვენ არ გვინდა ფრანსუა ოლანდის ეპროკავშირის შემთხვევაში არსებობა. ჩვენ იმ 800 ათასი ფრანგის ეპროკავშირის გვერდით არ ვართ. ჩვენ იმ 800 ათასი ფრანგის ეპროკავშირის გვერდით არ ვართ.

ლანდის შვილი. მარნეულის რაიონში ასეთი ადამიანი მოსულა ეკლესიაში ჩამოსვლას და სინანული გამოუთქვამს საქართველოს ცხოვრების გამო, მარნეულის რაიონში ასეთი ადამიანი მოსულა ეკლესიაში ჩამოსვლას და სინანული გამოუთქვამს საქართველოს ცხოვრების გამო.

ათიანთასობით ადამიანმა გამოხატა პროტესტი, ლოცვითი მსვლელობა მოეწყო, თავად პატრიარქის მხარეს იმყოფებოდა, ეკლესიის წინააღმდეგობის მიუხედავად, პრეზიდენტმა სააკაშვილმა კანონპროექტს ხელი მოაწერა. ამით პარლამენტმა და პრეზიდენტმა შეურაცხველად და უიზონოდ და ეკლესიის წინააღმდეგობის მიუხედავად, პრეზიდენტმა სააკაშვილმა კანონპროექტს ხელი მოაწერა.

რეტულ პრეცედენტებს, სამწუხაროდ, ჯერჯერობით ვერ ვხედავ. ზოგიერთი სასულიერო პირი პარლამენტში საკომიტეტო მოსმენებსაც ესწრებოდა და თავისი პოზიცია დააფიქსირა, მაგრამ ზოგიერთი კომიტეტის ხელმძღვანელისგან მხოლოდ აგრესია მიიღო პასუხად. სამწუხარო იქნება, თუ ყოველი ხელისუფლების მიერ დაწყებული ეკლესიის შეურაცხყოფას ახალი ხელისუფლებაც გააგრძელებს.

ვფიქრობ, იმდენად მტკივნეულია და ფაქიზი თემაა, კარგი იქნება, საპარტიო სახელისუფლებას ადინდებულ საკითხთან დაკავშირებით რაიმე ნაბიჯი არ გადავიდეთ. რამდენად უჭარბო მოსახლეობა მსხარს ამ და მსგავსი კანონების მიღებას.

საზოგადოებრივი მაუწყებელს არც ერთი მუხლი არ დაურღვევია და იმედი მაქვს, საზოგადოებრივი მაუწყებლის მესვეურები ჩემ გამო ბოდიშს არ მოიხდებიან. ეს არასწორი იქნება.

ქიდევი კარბი, კონკორდატი სახელმწიფოსა და ეკლესიის შორის გაფორმებულია, თორემ არც წინა და არც ამ სახელი ხელისუფლებას პიროვნებაში ვფიქრობ, ამის შესახ-

წმინდა კვირიანე კართაგენელის სიტყვებს შეგახსენებთ, რომლისთვისაც ეკლესია დედა არ არის, მისთვის არც ღმერთია მამა. ხელისუფლებას მორალური პასუხისმგებლობა აქვს, უსმენდეს ეკლესიას. ანტიდისკრიმინაციული კანონის

წმინდა კვირიანე კართაგენელის სიტყვებს შეგახსენებთ, რომლისთვისაც ეკლესია დედა არ არის, მისთვის არც ღმერთია მამა. ხელისუფლებას მორალური პასუხისმგებლობა აქვს, უსმენდეს ეკლესიას. ანტიდისკრიმინაციული კანონის

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ახეხი

დადამინის მოსახლეობის რიცხვი 7.2 მლრდ-ს მიაღწია

გაეროს მონაცემებით, 2014 წლის დასაწყისში დედამიწის მოსახლეობის რიცხვი გაიზარდა და 7.2 მლრდ კაცს მიაღწია. აღსანიშნავია, რომ ათი წლის წინათ, 1994 წელს, ჩვენს პლანეტაზე 5,7 მლრდ კაცი ცხოვრობდა. სპეციალისტების პროგნოზით, უახლოეს ათ წელიწადში აფრიკის მოსახლეობის რიცხვი მნიშვნელოვნად გაიზარდება, 2050 წლისთვის კი აფრიკის მოსახლეობის მატების ტემპი 6-ჯერ გადააჭარბებს ლათინური ამერიკის მოსახლეობის ზრდის ტემპს, 15-ჯერ — აზიის მოსახლეობისას. 2014-2050 წლებში შემცირდება 40 ქვეყნის მოსახლეობა, განსაკუთრებით — გერმანიის, ჩინეთის, პოლონეთის, რუმინეთის, სერბეთის, რუსეთის, იაპონიისა და უკრაინის, აგრეთვე, აღმოსავლეთი და სამხრეთ-აღმოსავლეთი აზიის ქვეყნების. 2025 წელს დედამიწის მოსახლეობის რიცხვი 8.1 მლრდ-ს მიაღწევს, 2050 წელს კი — 9,6 მლრდ-ს.

მარინ ლე პენი: მე საფრანგეთს ნატოდან გააოვიყვან!

ცნობილმა ევროპელმა პოლიტიკოსმა, საფრანგეთის ნაციონალური ფრონტის ლიდერმა მარინ ლე პენმა რუსული გამოცემა „კომსომოლსკაია პრავდასთვის“ მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა, რომ, თუ საპრეზიდენტო არჩევნებში გაიმარჯვებს, საფრანგეთს ნატოდან გამოიყვანს.

„საფრანგეთი ამჟამად ნატოს ხაზს მიჰყვება, მაგრამ, თუკი მე ამირჩევენ, საფრანგეთს ნატოდან გამოიყვან; იმიტომ, რომ ამჟამად საფრანგეთს თავისი ხმა დაკარგული აქვს, ჩვენ ვასრულებთ ბრძანებებს, რომლებიც ვაშინგტონიდან მოდის. ზოგჯერ ბრძანება ბერლინიდანაც მოდის“, — განუცხადა მარინ ლე პენმა გამოცემას.

აღსანიშნავია, რომ საფრანგეთის პრეზიდენტის — ფრანსუა ოლანდის პროამერიკული პოლიტიკის ფონზე მარინ ლე პენს აქვს შანსი, გახდეს ქვეყნის პირველი

პირი. ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსთან კი პარიზს ყოველთვის რთული ურთიერთობა ჰქონდა — ქვეყანა გამოსული იყო ბლოკის სამხედრო სტრუქტურებიდან, თავისი ტერიტორიიდან გაძევებული ჰყავდა ნატოს შტაბბინა. საფრანგეთში ნატოს საინააღმდეგო განწყობილება საკმაოდ ძლიერია პოლიტიკოსებსა და განსაკუთრებით სამხედროებს შორის.

საერთოდ კი, ფრანგები დიდი სიმპათიით არ არიან განმსჭვალულნი ამერიკელების მიმართ. ამერიკელებისადმი უარყოფითი დამოკიდებულება იწყება გენერალ

ის, რომ ქვეყნის ბოლო ორი პრეზიდენტი თავაპოვებულნი არიან ნატოდან, ფრანგი საზოგადოების დიდი ნაწილის უკმაყოფილებას იწვევდა. აქედან გამომდინარე, მარინ ლე პენს მართლაც აქვს შანსი, გახდეს საფრანგეთის პრეზიდენტი.

შარლ დე გოლის ეპოქიდან, რომელიც საფრანგეთზე აშშ-ის გავლენის შესუსტებას ცდილობდა. ეს „დამოუკიდებლობის სულისკვეთება“ ფრანგებში არ ჩაკლულა და ის, რომ ქვეყნის ბოლო ორი პრეზიდენტი თავაპოვებული პროამერიკული იყო, ფრანგი საზოგადოების დიდი ნაწილის უკმაყოფილებას იწვევდა. აქედან გამომდინარე, მარინ ლე პენს მართლაც აქვს შანსი,

გახდეს საფრანგეთის პრეზიდენტი. ასეთ შემთხვევაში კი ის დე გოლის რეცეპტს გამოიყენებს: უარს იტყვის ნატოსთან სამხედრო თანამშრომლობაზე. იმის გათვალისწინებით, რომ საფრანგეთი 30 წლის განმავლობაში უარს ამბობდა ნატოსთან სამხედრო თანამშრომლობაზე, მარინ ლე პენის მხრიდან ანალოგიური ნაბიჯის გადადგმა რეალურია.

სომხეთის პარლამენტის თავმჯდომარე სააკიანი აირჩიეს

სომხეთის ეროვნული საკრებულოს თავმჯდომარის პოსტი ვაკანტური იყო 13 აპრილიდან, მას შემდეგ, რაც ამ პოსტზე მყოფი ოვიკ აბრამიანი, პრეზიდენტ სერჟ სარგსიანის განკარგულებით, მთავრობის მეთაურად დაინიშნა.

29 აპრილს კი სომხეთის ეროვნული საკრებულოს (პარლამენტის) სპიკერად სომხეთის მმართველი რესპუბლიკური პარტიის თავმჯდომარის მოადგილე გალუსტ სააკიანი აირჩიეს. გავრცელებული ინფორმაციით, სააკიანს საქართველოში ნათესავები ჰყავს, თუმცა კონკრეტულად ვინ, ჯერჯერობით უცნობია.

ჩუხთის მიხედვით დანახული სანქციები აღკვეთს უთანხმოებას აშშ-სა და უკრაინის შორის

აშშ-მა რუსეთის ფედერაციის 7 მოქალაქესა და 17 კომპანიას სანქციები დაუწესა. რუსეთის სანქციები ყირიმის მიერთების გამო, რასაც აშშ არ აღიარებს, აგრეთვე, უკრაინის მიმართ პოზიციისთვის დაუწესეს.

ახალი სანქციები, რომელთა შესახებაც ვაშინგტონმა 28 აპრილს განაცხადა, კიდევ უფრო გააღრმავებს უთანხმოებას აშშ-სა და ევროკავშირის შორის, რადგან ევროპელებს ხელს არ აძლევთ ასეთი ზომების გატარება რფ-ის მიმართ.

„ეს სანქციები ქაღალდის ვეფხვს უფრო ჰგავს და მსოფლიო ობამას დასცინის. მან უკვე აღარ იცის, კიდევ რა მოიმოქმედოს, სახე რომ არ დაკარგოს. აშშ-ის ევროპული პარტნიორები უნებურად ზომოდ განიხილავენ რუსეთის მიმართ დანესხებულ სანქციებს, იმის გათვალისწინებით, რომ ევროპელთა კონკურენტის არის აშშ და არა — რუსეთი, რომელთანაც ევროკავშირს მრავალი ეკონომიკური პროექტი აკავშირებს. შედეგად, ადრე თუ გვიან, ობამა დაკარგავს სატელიტი სახელმწიფოების ნდობას, რადგან ასეთი ვითარება მათთვის წამყვანი იქნება. საერთოდ კი, რომელიმე სახელმწიფოს წინააღმდეგ შეზღუდვების დანახვა გაეროს უშიშროების საბჭოს ეგვიდით უნდა მოხდეს“, — განაცხადა რუსეთის ფედერაციის საგარეო საერთაშორისო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ანდრეი კლიმოვმა, რომელმაც დასძინა, რომ ცდილობენ, უკრაინაში მომხდარ არეულობაში რუსეთი დაადანაშაულონ, არადა, ეს ტრაგიკული მოვლენები სწორედ ობამას ადმინისტრაციისა და მისი მხარდამჭერი ევროპული პოლიტიკოსების ზეგავლენით დაიწყო.

კლიმოვმა ისიც განაცხადა, რომ 25 მაისს არჩევნები არა მხოლოდ უკრაინაში, არამედ ევროპარლამენტშიც გაიმართება. ნავლენ ისეთი პოლიტიკოსები, როგორებიც არიან ჟოზე მანუელ ბაროზუ, კატრინ ეშტონი, მათ ადგილას კი სხვა ადამიანები მოვლენ — უფრო მეტად კონსერვატორები და ნაციონალისტები, შედეგად ევროკავშირს მოუწევს ახალ პოლიტიკურ ვითარებასთან შეგუება.

აშშ-ის უკრაინის მიხედვით აშშ-ს მსოფლიოს CNN-ის ფარგლებში გააოვიყვან!

ტელეარხ RT(Russia Today)-ს შურნალისტმა გადაცემა Keiser Report-ის წამყვანმა მაქს კაიზერმა განაცხადა, რომ აშშ-ის ხელისუფლება, რომელსაც ახლა მძიმე პერიოდი უდგას, ცდილობს, თავისი წარუმატებლობა საერთაშორისო არენაზე ტელეარხ CNN-ის მეშვეობით გადაფაროს.

„ამერიკელები, რომლებიც მსოფლიოს მოსახლეობის 5 პროცენტს შეადგენენ, CNN-ის ფარგლებში იმყოფებიან და ვერ ამჩნევენ, რომ დანარჩენმა 95 პროცენტმა უკვე დიდი ხნის წინათ დაიწყო ცხოვრება პოსტამერიკულ სამყაროში“, — განაცხადა ცნობილმა ტელეჟურნალისტმა მაქს კაიზერმა, რომელსაც RT (Russia Today)-ის ეთერში გადაცემა Keiser Report მიჰყავს.

„ერთპოლუსიანი სამყარო უკვე მრავალპოლუსიანით შეიცვალა. XXI საუკუნეში ჩვენ მომსწრენი ვართ იმ იდეოლოგიის მზის ჩასვენებისა, რომელმაც აშშ-ის გლობალური ჰეგემონია მოგვიტანა. საერთაშორისო არენაზე აღმოცენდნენ ახალი აქტორები — სწრაფად განვითარებადი სახელმწიფოები: ბრაზილია, ინდოეთი, ჩინეთი, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა, აზიური ვეფხვები“, კარიბის ზღვის აუზისა და ლათინური ამერიკის ქვეყნები, რომლებსაც აქვთ თავიანთი, დასავლეთისგან განსხვავებული განვითარების გზა“, — თვლის ჟურნალისტი.

მაქს კაიზერის აზრით, ჯონ კერი და ჰილარი კლინტონის გამოსვლები, რომლებიც ქვეყნებს უკმაყოფილებს, რომლებსაც აქვთ თავიანთი, დასავლეთისგან განსხვავებული განვითარების გზა“, — თვლის ჟურნალისტი.

მაქს კაიზერის აზრით, ჯონ კერი და ჰილარი კლინტონის გამოსვლები, რომლებიც ქვეყნებს უკმაყოფილებს, რომლებსაც აქვთ თავიანთი, დასავლეთისგან განსხვავებული განვითარების გზა“, — თვლის ჟურნალისტი.

„როგორც ბერლინის კედლით იზოლირებული აღმოსავლეთ გერმანიის მოსახლეობა იყო ჩამორჩენილი თავისი დასავლელი თანა-

«CNN-ის მიერ შექმნილ ილუზორულ საყაროში, სადაც აშშ-ს თავისი მიზნები აქვს დასახული, სხოვრობს 300 მლნ აშშ-ის დოლარი, რომლებსაც სულ უფრო მეტად უჭირთ ფხვის აწყობა საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის»

მემამულეებისაგან, ისე არ არის მიმდინარე მოვლენების საქმის კურსში ამერიკელი მოსახლეობა. ეს ყველაფერი იმიტომ ხდება, რომ ისინი უყურებენ CNN-ს და იჯარაბან ყველაფერს, რასაც უყვებიან რუსეთის შეჭრაზე უკრაინაში, უოლსტრითის წინააღმდეგობაზე და სჯარბით, რომ ამერიკა აღდგას „პორცვია მდარბი

მგრწყინაპი ქალაქია“, რომ-ორც მას უწოდებენ რომანულ რიბანმა.

CNN-ის მიერ შექმნილ ილუზორულ სამყაროში, სადაც აშშ-ს თავისი მიზნები აქვს დასახული, ცხოვრობს 300 მლნ ამერიკელი, რომლებსაც სულ უფრო მეტად უჭირთ ფხვის აწყობა საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის“, — განაცხადა მაქს კაიზერმა.

მესამე რაიხის ნანგრევებზე, მაშინაც კი, როდესაც ბერლინს საბჭოთა არტილერია ბომბავდა, ბერინგს, გეპელსსა და ჰიმლერს წამითაც კი არ შუშყვითი ბრძოლა ხელისუფლებისთვის და ყველაზე კრიტიკულ მომენტში მასზე უამრავი დრო და ენერჯია დახარჯეს.

ფიზიკი უმინიკას
სააპოლონი მკვირი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვის მიჰყავს კრახის სკანდალური და უკრაინა?

ერთი შეხედვით, ქვეყნის დესტრუქციის და დაშლის საფრთხეზე ყველა პოლიტიკური ძალა უნდა გააერთიანოს, თუმცა ბრძოლა ხელისუფლებისთვის კიევში ნამითაც არ წყდება. ის ერთობ მოაგონებს ბრძოლას კაპიტანობისთვის იმ ხომალდის ბორტზე, რომელსაც სწრაფი ჩაძირვა ემუქრება.

ახალი ამბები უკრაინიდან სულ უფრო მეტად აკვირვებს და აბნევს ქართულ აუდიტორიას, უპირველესად კი, მათ, ვინც თებერვალში „ევრომაინდანს“ გულშემატკივრობდა. ახალი მთავრობა კიევში ძალზე არადამაჯერებლად, ხშირ შემთხვევაში, უსუსურად გამოიყურება და მისი მოქმედების ლოგიკის გაშიფრვა სულ უფრო რთული ხდება. გაუგებრობის მთავარი მიზეზი, სავარაუდოდ, ისაა, რომ ქართველი ექსპერტების ნაწილი ამ ხელისუფლებას მონოლითურ ერთობად განიხილავს, არადა, რეალურად სიტუაცია გაცილებით რთული ჩანს და იმ ძალებს უკრაინაში, რომელნიც, ერთი შეხედვით, მტკიცე კავშირს ქმნიან, შესაძლოა, ერთმანეთის უფრო ეშინიათ, ვიდრე ვლადიმერ პუტინის.

გისთვის კიევში წამითაც არ წყდება. ის ერთობ მოაგონებს ბრძოლას კაპიტანობისთვის იმ ხომალდის ბორტზე, რომელსაც სწრაფი ჩაძირვა ემუქრება.

დანმა“ მოუტანა იულია ტიმოშენკოს გუნდს ძალიან სერიოზული პოზიციები ხელისუფლებაში, რომელთა დათმობა ცოცხალი თავით არ სურს. მაგრამ პრაზიციონტების კანდიდატების რეიტინგში ტიმოშენკო მნიშვნელოვნად ჩამორჩება პეტრო პოროშენკოს, ხოლო თანამდებობაზე მყოფი მისი თანაგონებელი პოპულარობა სწრაფად მცირდება. ტიმოშენკო სრული დომინირების კენ მიისრავს; გამოირჩევიან არაა, რომ ამის გამო, „ქალაქი არასტანდარტული“ გადამწყვეტილებები მიიღოს და „მეორე უკრაინული რევოლუცია“ ისეთივე ნარკოტიკული დასაბამი-როს, როგორც პირველი. კომენტატორების უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ უკრაინის უფლებების გულისთვის იულია ტიმოშენკო (ისევე, როგორც მისივე სააკაშვილი) ხელს ახსოვდება მთავრობის დასაბამის.

ფორმალური თვალსაზრისით, ოლიგარქი პეტრე პოროშენკო დამოუკიდებელი კანდიდატია, თუმცა მის უკან სხვა უკრაინელი, უპირველესად კი, დენოროპეტროვსკის ოლიგარქების ინტერესები მოიაზრება. საგულისხმოა, რომ „რევიოლუცია“ რომელსაც სამხრეთ-აღმოსავლეთის ოლიგარქები აკონტროლებენ (იანუკოვიჩის კრახის მიუხედავად, მისი ლიდერები მაინც ინარჩუნებენ მნიშვნელოვან გავლენას ამ რეგიონის ელექტორატზე), უარი უთხრა მხრდაჭერაზე პერსპექტიულ კანდიდატს — სერგეი ტიგოპკოს და თავის კანდიდატად ხარკოვის ოლქის გუბერნატორი მიხეილ დობკინი დაასახელა, რომელიც საკუთარი ოლქის ფარგლებს გარეთ ძალზე არაპოპულარულია, თუნდაც თებერვალმარტის კრიზისის დროს დაკავებული პოზიციის გამო. ანუ ავანსცენაზე გამოიყვანეს ამერიკის სუსტი კანდიდატი, რომელიც პოროშენკოს საერთო ელექტორალურ ნიშაში ყველაზე ნაკლებ ხმას წაართმევს. თავად პოროშენკო კი, მარტის დროს ვთქვით, „განახლებული იანუკოვიჩია“, რომლის გამარჯვების შემთხვევაში სამხრეთ-აღმოსავლეთის ოლიგარქების გავლენა კიდევ უფრო გაიზრდება, თანაც, სავარაუდოდ, ადგილი არ ექნება „დონეცკელთა“ და „დნეპროპეტროვსკელთა“ შორის ბალანსის სერიოზული დარღვევის მცდელობას, რის გაკეთებაც იანუკოვიჩმა სცადა და (მნიშვნელოვანი იმდენად ამის გამო) მართვის სადავეები დაკარგა. დღეს პოროშენკო მწვავედ აკრიტიკებს რუსეთს, თუმცა სტრატეგიულ პერსპექტივაში მასთან დიალოგის გარდა სხვა გზას არ ხედავს, ხოლო მისი სანარმოები, ყველაფრის მიუხედავად, ამ წუთებშიც კი ასრულებენ მრავალმილიონიან შეკვეთებს რუსეთიდან. მიუხედავად იმისა, რომ დეკორაციები შეცვლილია, ჩვენ საქმე 2010 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების თავისებურ „რევიოლუციას“ გვაქვს — ერთი მხრივ, იულია ტიმოშენკო, რომელიც უკრაინის დასავლეთის (აქ ნაწილი ნაციონალისტ კანდიდატებს მიემხრობა) და ცენტრის (აქ პოროშენკო სერიოზულ კონკურენტს ციხის საფრთხეში მოხიზვებს ცდილობს და, მეორე მხრივ — ოლიგარქების კანდიდატი, რომელიც ძირითადად სამხრეთ-აღმოსავლეთის ამომრჩევლებს ეყრდნობა (ამჯერად პოროშენკო იანუკოვიჩის ნაცვლად, რომლის უკან, უპირველესად, დენოპეტროვსკის და არა დონეცკის კლანები დგანან, თუმცა, საბოლოო ჯამში, ეს უმნიშვნელო ნიუანსებია).

დღევანდელი გარდამავალი ხელისუფლების არსებობის გახანგრძლივების გზით. რაოდენ უცნაურად უნდა გაიფიქროს, ამ კონტექსტში, სამხრეთ-აღმოსავლეთის მეამბოხეები და კრემლი, რომელიც მათ უკან მოიაზრება, ტიმოშენკოს სიტუაციური მოკავშირეების ხდება. თუმცა აქ გასათვალისწინებელია სტრატეგიული ასპექტიც: მიუხედავად იმისა, რა რიტორიკას იყენებენ დღეს ოლიგარქები, ისინი მნიშვნელოვნად დამოკიდებული არიან რუსეთის ეკონომიკაზე, მის ენერგომატარებლებზე და, აქედან გამომდინარე, გრძელვადიან პერსპექტივაში ყოველთვის შეეინაზმებოდა „საბოლოო მოწყვეტას“ რუსეთისგან. ამიტომ დასავლეთის ქვეყნებისთვის უფრო მოგებელია, რომ უკრაინაში არა უშუალოდ ოლიგარქებს, არამედ იმ პოლიტიკოსებს დაეყრდნონ, რომელთაც ზურგს ძირითადად დასავლეთი და ცენტრალური უკრაინის ამომრჩევლები და ახალი ეროვნული, მკვეთრად პროდასავლური სახელმწიფოს შექმნის იდეები უმაგრებენ. მათი მართვა უფრო იოლია, ამასთანავე, მათ შეუძლიათ სტარტი მისცენ (სავარაუდოდ, ავტორიტარულ) გარდაქმნას, რომელიც შეზღუდავს ოლიგარქების გავლენას, მათ მუდმივ სურვილს, „ორ სკამზე ისხდნენ“ და რუსეთთან სარფიანი თანამშრომლობა გააგრძელონ.

კოსების კონტროლიდან გამოწყავს და მასში ერთგვარ „ოლიგარქულ ავტონომიას“ ქმნის, თანაც ისეთ „ავტონომიას“, რომელიც პერსპექტივაში, სავარაუდოდ, უკრაინის მთელ პოლიტიკურ ელიტას დაიმორჩილებს. თავის მხრივ, კრემლი და მასზე ორიენტირებული ძალები სამხრეთ-აღმოსავლეთში თანდათან აფართოებენ პოზიციებს დონეცკში, ლუგანსკსა და სხვა ოლქებში. ეს რუსეთის ხელისუფლებას შესაძლებლობას აძლევს, სულ უფრო დიდი გავლენა მოახდინოს როგორც ტიმოშენკოსა და მის კადრებზე უკრაინის მთავრობაში, ისე ოლიგარქებზე. გამორიცხული არაა, რომ სწორედ იულია ტიმოშენკოს უსაზღვრო ამბიციების გამო კრემლი უკრაინაზე ან, როგორც მინიმუმი, მის სამხრეთ-აღმოსავლეთზე სრულ კონტროლს დაამყარებს; საქმე შეიძლება ქვეყნის საბოლოო დანაწევრებად იქცეოდეს.

შესაძლოა, ის, ვინც უკრაინის დემონადული ხელისუფლების განხორციელებას უწყობს, ერთობ მთავარი მიზეზი იქცევა, რადგან დღეს ამ პოლიტიკოსების დიდი ნაწილი, სავარაუდოდ, არა ერთიანი და კლირი უკრაინისთვის, არამედ, უკრაინის დიდი ნაწილი, სავარაუდოდ, არა ერთიანი და კლირი უკრაინისთვის, არამედ, უკრაინის დიდი ნაწილი, სავარაუდოდ, არა ერთიანი და კლირი უკრაინისთვის.

კაცმა რომ თქვას, ნამდვილად ცოლად ამათ ხელში უკრაინის მრავალტანჯული, საოცრად თბილი, გულწრფელი და შრომისმოყვარე ხალხი, ქვეყანა, რომლის დასავლეთი და აღმოსავლეთი შეიძლება უმძიმეს სისხლიან დაპირისპირებაში ჩააბნოს.

უკრაინის ტრაგედიის მთავარი გაკვეთილი საქართველოსთვის საერთაშორისო პოლიტიკასა და შესახებ დიპლომატიის ბრძოლას, სავარაუდოდ, ნაკლებად ეხება.

მთავარი, ალბათ, ისაა, რომ საზოგადოება უნდა გააზრდოს კონტროლი პოლიტიკურ დიპლომატიის, ერთ-ერთი და საზოგადოებრივი რეაქციის, მათ მუდმივ სურვილს, „ორ სკამზე ისხდნენ“ და რუსეთთან სარფიანი თანამშრომლობა გააგრძელონ.

დღეს „ევრომაინდინს“ ხელისუფლება გაანაწილებს პოლიტიკოსებს და ახალი ეროვნული, მკვეთრად პროდასავლური სახელმწიფოს შექმნის იდეები უმაგრებენ. მათი მართვა უფრო იოლია, ამასთანავე, მათ შეუძლიათ სტარტი მისცენ (სავარაუდოდ, ავტორიტარულ) გარდაქმნას, რომელიც შეზღუდავს ოლიგარქების გავლენას, მათ მუდმივ სურვილს, „ორ სკამზე ისხდნენ“ და რუსეთთან სარფიანი თანამშრომლობა გააგრძელონ.

საერთოდ, სამყაროს სურათის მაქსიმალური გამარტივება და მისი დაყვანა შავ-თეთრ ბიპოლარულ მოდელამდე არა მხოლოდ პრიმიტიული პოლიტოლოგიის, არამედ შიშოვრების უტყუარი ნიშანია. ამ მიდგომის გავრცელებას საქართველოში ხელი სააკაშვილის რეჟიმმა შეუწყო, რომელსაც, უბრალოდ, არ შეეძლო აღენერა პრობლემა, ვიდრე მის წარმოქმნაში ჩართულ ძალებს ორ პოლუსამდე არ დაეყვანდა — „სიკეთე“ და „ბოროტება“, „დასავლეთი“ და „რუსეთი“, „ჩვენ“ და „მტრები“ და ა. შ. რეჟიმი დაემხო, მაგრამ ეს მიდგომა კვლავინდებურად გავრცელებულია (შესაძლოა იმიტომ, რომ შესაბამისი მოდელის გამოყენება განსაკუთრებულ ინტელექტუალურ ძალისხმევას არ მოითხოვს) და, სავარაუდოდ, სწორედ აქედან მოდის უკრაინის მოვლენების არაკორექტული შეფასებები და მათ ტყვეობაში საზოგადოების არცთუ მცირე ნაწილის მოქცევა.

უკრაინელი ლიდერები ამ მხრივ გამოჩენილნი ნამდვილად არ წარმოადგენენ და პოლიტიკოსების „ძირითადი ინსტინქტი“ მათ მუდმივი დაპირისპირების კენ უბიძგებს, მიუხედავად იმისა, რომ ამის გამო შეიძლება ყველაფერი დაკარგონ. ტექტიკური აუცილებლობა მსგავს შემთხვევებში სრულად ფარავს სტრატეგიულ პერსპექტივას, ხოლო ქვეყნის პოლიტიკური ცხოვრება ინტელექტუალურ შემადგენელ კარგავს და გლადიატორების ბრძოლას ემსგავსება.

დასავლელი პარტნიორების მხარდაჭერამ და „ევრომაინ-

დღევანდელი გარდამავალი ხელისუფლების არსებობის გახანგრძლივების გზით. რაოდენ უცნაურად უნდა გაიფიქროს, ამ კონტექსტში, სამხრეთ-აღმოსავლეთის მეამბოხეები და კრემლი, რომელიც მათ უკან მოიაზრება, ტიმოშენკოს სიტუაციური მოკავშირეების ხდება. თუმცა აქ გასათვალისწინებელია სტრატეგიული ასპექტიც: მიუხედავად იმისა, რა რიტორიკას იყენებენ დღეს ოლიგარქები, ისინი მნიშვნელოვნად დამოკიდებული არიან რუსეთის ეკონომიკაზე, მის ენერგომატარებლებზე და, აქედან გამომდინარე, გრძელვადიან პერსპექტივაში ყოველთვის შეეინაზმებოდა „საბოლოო მოწყვეტას“ რუსეთისგან. ამიტომ დასავლეთის ქვეყნებისთვის უფრო მოგებელია, რომ უკრაინაში არა უშუალოდ ოლიგარქებს, არამედ იმ პოლიტიკოსებს დაეყრდნონ, რომელთაც ზურგს ძირითადად დასავლეთი და ცენტრალური უკრაინის ამომრჩევლები და ახალი ეროვნული, მკვეთრად პროდასავლური სახელმწიფოს შექმნის იდეები უმაგრებენ. მათი მართვა უფრო იოლია, ამასთანავე, მათ შეუძლიათ სტარტი მისცენ (სავარაუდოდ, ავტორიტარულ) გარდაქმნას, რომელიც შეზღუდავს ოლიგარქების გავლენას, მათ მუდმივ სურვილს, „ორ სკამზე ისხდნენ“ და რუსეთთან სარფიანი თანამშრომლობა გააგრძელონ.

დღეს „ევრომაინდინს“ ხელისუფლება გაანაწილებს პოლიტიკოსებს და ახალი ეროვნული, მკვეთრად პროდასავლური სახელმწიფოს შექმნის იდეები უმაგრებენ. მათი მართვა უფრო იოლია, ამასთანავე, მათ შეუძლიათ სტარტი მისცენ (სავარაუდოდ, ავტორიტარულ) გარდაქმნას, რომელიც შეზღუდავს ოლიგარქების გავლენას, მათ მუდმივ სურვილს, „ორ სკამზე ისხდნენ“ და რუსეთთან სარფიანი თანამშრომლობა გააგრძელონ.

დღეს მისი რაზმები გაცილებით დამაჯერებლად გამოიყურებიან, ვიდრე ოფიციალური სტრუქტურების ძალებების დემორალიზებული ჯგუფები. მას, პარტნიორებთან ერთად, რეგიონი, ფაქტობრივად, კიეველი პოლიტი-

როდესაც საზოგადოებაში ჩნდება ეჭვი, რომ მთავრობა უცხო კალაბის ზენოლის ქვეშ იმყოფება, მისთვის სასურველია, საჯაროდ და მკაფიოდ დააფიქსიროს უცხოელი პარტნიორების წინაშე, რომ საქართველო სუვერენული სახელმწიფოა, რომელიც საკუთარ კანონებს ვერ გადაუვლის.

სააკაშვილის მემორიალს ანატიკაში, როგორც ჩანს, პრობლემის მიხედვით განსხვავებული მიდგომა აქვთ და მის დაკითხვაზე დაბრუნებას კი დაუშვებლად მიიჩნევენ

მად, მოლაპარაკებები სააკაშვილისთვის (ან ნენებისმიერი სხვა პირისთვის) იმუნიტეტის მინიჭებაზე და, შესაბამისად, მის კანონზე მალა დაყენებაზე, შეიძლება შეფასდეს, როგორც კანონსა-წინააღმდეგო. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 309-ე მუხლი: „უცხო ქვეყანასთან, უცხოეთის ორგანიზაციასთან ან მათ წარმომადგენლებთან ანტიკონსტიტუციური მოლაპარაკების წარმოება საქართველოს სუვერენიტეტის შეზღუდვის ან მისი სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისთვის სხვაგვარი ზიანის მიყენების მიზნით, ისევე თანხმდებიან ადკვეთით ვადით ექვსიდან ათ წლამდე ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე“. ძნელი წარმოსადგენია რაიმე უფრო ანტიკონსტიტუციური და სუვერენიტეტის შემზღუდველი, ვიდრე უცხოელ პარტნიორებს სს კოდექსის ამ მუხლზე

დაყრდნობით შვიდავანებთან, სავარაუდოდ, მიმართულ დასკვნაშია, რომ მთავრობას, უბრალოდ, არ აქვს ამ თემაზე მოლაპარაკების გამართვის უფლება და, თუ ამის მართლაც აქვთ, მით უარესი მისთვის. ამავე მიზეზით, ეს თემა არ შეიძლება განიხილებოდეს, როგორც საიდუმლო დიპლომატიის ნაწილი — საზოგადოებას აქვს უფლება, იცოდეს, არღვევს თუ არა ხელისუფლება კანონს.

მთავრობას დაუფლება ძვირად. მეტიც, უთხრეს, პირადად ივანიშვილს დაფუნქციონირება უნდა — მის ანგარიშებს დაფაქტობა, მის ფრანგულ მოქალაქეობას გადაეხედავთ, ვეღარ გადაადგინდება და ექნება პრობლემა. ზოგიერთმა მონაქვეთმა ამ განცხადებაში შეიძლება სერიოზული ეჭვი გამოიწვიოს. მაგალითად, აშშ-ის არც ერთი ოფიციალური პირი, 99%-იანი ალბათობით, არასოდეს იტყვის საჯაროდ „მის საფრანგეთის მოქალაქეობას გადაეხედავთ“, რადგან ეს საფრანგეთის სუვერენიტეტის ღია და აშკარა შეურაცხყოფაა, რომელსაც შეიძლება სერიოზული სკანდალი მოჰყვეს. ზოგადად, ჩვენი მთავრობა აშშ-ის საელჩო საქართველოში, დიდი ხანია, არ რეაგირებენ მსგავს განცხადებებზე, რადგან, ფორმალური თვალსაზრისით, მიხეილ სააკაშვილი ერთი კერძო პირია, რომლის მენტალური მდგომარეობა, სავარაუდოდ, ძლიერ შეირყა, მაგრამ კონკრეტულად ამ განცხადების დატოვება რეაგირების გარეშე, ალბათ, არ შეიძლება — ჩვენ უნდა ვიცოდეთ, ახდენს თუ არა ვინმე ზენოლას ხელისუფლებაზე, რომ მან საქართველოს სუვერენიტეტსა და კანონმდებლობის

ფუნდამენტურ პრინციპებს გადააბიჯოს.

არც ერთი ნაბიჯი უკან

როდესაც საზოგადოებაში ჩნდება ეჭვი, რომ მთავრობა უცხო კალაბის ზენოლის ქვეშ იმყოფება, მისთვის სასურველია, საჯაროდ და მკაფიოდ დააფიქსიროს უცხოელი პარტნიორების წინაშე, რომ საქართველო სუვერენული სახელმწიფოა, რომელიც საკუთარ (დემოკრატიული სტანდარტების შესაბამის) კანონებს ვერ გადაუვლის. საქართველო, მისი სისუსტის მიუხედავად, არავის არ არის, მათ შორის არც აშშ-ის კოლონია, არც 100 წლის წინანდელი ფილიპინები, არც 50 წლის წინანდელი ლათინამერიკული „ბანანის რესპუბლიკა“. თუ ვინმეს ეს არ ესმის, მთავრობამ უნდა შეაგნებინოს, რადგან სწორედ ისაა პასუხისმგებელი ქვეყნის სუვერენიტეტისა და ღირსების დაცვაზე.

დროებით თავი დავენებთ საკითხის ფორმალურ მხარეს, რათა მოვიყვანოთ კიდევ ერთი საგულისხმო ფრაზა „ვაშინგტონ პოსტის“ განხილული პუბლიკაციიდან: „ნატიკის არ შეუძლია ამ ქვეყანას (საქართველოს) და მოსალოდნელია დატოვების დატოვება“. თუ სიტუაციას რეალური პოლიტიკის ცინკური რაკურსიდან შევხედავთ, ზოგმა შეიძლება ჩათვალოს, რომ ეს ფორმულირება, თავის მოკლე განხილვებში, ვაშინგტონს და მითუმეტეს „ვაშინგტონ პოსტს“ იმპერიული დიქტატის უფლებას არაფერს აკეთებს და მათ არ შეუძლია დაიკვას ესა თუ ის ქვეყანა, ის მისთვის ჭკუის სწავლების უფლებასაც კარგავს (ეს აქსიომაა ჯერ კიდევ ანტიკური ხანიდან). თანაც საქართველოს ხელისუფლება ამ შემთხვევაში კრიმინალურს არაფერს აკეთებს და უბრალოდ კანონის მოთხოვნების შესაბამისად მოქმედებს.

რამდენიმე საათში „ვაშინგტონ პოსტის“ პუბლიკაციიდან ირაკლი ლარიბაშვილმა „ქართული ოცნების“ ყრილობაზე გააკეთა განცხადება, რომელიც შეიძლება განვიხილოთ, როგორც ერთგვარი პასუხი: „მათ უნდა, პირადად ამბიციანებს გადააქონლონ სახელმწიფო ინსტიტუტები და ქვეყნის იმიჯი. მათ გასაბრუნად ვიტყვი: ყველა, ვინც დაარღვევს კანონს, აპაბს პასუსს. და როგორც უნდა ვცადო, არაპირი მიმართული უფლებას შელახოს სახელმწიფო ინსტიტუტების რეპუტაციას. კანონის უზენაესობის დაცვა ჩვენი ხელისუფლების ერთ-ერთი უმ-

თავისი ღირებულებაა“.

პრინციპში, მშვენიერი დეკლარაციაა, თუმცა ყოველივე ამას საქმით დამტკიცება დასჭირდება. არაერთგვარადაც, რომ „ქართული ოცნების“ ამომრჩეველი აპატიებს ხელისუფლებას თითქმის ყველაფერს, დამნაშავე მაღალჩინოსანების დასჯის იდეაზე უარს თქმის გარდა. ის, სავარაუდოდ, ყურადღებით დააკვირდება, რას მოიმოქმედებს პროკურატურა უახლოეს მომავალში, კერძოდ, მიხეილ სააკაშვილთან დაკავშირებით, რომელიც ახლა უცხოელი ლობისტების ზურგს ამოფარებული საქართველოს სახელმწიფო ინსტიტუტებს დასცინის.

ამასთანავე, საზოგადოებას ძალიან გაუჭირდება იმის დაჯერება, რომ მას არანაირი კავშირი არ აქვს იმ საქმეებთან, რომელთა გამოც მისი მთავრობის საკვანძო წარმომადგენლებს ასამართლებენ. ვაშინგტონის ყოფილი ფავორიტები ციხეში ბოლო დროს არცთუ იშვიათად ხვდებიან, იქნება ეს ალბერტო ფუხიმორი პერუში, ჩენ შუიბინი ტაივანში თუ სამხრეთ კორეის ყოფილი პრეზიდენტი. ერთ-ერთმა ქართველმა ექსპერტმა (კერძო საუბარში, რადგან საჯაროდ ამას ვერ იტყოდა) განაცხადა, რომ ვაშინგტონი, შესაძლოა, ცდილობს, ვადაგასული აქტივისტები (მიხეილ სააკაშვილსგან), რომლის გამოყენება ქართულ პოლიტიკაში უკვე შეუძლებელია, მაქსიმალური ამონაგები მიიღოს და, მისთვის არაფორმალური იმუნიტეტის მოხსნის სანაცვლოდ, საქართველოს ახალი ხელისუფლებისგან ძალზე სერიოზული დათმობები მიიღოს და ყოველივე ეს ბანალური „ჰაერის გაყიდვაა“, რომელიც ამერიკელ ბიზნესმენებს, როგორც ცნობილია, ბადალი არ ჰყავთ. შესაძლოა, ამ ვარაუდის უკან გარკვეული ლოგიკა დგას, თუმცა ასე რომ არ იყოს, საზოგადოებამ, ალბათ, ყველაფერი უნდა გააკეთოს იმისთვის, რომ აიძულოს ხელისუფლება, არც ერთი ნაბიჯით არ გადაუხვიოს კანონის მოთხოვნებს და განსასჯელთა სკამზე დასვას უკლებლივ ყველა სახელმწიფო მოხელე, რომლებმაც 2003-12 წლებში (სავარაუდოდ) დანაშაული ჩაიდინეს, მიხეილ სააკაშვილი იქნება, თუ ნებისმიერი სხვა, მიუხედავად იმისა, თუ ვინ შეეცდება ყოფილი დიქტატორის, მისი მინისტრებისა და სხვა მონსტრების დაცვას, ოფიციალური ვაშინგტონი, „ვაშინგტონ პოსტის“ სარედაქციო საბჭო თუ ჰოკეის გუნდი „ვაშინგტონ კეპიტალსი“ სრული შემადგენლობით.

ლიბირი მონიაპა

აშშ-ის სახსარსაშუალებას დაკარგავს, ნებისმიერი ქვეყნის სიკვრივად მოიპოვონ ინფორმაცია

ფედერალურმა სასამართლომ მოსამართლის — ჯეიმს ფრენსისის გადაწყვეტილებით, აშშ-ის ხელისუფლების მოთხოვნა ინტერნეტკორპორაციების მომხმარებელთა მონაცემების გაცემის თაობაზე უნდა დაკმაყოფილდეს იმ შემთხვევაშიც, თუკი ეს მონაცემები უცხოეთში ინახება.

Reuters-ის ინფორმაციით, ეს გადაწყვეტილება მოსამართლემ გამოიტანა კორპორაცია „მაიკროსოფტის“ და აშშ-ის ხელისუფლების სასამართლო პროცესზე. კორპორაციის იურისტებმა უარი უთხრეს სპეცსამსახურის თანამშრომლებს ერთ-ერთი კლიენტის მონაცემების გადაცემაზე, რადგან ეს მონაცემები დუბლინი (ირლანდიაში) ინახებოდა. ხელისუფლებამ დაინტერესებული იყო ამ პირის მონაცემების მიმოწერის, საბანკო გადარიცხვებისა და ანგარიშების შესახებ ინფორმაციით, თუმცა რატომ გამოენერა სასამართლომ ორდერი ამ მონაცემების სპეცსამსახურებისთვის გადაცემაზე, საიდუმლოდ დარჩა.

„მაიკროსოფტის“ იურისტები მოუთხოვდნენ კანონზე, რომლის თანახმადაც, დაპატიმრების ორდერი ძალას კარგავს, თუკი ექვსიდან ათი წელიწადში იმყოფებოდა, და ეს წესი ინტერნეტის მომხმარებელთა პირად ინფორმაციასზე უნდა გავრცელდებოდა. სასამართლომ კი გადაწყვიტა, რომ ციფრული კონტენტის (ინფორმაციული რესურსი — ტექსტები, მულტიმედია, გრაფიკა, ხმოვანი და ვიდეოფაილები) მოპოვების შესახებ ორდერის გაცემას არეგულირებს კანონი „ინფორმაციის შენახვის“ (Stored Communications Act) შესახებ.

და რადგან სასამართლოს ეს გადაწყვეტილება პირველია, ის პრეცედენტად ითვლება და ავტომატურად გავრცელდება ყველა ამერიკულ კომპანიაზე. მაგალითად, თუკი ამერიკულ კომპანიას აქვს სერვერი საქართველოში, აშშ-ის ხელისუფლებას ქართული მხარის თანხმობის გარეშე შეუძლია აიღოს ნებისმიერი მონაცემი, რომელიც კი ამ სერვერზე ინახება.

ალსანიშნავია, რომ ეს გადაწყვეტილება აშშ-ის ფედერალურმა სასამართლომ მიიღო ედვარდ სნოუდენის მიერ გამოქვეყნებული მემორიალური დოკუმენტის შედეგად ატეხილი სკანდალის ფონზე — სნოუდენმა აშშ-ის ხელისუფლებას გლობალურ თვალთვალსა და მოსმენებში დაადანაშაულა.

«ქართული ოცნების» ამომრჩეველი აპატიებს ხელისუფლებას თითქმის ყველაფერს, დამნაშავე მაღალჩინოსანების დასჯის იდეაზე უარს თქმის გარდა

„ალასანიას დღესაც აქვს მყარი პოზიციები აზრ-ში, ბარაკეული წრეები მხარს უჭერენ ან რატომ არ უნდა დაუჭირონ, ის ხომ მათი ყველა ბრძანების შესასრულებლად მზად არის?!“

ჰამლეტ ჭიპაშვილი:

ალასანიას გაეროში ელჩად ყოფნის დრო გაპოიყანა იმისთვის, რომ კარგად ჩახუტებოდნა ამერიკელს, და ლენგლი სდაზვერვო სამსახურის კურსები გაიარა

არის თუ არა ხელისუფლებაში განხეთქილება? სწორედ ამ საკითხის განხილვით დაიწყო ინტერვიუ პოლიტოლოგ ჰამლეტ ჭიპაშვილთან, რომელმაც ქვეყანაში მიმდინარე პროცესები მწვავედ შეაფასა.

— ბოლო ხანს ვარაუდი გამოიქვეყნა, გარკვეული სახელისუფლო წრეები გადატრიალებისთვის ემზადებიანო. ეს ვარაუდი სინამდვილესთან ახლოს დგას. როგორც ჩანს, კოალიციის დანარჩენი ძალები პრემიერმინისტრ ირაკლი ლარიაშვილის მიმართ არ არიან კეთილგანწყობილი. ამასთანავე, პრემიერის მარჯვენა ხელისუფლებისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში და ისიც თქვა, ჩემზე ცუდად მოქმედებს ივანიშვილის კრიტიკაო. გარდა ამისა, თუ მოხდება მინისტრების შეცვლა, კონსტიტუციიდან გამომდინარე, ოთხი მინისტრის გადადგომა საკმარისია იმისათვის, რომ ახალი კაბინეტი გახდეს დასამტკიცებელი. ეს ყველაფერი ძალიან გასაგებია პარლამენტს, რომ ახალი მთავრობა აირჩიოს პრემიერმინისტრის თვითონ. ვინაიდან ახალ მთავრობაში აღარ განიხილება ლარიაშვილის, ეს ნიშნავს, რომ გადატრიალებას მართლაც ამზადებენ. ასევე არსებობს მოსაზრება, რომ პარლამენტის თავმჯდომარე უსუფაშვილი „ნაციონალურ“ არის გაირიგებული და ამ ყველაფრის შემდეგ ირაკლი ლარიაშვილს არავინ დაუჭერს მხარს, შედეგად მოხდება გაპრემიერმინისტრება ირაკლი ალასანიასი, რაც ხელს აძლევს როგორც „ნაციონალებს“, ასევე რესპუბლიკელებს და ა. შ. როგორც ჩანს, ეს ყველაფერი გულზე მოხდება ირაკლი ლარიაშვილის და მთავრობის ბოლო სხდომაზე განაცხადა, რომ ჩვენი გუნდი მონოლითურია, ჩვენი უკრული ვართ და არ გვყავს ადამიანი, რომელიც გვილატებსო. ეს იყო პასუხი იმ ვარაუდზე, რომელიც გავრცელდა ინტერნეტის მეშვეობით. რაც უნდა ამტკიცონ ლარიაშვილი და „ოცნებელებმა“, რომ ყველაფერი რიგზე აქვთ, ცხადია, მთავრობაში ყველაფერი რიგზე არ არის და ისიც ნათელია, რომ ერთმანეთს ჭამენ; თითქოს ფარულად, მაგრამ ეს ხმა გარეთაც გამოდის. ალასანიას დაბოლოებული რომ არის ბიძინა ივანიშვილზე, ნათელია, რადგან ივანიშვილმა ორჯერ გაუტრუა იმედი. ცნობილია, რომ პრემიერმინისტრობა ალასანიას სურდა,

მაგრამ არ გამოუვიდა, შემდეგ პრემიერის სურვილიც გამოთქვა, მაგრამ არც ამ შემთხვევაში გაუშვია. ამ ყველაფერს თან დაერთო შიდადაპირისპირებაც. როდესაც პრემიერმინისტრი იყო ივანიშვილი, მან ალასანიას პირველი ვიცეპრემიერობიდან მოხსნა. ის, რომ ირაკლი ალასანიას ძალიან კარგი ურთიერთობა აქვს „ნაციონალურებთან“, არ მიკვირს, რადგან ალასანიას სააკაშვილის შექმნილია. ირაკლი ალასანიას პოლიტიკურ ცხოვრებაში მამამისის, მამია ალასანიას, დამსახურებით გამოჩნდა — ჯერ კიდევ შევარდნაძის პრემიერობის პერიოდში ირაკლი ალასანიას უშიშროების მინისტრის მოადგილე დაინიშნა. ამის შემდეგ სააკაშვილმა, პრემიერის რომ გახდა, აფხაზეთის მთავრობის თავმჯდომარედ გადაიყვანა, ცოტა ხანში კი გეროში გაგზავნა საქართველოს წარმომადგენლად. ალასანიას გაეროში ელჩად ყოფნის დრო გამოიყენა იმისთვის, რომ კარგად ჩახუტებოდა ამერიკელებს და ლენგლი სადაზვერვო სამსახურის კურსები გაიარა. დღეს ალასანიას შევიდნენ ამერიკაში ცხოვრობენ და თვითონაც ძალიან მჭიდრო ურთიერთობა აქვს ამერიკელებთან, თანაც გაეროში ყოფნის პერიოდში საკმაოდ კარგი პირობები შექმნა საკუთარი თავისთვის. ალასანიას არ გადადგებოდა გაეროში ელჩობიდან, სააკაშვილს რომ არ მოესურვებინა. როგორც ჩანს, სააკაშვილს მოახსენეს ალასანიას გამყიდველობის შესახებ. ირაკლი ალასანიას მართლაც არ არის სანდო პიროვნება — დღეს შენთან არის, ხვალ — სხვასთან, მხოლოდ იმიტომ, რომ საკუთარი თავისთვის უკეთეს პირობებს ეძებს. 2008 წლის ომის შემდეგ ალასანიას მხარეს მასსომის მისი გამოსვლები, რომ ლანძღავდა რუსეთს და სააკაშვილი მისგან დასაშვებელი მისგან სანდო არ იყო და მითუმეტეს, საბოლოოდ კი ისე გამოჩნდა, თითქოს ალასანიას გადადგა. მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ გადადგებოდა, რომ არ

«ამერიკელებს ყველაზე სანდო პირი ხელისუფლებაში ალასანიას და დღეს ეს ალასანიას რომ აგზავნის, «ნაციონალებს» ჩადენილი დანაშაული უნდა შეუწოდოთ, არა მხოლოდ მისი ფრაზა, არამედ ამერიკის სურვილის გახმაურებაცაა. ამერიკას არ სურს, „ნაციონალების“ წინააღმდეგ აღძვრას საქმე, რადგან „დემოკრატიის შუქურის“ მეჩირაღდნე ციხეში არ გამოამწყვდიონ. ალასანიას საქართველოში ჩამოვიყვანო, მას ამერიკელები ჩამოჰყვანენ და გარკვეული პერიოდის სააკაშვილს რომ არ მოესურვებინა, როგორც ალასანიას დაცვის ნებუნება, რომ ალასანიას დღესაც აქვს მყარი პოზიციები აზრ-ში, გარკვეული წრეები მხარს უჭერენ ან რატომ არ უნდა დაუჭირონ, ის ხომ მათი ყველა ბრძანების შესასრულებლად მზად არის?! საბოლოოდ კი ამერიკამ მოახერხა ის, რომ დღევანდელი ხელისუფლებაც და ოპოზიციაც პროპაგანდული არიან. სააკაშვილი უნდა დასაშვებელი იყოს ამერიკის მიერ, რადგან მათი მიზანმიმართული მოქმედებაა ის, რომ დღეს უცხოეთშია მისი ფული, რომელიც ნებისმიერ მომენტში შეიძლება იქნას გაკონტროლებული ამერიკელების მიერ, აფიქრებს ივანიშვილს და ამიტომაც აქვს საქართვე-

ყოველწლიურად 23 მილიონის გადახდა ნამდვილად არ აძლევს ხელს რუსეთს და შესაძლოა, წლის ბოლოს თვითონ დატოვოს ევროსაბჭო. ქართველებს კი ჰგონიათ, რომ ძალიან მკაცრები არიან და რუსეთი ევროსაბჭოდან გააგდეს, რაც სასაცილოა.

— ქართველი ექსპერტები სხვაგვარად აფასებენ ამ პროცესებს... — რომელ ექსპერტებზე მელაპარაკებთ? სამსუხაროდ, ჩვენი ქვეყანა ვერ განვითარდება, როგორც ინტელექტის, ისე ეკონომიკის თვალსაზრისით. დამოუკიდებლობის მიღების შემდეგ განვლილმა ომებმა აფხაზეთთან და ე. წ. სამხრეთ ოსეთთან, პირველი პრემიერის იარაღით ჩამოგდებამ, მხედრობის თარეშმა და ამ ყველაფრის გამო შექმნილმა ვითარებამ საქართველოს არ მისცა საშუალება, რომ სწავლება ნორმალურ დონეზე ყოფილიყო. მე თუ მკითხავთ, საქართველოში 1988 წლის შემდეგ სწავლა აღარ არის. ამიტომ წარმოუდგენელია, საქართველოს ჰყავდეს განსწავლული, ჭკვიანი, ანალიტიკური აზროვნების მქონე ექსპერტები ან რუსულენოვანი ექსპერტები. ჩემს გამოცემაზე არსებობს საზღვარი, როდესაც გამოდიან პატარა გოგონები, ჩიტები და ა. შ. და ყველას ჰქვია პოლიტოლოგი და ექსპერტი. მათი საუბრიდან, რაც ყველაზე გამაღიზიანებელია, მიკრობობა გამოსჭევთ. ძალიან ბევრი ესპერტი ემსახურება ამერიკის ინტერესებს, რადგან სწორედ მისგან ფინანსდება. ეს ვაიექსპერტები ისე მიტმანნილი არიან ხელისუფლებასთან, რომ მათი რეპორტები არიან. ეს ტენდენცია სააკაშვილის 9-წლიანი მმართველობის პე-

სცოდნოდა, მის წინააღმდეგ რას მოიმოქმედებდა სააკაშვილი. ამ გადადგომის შემდეგ მან შეინარჩუნა ურთიერთობა ამერიკის გარკვეულ წრეებთან და სწორედ ამერიკაში მიიწვიდა ალასანიას სააკაშვილის შემცველად. როდესაც ალასანიას საქართველოში ჩამოვიყვანო, მას ამერიკელები ჩამოჰყვანენ და გარკვეული პერიოდის სააკაშვილს რომ არ მოესურვებინა, როგორც ალასანიას დაცვის ნებუნება, რომ ალასანიას დღესაც აქვს მყარი პოზიციები აზრ-ში, გარკვეული წრეები მხარს უჭერენ ან რატომ არ უნდა დაუჭირონ, ის ხომ მათი ყველა ბრძანების შესასრულებლად მზად არის?! საბოლოოდ კი ამერიკამ მოახერხა ის, რომ დღევანდელი ხელისუფლებაც და ოპოზიციაც პროპაგანდული არიან. სააკაშვილი უნდა დასაშვებელი იყოს ამერიკის მიერ, რადგან მათი მიზანმიმართული მოქმედებაა ის, რომ დღეს უცხოეთშია მისი ფული, რომელიც ნებისმიერ მომენტში შეიძლება იქნას გაკონტროლებული ამერიკელების მიერ, აფიქრებს ივანიშვილს და ამიტომაც აქვს საქართვე-

ლოს ინტერესები მეორე პლანზე გადაწეული. წინა პლანზე კი ის შეიძლება მიიარაღდეს, რომელიც რა გზით იმოქმედებს, ღმერთმა იცის. ან რატომ ჰგონია ვინმეს, რომ ივანიშვილი საქართველოსთვის თავს განირაგებს? ეს ის კაცია, რომელიც შესანიშნავად იცნობს ივანიშვილს და მხოლოდ ჭორვილაში, არამედ ნებისმიერ ქვეყანაში, ოღონდაც კი მისთვის კომფორტული გარემო იყოს. ასეთი გარემოს შექმნა ყველაფერი და ყოველთვის შეიძლება, თუ გაქვს ფული. ამიტომაც გამოიყვანეს რუსეთი ბუად, რომელიც ჩვენი მეგობარი ქვეყნის, ანუ ამერიკის სტრატეგიული მტერია. რუსეთის ლანძღვით ივანიშვილი და სხვები ასრულებენ ამერიკის დავალებას. როდესაც ჩვენი დელეგაცია იმყოფებოდა სტრასბურგში, ევროსაბჭოს ბოლო სხდომაზე, პირველი ვინც მოინდომა რუსეთის ევროსაბჭოდან გარიცხვა, სწორედ ჩვენი დელეგაცია იყო. საქმე ის არის, რომ რუსეთი, როგორც კი შეხვდა ევროსაბჭოში არსებულ სიტუაციას, მიხვდა, რომ იქ არაფერი ესაქმება, რადგან ეს არის მხოლოდ სალაპარაკო ორგანიზაცია, სადაც მხოლოდ ენას იტყვიან, ხოლო საქმე ჯერ არავის გაუტრუებია და ამ ლაპარაკში

გეგიკა

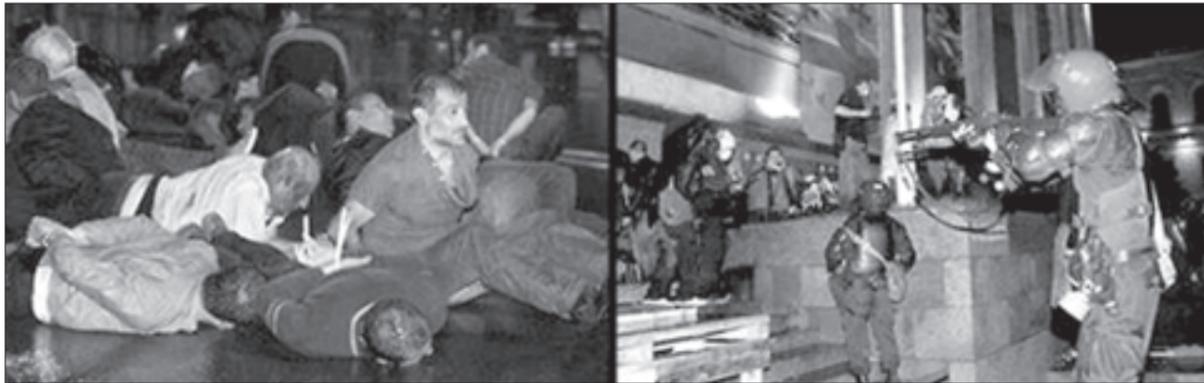
www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვინ თქვა, საერთოდ, რომ ერთი ადგილის ქიციანი ისტორიული არჩევანია და რატომ გვიმტკიცებს ეს ფილიპ დიმიტროვი, ევროპაში შესვლა მისაჯდომობას არ ნიშნავს?! რატომ გარდა საერთოდ ეს ქიტხვა, თუ იქ ძალის თავი არ არის დამარხული?!

„კარგად მესმის მათი, ვისაც ძალიან ცუდად მოეცა სააკაშვილის ხელისუფლება, ვისაც დევნიდნენ და უდანაშაულოდ გამოამწყვდიეს ციხეში. ვიცი, რომ მათთვის ეს ძალიან მტკივნეული საკითხია და ვეტყვი: ჩვენი შვილების მომავლისთვის აუცილებელია, არ დავუშვათ ძალადობა პოლიტიკური ოპოზიციის მიმართ. ქვეყნის მომავლისთვის მნიშვნელოვანია, გავითვალისწინოთ ის საფრთხეები, რომლებიც ქვეყანას ემუქრება და არ დავანახოთ სამყაროს, რომ შიგნიდან ვართ გახლეჩილი. აქედან გამომდინარე, მოთმინება და „ნაციონალური მოძრაობისთვის“ რაღაცების პატიება მოგვიწევს. ეს შემთხვევა მე ვთქვა, რადგან შევძელი და ვაპატიე აფხაზებს, რომლებმაც მამა დამიხვრიტეს. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ წინასაარჩევნოდ მორატორიუმი გამოვაცხადებ. ეს იდეა მთავრობის სხდომაზე გაგვიზიარა ირაკლი ლარიაშვილმა, რასაც ყველა დავთანხმდით. მორატორიუმი სრულად უნდა შესრულდეს და საარჩევნო კამპანიის წარმართვის საშუალება ყველას უნდა მიეცეს, — განაცხადა თავდაცვის მინისტრმა ირაკლი ალასანიამ.

ვაპატიოთ აკვლავებს!

ძალიან, ძალიან მინდა, სტატია ბოლომდე ისე მივიყვანო, სადმე გინება არ გამეპაროს... რა გამოდის? „ნაციონალურ მოძრაობას“ უნდა ვაპატიოთ ყველაფერი, რათა უფრო რიხით შეძლონ საუბარი და იქით ევროპა და აქით ამერიკა არ გაგვიანყენდეს?! და, ირაკლი (არ დამიწყო ახლა, ბატონოს რატომ არ მეძახიო), რომ ამბობ, მამარეში მოკლეს და ვაპატიეო, ის თუ იცი, რომ ციხეებში ადამიანებს ძირითადად კლავდნენ ნელ-ნელა, ყოველდღიურად, სულში ჩაფურთხებით, ცოცხებისა და „დუნინგების“ უკანალში კეთებით, ცემით, გვემით?... ის თუ გახსოვს, რომ მაშინ ომი იყო და ომში ვილაც კვდება, აქ „მშვიდობა“ იყო და მშვიდობის სახელით ციხეებიდან მხოლოდ გამიწვია და გოღეზა ისმოდა?!

ახლა რომ გვმოდეროვო, ირაკლი, უნდა ვაპატიოთ, პირდაპირ გეკითხები — შენთვის ერთ ადგილზე ცოცხი რომ გაეკეთებინათ, აპატიებდი? თუ მეტყვი, ვაპატიებდი, მაშინ გაიკეთე და დაგიჯერებ. დღემდე რამდენიმეჯერ აცემინე თავი ციხის ოფიცრებს და დაგიჯერებ... 12 კვადრატულ მეტრშიან საკანში 30 კაცთან ერთად ერთი თვე გაატარე და დაგიჯერებ... ამ თემას კიდევ დავუბრუნებდი, ირაკლი, მანამდე კი... „თავდაცვის სამინისტრო სთხოვს ყველა მოქალაქეს, ახლავე წინდახედულად და პატივით სარგებლობენ ბრძანებით შეხედოს, თუ რა ხდება საქართველოში. სომხეთში მრავლდება არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომლებ-

იცხად, დიდი ეჭვი მაქვს, ფინანსდებიან ჩვენი არაკეთილმოსურნეების მხრიდან და ეს არის დაუშვებელი“.

ესეც ალასანიას განცხადებაა. ის თუ იცი, ირაკლი, ვისგან ფინანსდებიან პროდასავლური არასამთავრობო ორგანიზაციები და რატომ არის პატრიოტული, როდესაც გაივინ, მაპზე უკეთესი გვიჩვენებს ხელში და ევროპაში ერთი ადგილის ქიციანი საქართველოს ისტორიული არჩევანი. ეგ მაპზე უკეთესი ბარაკ ობამამ რომ გაგაცალათ ხელიდან ერთი განცხადებით, ჩემზე კარგად უნდა იცოდეთ და რა გიჭირავთ ახლა ხელში რეალურად, მაგასაც უნდა ხვდებოდეთ. და ვინ თქვა, საერთოდ, რომ ერთი ადგილის ქიციანი ისტორიული არჩევან-

ია და რატომ გვიმტკიცებს ეს ფილიპ დიმიტროვი, ევროპაში შესვლა მისაჯდომობას არ ნიშნავს?! რატომ გარდა საერთოდ ეს კითხვა, თუ იქ ძალის თავი არ არის დამარხული?!

საბონი იშოვება და არც იქაური ვაზელინი უნდა იყოს უხარისხო... ისეც პირველ განცხადებას დავუბრუნებდი. თურმე „ნაციონალურ მოძრაობას“ უნდა მიეცეს საარჩევნო პროცესის ნორმალურად ჩატარების უფლება. მოდი, დავაკონკრეტო, ვის უნდა მიეცეს ნორმალურად საარჩევნო პროცესისა და ხელისუფლებაში დაბრუნების უფლება: მეგობრები, მეგობრების ტრივიანი, მერაბიშვილი, ადვიშვილი, სააკაშვილი, მინაშვილი, გაბნაშვილი, ნიკლაშვილი... თურმე ამათ უნდა უფლებები მიეცეს და მარავენადედი, რომ თურმე არ გაბრაზდნენ, არ ვაწყენინოთ და... რად უნდათ „ნაცებს“ პატიება, დიდება და შარავანდედი? „ნაცებს“ რაც შეიძლება მალე, ულტიმატუმების გარეშე უნდა ჩამოაცვა პოლიეთილენის შავი ტომარა... არ იქნება დრამატული სცენები, გულსამართლებელი გამოსამშვიდობებელი სფირები, გვირგვინებით მორთული ლაფეტი, არც პომპეზური მსვლელობა მუხათვერდის სასაფლაოსკენ და არც გამოსამშვიდობებელი ზაღები საარტილერიო ქვემეხებიდან. სამგლოვიარო ცერემონიის ნაცვლად იქნება ფორმალის სუნიტ გაუღვინებელი პროექტურა და ამოცნობის ბანალური პროცედურა! ვილაც, შესაძლოა, შემდეგ ვოს, ასეთი რამის დაწერა ადამიანებზე არ შეიძლება, გეტანხმებით. ამიტომაც ვერ ამას „ნაცებზე“ და არა — ადამიანებზე. **დავით მინდიაშვილი**

«ქაქია გაგათგავალი?!»

ხელისუფლების შეცვლის შემდეგ პირველად მოხდა, რომ მოქმედ ხელისუფლებას მადლობას ვუხდებოდა ასე საჯაროდ და მოურიდებლად. საქმე იმ კანონპროექტს ეხება, რომელიც პარლამენტში განსახილველად შევიდა და, მათი ამბავი რომ ვიცი, მალე დაამტკიცებენ. კანონპროექტს „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ აქტიურად იხილავენ და, იურიდიული ტერმინებით რომ არ დაგვალაოთ, მარტივად გეტყვი: ამ კანონის მიხედვით, დაისჯება ყველა, ვინც სექსუალური უმცირესობის დისკრიმინაციას მოახდენს. კიდევ უფრო მარტივად: თუ

თქვენ დაინახავთ გეის (გასაგებ ენაზე — პედერასტი) და აგრესიას გამოხატავთ, დაგიჭირენ და, ყველაზე კარგ შემთხვევაში, მსუფთე ჯარიმას გამოგიწერენ. როგორია? ვილაც იტყვის, — კარგია, რადგან ისინიც ადამიანები არიან, თუმცა კარგი კი არა, საუკუნის აღიარება და ძალიან კარგია. საქართველოს საკანონმდებლო ბაზას თუ გადავხედავთ, ვნახავთ, რომ ადამიანზე ფიზიკური ძალადობა ისედაც ისჯება, ანუ, თუ ვინმეს ცემთ, პასუხისმგებლობას ავტომატურად დაგაკისრებენ. მაშ, რა საჭირო იყო სექსუალური უმცირესობის დისკრიმინაციის ცალკე კანონ-

დის მიღება?! ის იმას ხომ არ ნიშნავს, რომ სექსუალური უმცირესობის ადამიანების განსხვავებული კანონი უნდა იცავდეს, ისევე, როგორც ცხოველებს, ფრინველებს, შენობებსა თუ უძრავ-მოძრავ მშენებლებს?! ხომ არ ნიშნავს ის იმას, რომ პარლამენტი არაპირდაპირ, მაგრამ მაინც აღიარებს, რომ ისინი ადამიანები არ არიან და ცალკე კანონმდებლობა სჭირდებათ?! ახლა ვილაც მეტყვის, — არაო, მაგრამ მაშინ იმ ვილაცამ უნდა ახსნას, რატომ არის საჭი-

ლი. ყველაზე დაბალ ფენად ამ იერარქიაში, ე. წ. ქათმები ითვლებიან. „საქათმეში“ ხვდებიან უმძიმესი დანაშაულისთვის (გაუპატიურება, გაუმართლებელი მკვლელობა, ნამებია) გასამართლებელი ადამიანები და კიდევ ისინი, ვინც თავისუფლებაზე ე. წ. არატრადიციული ორიენტაციის წარმომადგენელი იყვნენ. „ქათმები“ რომ იცნო, მათ ხელზე სავითარული ღირებულება უნდა ახსნათ იკითხავთ: მათი ცნობა რისთვის სჭირდებათ?! რისთვის და შემთხვევით რომ არ შეეხო, შემთხვე-

ლი. ყველაზე დაბალ ფენად ამ იერარქიაში, ე. წ. ქათმები ითვლებიან. „საქათმეში“ ხვდებიან უმძიმესი დანაშაულისთვის (გაუპატიურება, გაუმართლებელი მკვლელობა, ნამებია) გასამართლებელი ადამიანები და კიდევ ისინი, ვინც თავისუფლებაზე ე. წ. არატრადიციული ორიენტაციის წარმომადგენელი იყვნენ. „ქათმები“ რომ იცნო, მათ ხელზე სავითარული ღირებულება უნდა ახსნათ იკითხავთ: მათი ცნობა რისთვის სჭირდებათ?! რისთვის და შემთხვევით რომ არ შეეხო, შემთხვე-

ლი. ყველაზე დაბალ ფენად ამ იერარქიაში, ე. წ. ქათმები ითვლებიან. „საქათმეში“ ხვდებიან უმძიმესი დანაშაულისთვის (გაუპატიურება, გაუმართლებელი მკვლელობა, ნამებია) გასამართლებელი ადამიანები და კიდევ ისინი, ვინც თავისუფლებაზე ე. წ. არატრადიციული ორიენტაციის წარმომადგენელი იყვნენ. „ქათმები“ რომ იცნო, მათ ხელზე სავითარული ღირებულება უნდა ახსნათ იკითხავთ: მათი ცნობა რისთვის სჭირდებათ?! რისთვის და შემთხვევით რომ არ შეეხო, შემთხვე-

ევროკავშირში რომ მივიღებო, ნინა ჩიკაბერი თქვენ დაგაყენებთ, დროებს მოგხვამთ (ტაკაბი გეჩვენებთ) და ასე, დროის ფრიალ-ფრიალით და იმ ჰიზონის სიძლიერით, მე რომ მოგიფიქრებთ, ამაყად შეაბიჯებთ ევროპაში, განსაკუთრებით წარჩინებულები კი საჩუქრად ევროპული გეიადლუმის მონაწილეებიც გახდებით!

რო მათთვის ცალკე კანონმდებლობა უფრო კონკრეტულ მაგალითს გეტყვით. საქართველოს და, საზოგადოდ, პოსტსაბჭოთა ქვეყნების ციხეებში ყველაფერი იერარქიულად არის განე-

რით მხარი რომ არ გაჰყარა, ანუ ციხეში „ქათამი“ უმცირესობა, მისი ცნობა რომ გინდობდეს, ხელს ვერ დაარტყამ, ფხვანაფხვანით, გოთლით, ჯოხით ან რაიმე ნივთით უნდა შეეხო,

ლო, რადგან, მათი ნაზი ბუნებიდან გამომდინარე, შესაძლოა, ქუჩაში შემთხვევით მხრის გაკვრამაც კი გააღვიანოს და პოლიციაში გაიქცეს, — მხარი ჩამილურჯაო და ხომ დამიჭერენ?! მოვერიდე-

ლო, რადგან, მათი ნაზი ბუნებიდან გამომდინარე, შესაძლოა, ქუჩაში შემთხვევით მხრის გაკვრამაც კი გააღვიანოს და პოლიციაში გაიქცეს, — მხარი ჩამილურჯაო და ხომ დამიჭერენ?! მოვერიდე-

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ინტერვიუ

„ბანცხადავები, რომ ჩვენ ჯერ უნდა შევქვიტოთ ჩვენს უცხოელ უფროსებს და ამის შემდეგ გადავწყვიტოთ, დაველაპარაკოთ თუ არა რუსებს პირდაპირ, ადასტურებს მხოლოდ ერთ რამეს — საქართველოს ამჟამინდელ ხელისუფლებასთან ლაპარაკს აზრი არ აქვს!“

სოსო მანჯავიძე:

მარიონეტულ სახელმწიფოსთან მოლაპარაკებას არავინ მართავს

რუსეთ-საქართველოს შორის მიმდინარე მოლაპარაკებებზე, ევროინტეგრაციის პერსპექტივებსა და ბოლო დროს განვითარებულ სხვა მნიშვნელოვან მოვლენებზე გვესაუბრება „საქართველოს პატრიოტთა ალიანსის“ ერთ-ერთი ლიდერი სოსო მანჯავიძე.

— ბატონო სოსო, გასულ კვირას პრემიერმინისტრის ნაცვალურმა წარმომადგენელმა რუსეთთან ურთიერთობის საკითხებში — ზურაბ აბაშიძემ განაცხადა, რომ მოსკოვსა და თბილისს შორის დიალოგი პირველი პირების დონეზე უნდა წარიმართოს. კრემლი ამისთვის მზადაა და თავად ვლადიმერ პუტინმა ეს საზღვარსა და დასავლელ პარტნიორებთან კონსულტაციების გავლის აუცილებლობაზე ისაუბრა და მხოლოდ ამის შემდეგ მიიჩნია მეზობელი ქვეყნის პირველ პირთან შეხვედრა შესაძლებლად. როგორ ფიქრობთ, დღეს რამდენად ვართ მზად მსგავსი დიალოგისთვის და რა შედეგს მოიტანს სამომავლოდ ეს ყველაფერი?

ველაპარაკოთ თუ არა რუსებს პირდაპირ, ადასტურებს მხოლოდ ერთ რამეს — საქართველოს ამჟამინდელ ხელისუფლებასთან ლაპარაკს აზრი არ აქვს, ანუ, გადაწყვეტილების მიღების ან საერთაშორისო შეთანხმების დადების თვალსაზრისით, ის უუნაროა. როგორც წესი, გარედან მართული სახელმწიფოები ამას მალავენ და ღიად არ აცხადებენ, რადგან მარიონეტულ სახელმწიფოსთან მოლაპარაკებას არავინ მართავს. მაგრამ ჩვენ შემთხვევაში კომიკური სწორედ ისაა, რომ ეს ყველაფერი პირდაპირ ითქვამს. მოგვიანებით კი კიდევ უფრო კომიკური განცხადება გაკეთდა: შეიძლება მარგველაშვილი წავიდეს მოსკოვში, მაგრამ მას აუცილებლად უნდა გაჰყვეს ლარბაძევილიც... ახლა თქვენ წარმოგიდგინებთ, ჩამოყალიბებული საერთაშორისო სტრუქტურების თვალში ეს რას ნიშნავს?

— რას ნიშნავს?
— რომ შენ არ ხარ მხარე, არ ხარ სუბიექტი... და თუ მხარე არ ხარ, არც გადაწყვეტილებების მიღება შეგიძლია, მაშინ

საერთოდ რატომ უნდა დაგელაპარაკოს რუსეთი ან ვინმე, რამიზანს მივლენვს ამით? და ელაპარაკება იმ შენს პატრონს და მასთან გაარკვევს, რაც გასარკვევია. რაც შეეხება აბაშიძის განცხადებას იმასთან დაკავშირებით, რომ რუსეთის პირველ პირთან შეხვედრა ახლა განხორციელდება, ეს უცნაურად აუცილებელი არ იქნება, ქვეყნის სტაბილურობა, როგორც პოლიტიკური, ისე ეკონომიკური და სხვა, მუდმივად იდგება უდიდესი კითხვის ნიშნის ქვეშ.

— კონკრეტულად რომელ რეფორმას გულისხმობთ?
— რომელიც სააკაშვილმა და მისმა გუნდმა განახორციელა. დღეს რა ხდება სინამდვილეში? — საქართველოს პრეზიდენტს კონსტიტუციურად დადებული აქვს ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის, ზავის დადების, ომის გამოცხადებისა და მთელი რიგი უმნიშვნელოვანესი პროცესების განხორციელების ფიცი. ამ უფლება-მოხილებების შესრულებისთვის კი პირველ პირს უნდა ექვემდებარებოდეს სადაზვერუო უწყებები, რომლებიც უშიშროების საბჭოს მეშვეობით მიაწვდიან ქვეყნის უშიშროებასთან და-

მოსალაპარაკებლად? სამწუხაროდ, კვლავ იბრუნება მსგავსი პოლიტიკა, ვინაა მთავარად მარგველაშვილი, ვინაა მთავარად მარგველაშვილი, ვინაა მთავარად მარგველაშვილი... მარგველაშვილი არ ფლობს არანაირ სადაზვერუო ინფორმაციას, ვინაიდან დაზვერვა მას არ ექვემდებარება. მთავარი მხრივ, შექმნილი უსაფრთხოების საბჭო, რომელიც არის უშიშროების საბჭოს ასლი და არაა კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანო, ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, სამხედრო ძალებთან და უფლებამოსილებასთან, რომელიც არაა უსაფრთხოების საბჭოს ასლი და არაა კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანო, ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, სამხედრო ძალებთან და უფლებამოსილებასთან, რომელიც არაა უსაფრთხოების საბჭოს ასლი და არაა კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანო...

— დაეუფათ, მოხდა რაღაც კონფლიქტი, ვინ იღებს გადაწყვეტილებას ომის გამოცხადების, ზავის დადებისა და უმნიშვნელოვანესი პროცესების განხორციელების ფიცი. ამ უფლება-მოხილებების შესრულებისთვის კი პირველ პირს უნდა ექვემდებარებოდეს სადაზვერუო უწყებები, რომლებიც უშიშროების საბჭოს მეშვეობით მიაწვდიან ქვეყნის უშიშროებასთან და-

კავშირებით ყოველგვარ ინფორმაციას. მარგველაშვილი კი ამჟამად არ ფლობს არანაირ სადაზვერუო ინფორმაციას, ვინაიდან დაზვერვა მას არ ექვემდებარება. მთავარი მხრივ, შექმნილი უსაფრთხოების საბჭო, რომელიც არის უშიშროების საბჭოს ასლი და არაა კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანო, ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, სამხედრო ძალებთან და უფლებამოსილებასთან, რომელიც არაა უსაფრთხოების საბჭოს ასლი და არაა კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანო...

— რეალურად რა დაბრკოლებებს ქმნის ეს ყველაფერი?
— დაეუფათ, მოხდა რაღაც კონფლიქტი, ვინ იღებს გადაწყვეტილებას ომის გამოცხადების, ზავის დადებისა და უმნიშვნელოვანესი პროცესების განხორციელების ფიცი. ამ უფლება-მოხილებების შესრულებისთვის კი პირველ პირს უნდა ექვემდებარებოდეს სადაზვერუო უწყებები, რომლებიც უშიშროების საბჭოს მეშვეობით მიაწვდიან ქვეყნის უშიშროებასთან და-

— დასაწყისში თქვენ ისაუბრეთ იმ გამოწვევებზე, რომელთა წინაშე დღეს იმყოფება საქართველო და ასევე, რამდენად არის მთლიანობაში დღევანდელი ჩვენი პოლიტიკური ელიტა მზად არსებული რეალობისთვის, რამდენად დამაიმედებელია მმართველი გუნდის სტრატეგია და მიდგომები?

— რომ გითხრათ, დამაიმედებელია-მეთქი, დამიჯერებთ? ამ ხელისუფლებას არ ჰყოფნის დიდი საქმის, დიდი რეფორმების განახორციელება და სახელმწიფოებრივი აზროვნების მქონე ხალხი. ეს არის სამწუხარო რეალობა და, აქ თუ სისტემური ცვლილება არ მოხდა, მათ შორის საარჩევნო სისტემასაც ვგულისხმობ, რომელიც არის ვამპირი, გამუდმებით იქნება არასტაბილური ვითარება. ხელისუფლების ცვლილებები არ ხორციელდება, სახელმწიფო სტრუქტურები არის სრული უძრავობა. არაფერი ხდება და ხალხს სრულიად ლეგიტიმურად უჩვენდება განცდა, რომ მოატყუეს. არ ვიცი, რას ფიქრობენ ამაზე „ოცნების“ თავები, მაგრამ ფაქტი ერთია, ამ კურსით მმართველ გუნდს წინ სასიკეთო არაფერი ელის. ამაში ისინი ძალიან მალე დარწმუნდებიან...

ესაუბრა ჯაბა შვანიძე

ევროასოციაცია თუ ევროკონტაქტი?

არასამთავრობო ორგანიზაცია „გლობალური კვლევების ცენტრი“ 26 აპრილს ევროკავშირთან ასოციაციის შეთანხმების საკითხთან დაკავშირებით მორიგი სემინარი გამართა. შეხვედრაზე მონაწილე ეკონომიკის ექსპერტებმა, საზოგადოების სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლებთან ერთად, მოსალოდნელი საფრთხეების შესახებ ისაუბრეს და საქართველოს მთავრობისთვის სპეციალური რეკომენდაციები შეიმუშავეს.

ევროკავშირთან ასოციაციის ხელშეწყობის საქართველო ოფისში გააფორმებეს, მაგრამ „გლობალური კვლევების ცენტრის“ ხელმძღვანელის — ნანა დემურჯანიანის განცხადებით, ქართულმა საზოგადოებამ ევროკავშირთან ასოციაციის ხელშეწყობის შესახებ თითქმის არაფერი იცის. „როდესაც გლობალური კვლევების ცენტრის ინიციატივით პირველი კონფერენცია გაიმართა, გვიანდობდა, პროფესიონალ ექსპერტებთან ერთად გაგვერკვია, რას მოგვცემდა სამომავლოდ ეს შეთანხმება. შეხვედრაზე გაჩნდა რეკომენდაციების შემუშავების იდეა. მინდა აღვნიშნო, ეს არ ნიშნავს, რომ ჩვენ მთავრობას ჭკუას დაავარიგებთ, როგორ მარ-

თოს ქვეყანა და ყველა საკითხზე რჩევა მივცეთ, მაგრამ ის საფრთხეები და გამოწვევები, რომლებიც დაგინახეთ, როგორც მოკლევადიანი, ისე გრძელვადიანი პერსპექტივაში, აუცილებელია, ხელისუფლებამ გაითვალისწინოს. ასევე, უნდა გავითვალისწინოთ ის ფაქტორებიც, რომ სულ მალე, ჩვენი მეზობელი ქვეყნები, შესაძლოა, საბაჟო კავშირის ნეგოციაციებზე იქ თავისი შიდა რეგულაციები აქვთ და საინტერესოა, რამდენად მარტივად აღმოჩნდება ამ დროს საქართველო. საერთოდ კი მინდა, აღვნიშნო, რომ რაციონალური განსჯა ამ საკითხის ირგვლივ არ მიმდინარეობს. „ნაციონალიზმი“ აბრალევენ ქართულ ოცნებას, რომ თითქმის მათ ევროპულ არჩევანს გადაუხვი-

ეს, ისინიც უმტიკცებენ, თქვენზე ევროპულად ვართ. ერთმანეთს ეჯიბრებიან და ჩვენი ერთ-ერთი რეკომენდაცია იქნება, მთავრობამ თავისი საინფორმაციო პოლიტიკა ჩამოაყალიბოს. ხელისუფლებამ საქართველოს მოსახლეობას უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია, ვინაიდან ხალხს ჰგონია, რომ შეთანხმების ხელმოწერის შემდეგ საქართველოს ნებისმიერი მოქალაქე უფიზოდ ივლის ევროპაში და ნებისმიერი ჩვენი პროდუქცია ევროპის ბაზარზე გავა, რაც სინამდვილე არ შეესაბამება. როგორც ჩანს, ხელისუფლებისთვის უფრო მომგებიანია ძახილი, რომ ჩვენ ევროპისკენ მივდივართ. არადა, გარკვევით თქვეს გერმანიისა და საფრანგეთის საგარეო საქმეთა მინისტრებმა — ფრანკ-ვალტერ შტაინმაიერმა და ლორან ფაბუსმა, რომ ასოციაციის შეთანხმებას ევროკავშირში განვერიანებასთან არავითარი კავშირი არ აქვს, მაგრამ პოლიტიკოსების გამოსვლებიდან ეს ილუზია მაინც მუდმივად ინერგება. ყველა სამინისტრომ თავისი დარგების და მიმართულების მიხედვით უნდა აუხსნას

ხალხს, როგორც კი ამ შეთანხმებას ხელი მოეწერება, რის გაკეთებას აპირებს თითოეული მათგანი უახლოესი წლებში განმავლობაში, რათა ხალხმა დანამდვილებით იცოდეს, მის ცხოვრებაზე ეს ცვლილებები როგორ აისახება.“
ექსპერტი ეკონომიკის საკითხებში მამუკა ჩხეიძე ამბობს, რომ აუცილებელია, ხელშეწყობის ხელმოწერის პარალელურად, საქართველოს ხელისუფლებამ რუსეთთან ანარქოზის მოლაპარაკება. „ჩემი მთავარი რეკომენდაცია იქნება, საქართველოს ხელისუფლებამ პარალელურ რეჟიმში ანარქოზის მოლაპარაკება ჩვენი პროდუქციის მთავარ ექსპორტორ ქვეყანასთან — რუსეთთან, რათა ამ ხელშეწყობის ხელმოწერის მომენტში რუსეთის ბაზარი კვლავ არ დაიხუროს საქართველოსთვის, — განაცხადა მან, — ქართული ეკონომიკისთვის ეს სერიოზული დარტყმა იქნება. ერთი ნელი, რუსეთის ბაზარი ქართული ეკონომიკისთვის გაიხსნა, ისიც შერჩევით, ბევრ ღვინის მწარმოებელ კომპანიას არ მიეცა უფლება იქ თავისი პროდუქციის გაყიდვის და, ამის

მიუხედავად, ქართული ღვინის ექსპორტის 70% უკვე რუსულ ბაზარზე მოდის. მართალია, ქართული ღვინო საფრანგეთშიც იყიდება, გერმანიაშიც და იტალიაშიც, მაგრამ ძალიან მცირე რაოდენობით. ამას ექსპორტი არ ჰქვია და ეს ვითარება არც ხელშეკრულების ხელმოწერის შემდეგ შეიცვლება. მთელი რიგი ფაქტორებიდან გამომდინარე, უახლოეს მომავალში საქართველოს ეკონომიკას ევროპასთან ასოციაციის ხელშეკრულება ვერანაირად ვერ გააუმჯობესებს, ამიტომ ის მოლოდინი, რომელიც საქართველოს მოსახლეობას ამჟამად აქვს, ფუჭია. სამწუხაროდ, ხალხს აქვს განცდა, რომ, როგორც კი ამ ხელშეკრულებას მოვანერთ ხელს, ევროპის ქვეყნებთან უფრო მემოსვლა გვექნება, უნესივე 500 ევრო გახდება და ევროპელები საქართველოში გამოიქცევიან, რათა გორში ვაშლი დაკრიფონ და პარიზის სუპერმარკეტებში გაყიდონ. თუმცა, თუ ხელშეკრულების პარაფირების დღეს მწარმოებელი კომპანიის არ მიეცა უფლება იქ თავისი პროდუქციის გაყიდვის და, ამის

ქება, მაგრამ მთლიანობაში, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო კინტაურის დონეა.“
სოციოლოგი ვალერიან მორჩილაძე: „მოსახლეობაში არსებობს გადაჭარბებული მოლოდინი და აუცილებელია ხალხმა იცოდეს, რომ ევროპასთან ასოციაციის ხელშეკრულების ხელმოწერის შემდეგ, მოკლევადიან პერსპექტივაში, რაიმე შედეგის მიღწევა, პრაქტიკულად გამორიცხებულია. ერთადერთი დადებითი რაც აღნიშნულ ხელშეკრულებას შეიძლება მოჰყვეს გრძელვადიანი პერსპექტივაში, არის შიდა კონკურენციის სტიმულირება და წარმოების ხარისხის ამაღლება. თუმცა, ჩვენი საექსპერტო პოტენციალი კიდევ უფრო შემცირდება და რაიმე მაკროეკონომიკური ზრდას ვერ ველოდით. ამიტომ, ხელისუფლებისთვის ჩვენი ყველაზე მაკროეკონომიკური გზავნილია, ნუ შექმნიან იმედაცრუების საფუძველს.“
მოამზადა შორენა ტიხტაიაშვილი

გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ფაო) მონაცემებით, 2003-2005 წლებთან შედარებით 2007-2009 წლებში მარცვლეულის წარმოება საქართველოში 40%-ით შემცირდა. საქართველოში სოფლის მეურნეობის მთლიანი შერეული პროდუქტის 2003 წელს 28,9% იყო, 2009 წლისთვის 6,7%-მდე შემცირდა. ბოლო რვა წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად შემცირდა როგორც წვრილფეხა, ასევე მსხვილფეხა პირუტყვის სულადობა.

2003-2009 წლებში საქართველოში ერთ სულზე სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების ინდექსი შემცირდა 29%-ით, ეს მსოფლიოს 194 ქვეყანას შორის ყველაზე ხუდი მაჩვენებელია

«გააზა უკეთესის» მოგლოადინე საქართველოს სოფლის მეურნეობა სავალალო მდგომარეობაშია

2012 წლიდან, მას შემდეგ, რაც საქართველოში ხელისუფლება შეიცვალა, გაჩნდა მოლოდინი, რომ სოფელი აღორძინდებოდა და დოვლათი შეიქმნებოდა. ხელისუფლების სათავეში მოსულმა «ქართულმა ოცნებამაც» გადაწყვიტა, გაეხეხებინათ ვაუჩრები დაერიგებინა, მათ მიწის დამუშავება რომ გააძვირებოდათ, თუმცა ჩასაფრებული «ნაცები» მაშინვე ახმაურდნენ, — სოფელი რომ მნიშვნელოვანია, სტალინმა ჩაგვავონა, რადგან მას საქართველოს სხვა კუთხით განვითარება არ უნდოდაო. სოფლის მეურნეობის განვითარების საწინააღმდეგო პროპაგანდას წარმატებით ეწევა ტელევიზია «ტაბულა», კერძოდ კი, მისი დამფუძნებელი თამარ ჩერგოლიევილი... ჩვენ მოვიპოვეთ საბჭოთა საქართველოს სოფლის მეურნეობის ძირითადი მონაცემები და შევეცადეთ, ისინი დღეს უკვე «საბჭოთა ოკუპაციის მუზეუმის» მქონე და «მაპზე უკეთესის» მომლოდინე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მონაცემებისთვის შეგვედარებინა.

რალური წყალი, 766,2 მილიონი პირობითი ქილა ხილბოსტნეულის კონსერვი. აგროსასურსათო სექტორში ფუნქციონირებდა 104 ღვინის პირველადი და მეორადი ქარხანა, რომლებშიც 690 ათასი ტონა ყურძნის გადამამუშავება შეიძლებოდა. ჩაის ფოთლის გადამამუშავებას, მზა პოდუქციის მიღებასა და დაფასობას ემსახურებოდა 184 ფაბრიკა, შესაბამისად — 728 და 120 ათასი ტონის წარმადობით. ხილბოსტნეულს ამუშავებდა 44 ქარხანა 100 ათასი ტონა ნედლეულის გადამამუშავების სიმძლავრით. რესპუბლიკაში ფუნქციონირებდა ლუდის — 17, ხორცისა და ხორცპროდუქტების — 29, რძის — 40, უალკოჰოლო სასმელების — 17, მცენარეული ზეთისა და ეთერზეთების 28 ქარხანა. საკონდიტრო ნაწარმის გამოშვებას ემსახურებოდა 4 ქარხანა.

ქის ოდენობა 450 ათას ტონას აღემატებოდა. მთლიანობაში აგროსასურსათო სექტორი წარმოადგენდა ინდუსტრიულ საფუძველზე გადაყვანილ წარმოებას, რომელიც ეკონომიკაში ლიდერის როლს ასრულებდა. მასზე მოდიოდა ქვეყანაში შექმნილი მთლიანი პროდუქტის 55%-ზე მეტი.

სულზე სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების ინდექსი შემცირდა 29%-ით, რაც მსოფლიოს 194 ქვეყანას შორის ყველაზე ცუდი მაჩვენებელია.

ვან-პარკოსნებისა — 1,6-ჯერ, ბოსტნეულ-ბალჩეული-სა — 1,7-ჯერ; შემცირდა, აგრეთვე, ვაზის, ხეხილისა და მრავალწლოვანი წარმოების ფართობებიც. დღეს ამ მიმართულებით მდგომარეობა უფრო დამძიმებულია.

სოციალისტურ საბარ-თველოში 800 ათასი ჰექტარი მიწა მუშავდებოდა.

მე-20 საუკუნის 80-იანი წლების ბოლოს საქართველოში მნიშვნელოვანი სამუშაოები ჩატარდა სოფლის მეურნეობაში საიჯარო ურთიერთობების დასაწესებლად. სწორედ ამ პერიოდში გატარდა სახელმწიფოს პროტექციონისტური და რეგულირების პოლიტიკა, რომელიც გამოიხატებოდა სოფლის მეურნეობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განსამტკიცებლად და მის საბრუნველო საფუძველზე გადასაყვანად ცენტრალიზებული კაპიტალური დაბანდებების გამოყოფაში. წლების განმავლობაში მაღალრენტაბელური დარგებიდან შეკრებილი ანარიცხების ხარჯზე იქმნებოდა ეკონომიკურად სუსტი მეურნეობების დახმარების ფონდი, რომლის საშუალო წლიური მოცულობა 55-60 მილიონი მანეთი იყო.

ჯერ, ყურძნის — 3,9-ჯერ, თესლოვანი და კურკოვანი ხილის — 4,3-ჯერ. შესაბამისად იზრდებოდა დასახელებული პროდუქტის სახელმწიფოსთვის მიყიდვის მაჩვენებლები. საქართველოს სოფლის მეურნეობის საწარმოო სტრუქტურაში საკავშირო მნიშვნელობის პროდუქტის წარმოებაზე აშკარად გამოხატული ორიენტაცია შეიძინა. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ სოფლის მეურნეობის მთლიან პროდუქტში მაპროფიტებელი კულტურების ხვედრითი წილის ზრდა ხდებოდა თითქმის ყველა სახის პროდუქტის წარმოების ზრდის ფონზე. მაგალითად, 1988 წელს, 1950 წელთან შედარებით, ყველა კატეგორიის მეურნეობაში ბოსტნეულის წარმოება გაიზარდა 7,6-ჯერ, კარტოფილის — 2,4-ჯერ, ხორცის — 3-ჯერ, რძის — 2,6-ჯერ.

საქართველოში იყო მილიონ ხუთასი ათასი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი, 2 მილიონ ორასი ათასი ცხვარი, მილიონი ღორი. რესპუბლიკაში ფუნქციონირებდა მარცვლეულის გადამამუშავებელი საწარმოებისა და პურის ცხობის ფართო ქსელი. ფქვილის წარმოება თითქმის 1 მილიონ ტონას შეადგენდა. პურისა და პურფუნთუშეულის წარმოება — 800 ათას ტონას, ხოლო კომბინირებული საკვების ყოველწლიური გამოშვება 1 მილიონ ტონას აღემატებოდა. საქართველოში ინარმოებოდა თითქმის ყველა სასურსათო პროდუქტია.

მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთებზე მოდიოდა სახელმწიფოს მიერ შეყიდული ციტრუსების, ხილის, ყურძნისა და ხორცის მნიშვნელოვანი ნაწილი. მაგალითად, 1988 წელს მან შეადგინა ციტრუსების 79,2%, ხილის — 20,8%, ყურძნის — 20,1%, ხორცის — 38%. მოსახლეობის პირად და მხარე მეურნეობებზე მოდიოდა ქვეყნის ხეხილის წარმოების 54,2%, ვაზის — 33,6%, ციტრუსების — 42,1%. მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის — 59%, ღორის სულადობის — 54%, ცხვრისა და თხის — 47,3%.

საკარმიდამო მეურნეობებში იქმნებოდა სოფლის მეურნეობის მთლიანი პროდუქტის 45%.

აღნიშნული მონაცემები მიუთითებს, რომ საწარმოო და არასაწარმოო მომსახურების გაძლიერების პირობებში საკარმიდამო მეურნეობებს შეეძლოთ უმნიშვნელოვანესი როლის შესრულება სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების შემდგომი ზრდის საქმეში.

გატარებული ღონისძიებების შედეგად მოხდა სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების მნიშვნელოვანი ზრდა, რაც, პირველ რიგში, მრავალწლიანი კულტურების პროდუქტებზე აისახა. 1988 წელს, 1950 წელთან შედარებით, ყველა კატეგორიის ჩაის ხარისხოვანი ფოთლის წარმოება გაიზარდა 3,5-

ჯერ, ყურძნის — 3,9-ჯერ, თესლოვანი და კურკოვანი ხილის — 4,3-ჯერ. შესაბამისად იზრდებოდა დასახელებული პროდუქტის სახელმწიფოსთვის მიყიდვის მაჩვენებლები. საქართველოს სოფლის მეურნეობის საწარმოო სტრუქტურაში საკავშირო მნიშვნელობის პროდუქტის წარმოებაზე აშკარად გამოხატული ორიენტაცია შეიძინა. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ სოფლის მეურნეობის მთლიან პროდუქტში მაპროფიტებელი კულტურების ხვედრითი წილის ზრდა ხდებოდა თითქმის ყველა სახის პროდუქტის წარმოების ზრდის ფონზე. მაგალითად, 1988 წელს, 1950 წელთან შედარებით, ყველა კატეგორიის მეურნეობაში ბოსტნეულის წარმოება გაიზარდა 7,6-ჯერ, კარტოფილის — 2,4-ჯერ, ხორცის — 3-ჯერ, რძის — 2,6-ჯერ.

საკარმიდამო მეურნეობებში იქმნებოდა სოფლის მეურნეობის მთლიანი პროდუქტის 45%.

აღნიშნული მონაცემები მიუთითებს, რომ საწარმოო და არასაწარმოო მომსახურების გაძლიერების პირობებში საკარმიდამო მეურნეობებს შეეძლოთ უმნიშვნელოვანესი როლის შესრულება სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების შემდგომი ზრდის საქმეში.

აღნიშნული მონაცემები მიუთითებს, რომ საწარმოო და არასაწარმოო მომსახურების გაძლიერების პირობებში საკარმიდამო მეურნეობებს შეეძლოთ უმნიშვნელოვანესი როლის შესრულება სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების შემდგომი ზრდის საქმეში.

აღნიშნული მონაცემები მიუთითებს, რომ საწარმოო და არასაწარმოო მომსახურების გაძლიერების პირობებში საკარმიდამო მეურნეობებს შეეძლოთ უმნიშვნელოვანესი როლის შესრულება სოფლის მეურნეობის პროდუქტის წარმოების შემდგომი ზრდის საქმეში.

2008 წელს ქვეყანაში ნათესი ფართობები, 2000 წელთან შედარებით, შემცირდა 1,9-ჯერ; პათ შორის, მარცვლეულ-პარკოსნებისა — 1,6-ჯერ, ბოსტნეულ-ბალჩეული — 1,7-ჯერ. შემცირდა, აგრეთვე, ვაზის, ხეხილისა და მრავალწლიანი წარმოების ფართობებიც. დღეს ამ მიმართულებით მდგომარეობა უფრო დამძიმებულია

მოამზადა ეკა ნახიდაშვილი

11 კითხვა, როგორც საქართველოს ხელისუფლება საზოგადოებას არ დაუსვამს

ხელისუფლების წარმომადგენლები ამ კითხვებს არ დასვამენ, რადგან პასუხად მიიღებენ ისეთ შედეგს, რომელიც იქნება უტყუარი მტკიცებულება მათი სიცრუის, ორპირობისა და ევროპის, როგორც საქართველოს ისტორიული არჩევანის, ილუზორულობისა!

ყველა პოლიტიკოსმა თუ პოლიტიკურმა ძალამ, რომელიც საქვეყნოდ აცხადებს, ევროპა საქართველოს ისტორიული არჩევანია, მშვენივრად იცის, რომ ქართველი საზოგადოების დამოკიდებულება „ევროპული არჩევანის“ რიგ საკითხების მიმართ მკვეთრად უარყოფითია — ქართველი საზოგადოებისთვის მიუღებელია ერთსქესიანთა ქორწინება, გეილუზუმები, სოდო-

მისი, ინცესტის, პროსტიტუციის, სუტენიორობის დაფინანსება და უკიდურესი აღვირახსნილობის სხვა ორგანული ნაწილები. რადგან ყველა „მშვენიერება“, რომელზეც ზემოთ იყო ლაპარაკი, ჩვენთან დასავლეთიდან შემოვიდა, ბუნებრივია, უნდა ვივარაუდოთ, რომ დამოკიდებულება დასავლეთისადმი დასავლური ფასეულობების მიმართ

რადაც ხარისხით განსაზღვრავს ამ „მშვენიერებას“ მიმართ დამოკიდებულებასაც, ანუ, თუკი მოქალაქეებს ექნებოდათ სწრაფი ისეთი ცხოვრების-კენ, როგორც დასავლეთშია“ ან „ევროპაში შესვლის-კენ“, როგორც ეს ჩვენი ხელისუფლების მაღალი დონის წარმომადგენლებს სურთ, მაშინ ყველა ამ „მშვენიერებას“ ოვაციებით უნდა შევხვდეთ და ცხოვრებაშიც ერთუზიანებით უნდა განვხორციელებინათ. თუკი საქართველოს თითოეულ მოქალაქეს სურს, ყველაფერი ისე იყოს, „როგორც დასავლეთში“, მაშინ ჩვენი ყველა საწყალი ბავშვი კარგა ხნის გაყიდული იქნე-

ბოდა დიდძალ ფულზე, ყველა მდიდარი ბავშვი კი სქესს შეიცვლიდა და „ნამდვილ“ გეი იქცეოდა, ყველა პენსიონერი მკვდარი იქნებოდა ხანდაზმულთა თავშესაფრებში, ყველა გზაზე „ფერარები“ იქროლებდნენ არაფრისმაქნისი და ამბიციური ტაიპები, ლუნ რიცხვებში გეიადლუმი გაიმართებოდა, კენტში კი — ჯერ კიდევ დარჩენილი ბავშვების გამოფენა-გაყიდვა. არადა, ამ მამაცხონებულ პოლიტიკოსებს, ვიდრე ქვეყნიერებას მოსდებდნენ, ევროინტეგრაცია თითოეული ქართველის სანუკვარი ოცნებააო, რომლის ასახედნა-დაც, თურმე, ერი და ბერი დღედაღამ ლოცულობს, ერ-

თხელ მაინც ეკითხათ საკუთარი ამომრჩევლის, ქართველი საზოგადოებისთვის — სურს თუ არა, რომ: 1. დაკანონდეს ერთსქესიანთა ქორწინება (როგორც დასავლეთში)? 2. არ იდევნებოდეს ჰომოსექსუალიზმში (როგორც დასავლეთში)? 3. დაკანონდეს ინცესტი (სისხლის აღრევა) ოჯახის წევრების თანხმობის შემ-

თხვევაში (როგორც დასავლეთში)? 4. არ აიკრძალოს ჰომოსექსუალიზმის პროპაგანდა (როგორც დასავლეთში)? 5. სკოლებში აუცილებლად მოხდეს მოსწავლეების განათლება სექსის საკითხებში (როგორც ეს დასავლეთში)? 6. აიკრძალოს სიტყვები: „დედა“ და

8 მოკისმოგვრელი ფაქტი, როგორც ლაპარაკის გაგებადობა შედის არ ჰყოფნის

დღეს მასმედიისგან ობივადი იღებს უამრავ ინფორმაციას, თუმცა ბოლოს მოსახლეობის ტვინში მაინც ფორმირდება საჭირო მიმართულება. ისეთი საინფორმაციო საშუალებები, როგორც არის Foxnews, CNN, BBC განსაზღვრავენ საინფორმაციო პოლიტიკას არა მხოლოდ აშშ-ში, არამედ მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში. ტვინის გამორეცხვის მეთოდების ზემოქმედების მაგალითია მარტის ბოლოს გაზეთ „ვაშინგტონ პოსტის“ მიერ ჩატარებული გამოკითხვის შედეგები, რომელთა მიხედვითაც, ყოველი 6 ამერიკელიდან 5-მა არ იცის, სად არის უკრაინა. ისიც აღსანიშნავია, რომ თვით აშშ-ის პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა ავსტრალიაში ყოფნისას ავსტრალია ავსტრიად მოიხსენია.

ისიც აღსანიშნავია, რომ ადამიანების ზომიერებაში ქართული ტელევიზიები, რა თქმა უნდა, ამერიკულ ტელევიზიებს ვერ გაეჯობებინან, თუმცა ამის მცდელობა (და არა ერთი) აქვთ. ინტერნეტგამოცემა Salon-ის ვებგვერდზე გამოქვეყნებულ პოლემიკურ-ტიპი-ტიპი სტატიაში მოყვანილია რამდენიმე ძალიან მნიშვნელოვანი, ფაქტებზე დაფუძნებული „სერიოზული ახალი ამბავი“, რომელთა შესახებაც მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები, თავიანთი პასუხისმგებლობიდან გამომდინარე, უნდა გვამცნობდნენ, თუმცა შემოსავლის მიღებაზე ორიენტირებული მედია მათ, ჩვეულებრივ, გვერდს უგვლის:

1. რეპუბლიკის (ნარკოტიკის ან ეპიდემიის ტემპის შენელება) დაწყებიდან ამერიკის შეერთებული შტატები 34 ტრილიონი დოლარით გაამდიდრდა. აქედან კი მოსახლეობის 93%-ს თითო-

მის არაფერი მიუღია. ამ მაჩვენებლის თანახმად, თითოეულ ამერიკელს დაახლოებით 100 000 დოლარი ერგება. თუმცა იმ ადამიანებმა, რომლებსაც აქციების უმრავლესობა ეკუთვნის, თითქმის ყველაფერი მიითვისეს. მათ მიერ მიღებული შემოსავლები ის საშუალო მაჩვენებლებს მილიონ დოლარს გადააჭარბა — გადასახადების გარეშე, თუკი ისინი თავიანთ აქტივებს არ გაანადგურებენ. 2. 8 მილიარდამდე აამერიკელმა გაცილებით მეტი შემოსავალი მიიღო, ვიდრე მიწიერი მიწის მფლობელის შემოსავალი. ახლახან გამოქვეყნებულ ანგარიშში ნათქვამია, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებში სრულ განაკვეთზე მომუშავე ვერც ერთი დასაქმებული ადამიანი, რომელიც მიწიერი მიწის მფლობელია, ვერ შემოღებს ისეთი ბინის დაქირავებას სამართლიან საბაზრო ფასად, რომელშიც ერთი ან ორი საძინებელია. ასეთი კი 3,6

მილიონი ადამიანია, ხოლო მათი საშუალო ხელფასი 2013 წელს იმაზე ნაკლები იყო, ვიდრე იმავე წელს საფონდო ბაზრიდან ამერიკელის მიერ მიღებული შემოსავალი. ისინი თავიანთ ნიღზე გაცილებით მეტს იღებენ საზოგადოებისგან. ესენი არიან: უოლტონების ოჯახის ოთხი წევრი, კოუპერის ოჯახის ორი წარმომადგენელი, ბილ გეითის და უორენ ბაფეტი. 3. საინფორმაციო წყაროები მოსახლეობის მხოლოდ 5%-ის მოსაზრებას გამოხატავენ. გამაზნვევებელი ეფექტი ექნებოდა გულწრფელი ნამყვანი სტატიის ნაკითხვას სათაურით: „ჩვენ ამდინან ვაფასებთ ჩვენი ძალისხმევას დასავლური ფულს გამოვიშვით, რამეთუ ჩვენს ქვეყანაში არ არის საჭირო უფრო მეტი ინფორმაცია“. ამის ნაცვლად, მოგებაზე ორიენტირებულ მედიასაშუალებებს, როგორ ჩანს, საერთოდ, არ ძალუძთ, განასხვავონ ერთმანეთისგან საზოგადოების 5% და დანარჩენი ნაწილი. გაზეთი Wall Street Journal აღნიშნავს: „საშუალო კლასის ამერიკელი იღვას უფრო მსხვილად, ვიდრე იღვას არიან, ვიდრე იღვას არიან, ვიდრე იღვას არიან, ვიდრე იღვას არიან“. 4. გაზეთი Chicago Tribune, რომელმაც, როგორც ჩანს, კიდევ უფრო დაკარგა კავშირი თავის ნაკლებად პრივილეგი-

ურ მკითხველთან, ეკითხება მათ: „არ არის საშიში იმაში, თუკი დიდძალი ფული დაიხარჯება საპრეზიდენტო კამპანიაში?“ 4. სატელევიზიო ცნობები ამერიკელი მაყურებლისთვის უკიდურესად გამარტივებულია. 2009 წელს გამოცემა European Journal of Communication-ის მიერ ჩატარებულ კვლევაში შეერთებული შტატები შედარებულია დანიასთან, ფინეთთან და დიდ ბრიტანეთთან ინფორმირებულობის თვალსაზრისით საშინაო ახალ ამბებზე საერთაშორისო ახალ ამბებთან შედარებით, აგრეთვე, „სერიოზული“ ახალი ამბების მხრივ (პოლიტიკა, სახელმწიფო მართვა, ეკონომიკა, მეცნიერება, ტექნოლოგიები) „რბილ“ ინფორმაციასთან (ცნობილი ადამიანები, დიდ აუდიტორიაზე გათვლილი სტატიები, სპორტი და გართობა) შედარებით. შედეგები: ამერიკელი ბანსაკომუნიკაციო ცენტრის ანგარიშით, ინფორმირებული საერთაშორისო პოლიტიკურ საკითხებზე. ამერიკელმა რესპონდენტებმა არჩვეწას კალიან სუსტი შიდალი საერთაშორისო ინფორმაციას გადსაცემის სიხშირე ახალი ამბების ცოდნის მხრივ. ამერიკელი ტელევიზიონი ინფორმირებულად მცირე ინფორმაციას გადსაცემის სიხშირე ახალი ამბების შესახებ, ვიდრე ფინური, დანიური და გერმანული ტელევიზიონი. ამერიკელი საინფორმაციო სატელევიზიო

ქსელის გადაცემაში მოიცავს გაცილებით ცოტას, ვიდრე ფინეთის ან დანიის ტელევიზიები. კვლევაში, რაოდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, აღნიშნულია, რომ „არჩეული ამერიკული გაზეთები უფრო ორიენტირებული იყვნენ სერიოზულ ახალ ამბებზე, ვიდრე ევროპული ქვეყნების ბეჭდური გამოცემები“. უბედურება არის ის, რომ ამერიკელები სულ უფრო იშვიათად კითხულობენ პრესას. 5. მიწის ხელმძღვანელების (იმ თითქმის მთლიანად, რომლებიც მო-გადამსახურებელი სექტორის მიმართ ტრიბუნის ნომარს აწვდიან. მთელი ეს ხმაური „ადამიანზე, რომელმაც საკუთარი თავი თავად შექმნა“ (self-made man), წმინდა წყლის ფანტაზიაა. 1970-იანი წლების დასაწყისში ჩვენ, პრივილეგიურმა თეთრკანიანმა მამაკაცებმა, უმადლესი სასწავლო დაწესებულებები დავამთავრეთ და ჩვენ უკვე გველოდა სამუშაო ადგილები მენეჯმენტისა და ფინანსების დარგში, ტექნოლოგიები ფულის შოვნის ახალ საშუალებებს გვიცადა, გადასახადების შემცირების პერსპექტივას გვიხსნიდა, ხოლო ჩვენს წარმოსახვაში უკვე ვხვდებით ბონუსებისა და საკუთარი კაპიტალის ზრდას. ყოველსაც სტუდენტები ვიყავით, თავდაცვის სამინისტრო ამზადებდა ინტერნეტს Microsoft-ისა და Apple-ისთვის, ნაციონალურმა სამეცნიერ-

რო ფონდმა დააფინანსა საინიციატივო ჯგუფი ციფრული ბიბლიოთეკების შექმნის პროგრამის რეალიზაციისთვის — ამ პროგრამის შედეგები Google-ის მოდელის საფუძველზე გამოიყენეს, ხოლო ჯანმრთელობის ეროვნული ინსტიტუტი წინასწარ ტესტირებას გადიოდა ისეთი კომპანიებისთვის, როგორებიცაა Merck და Pfizer. სამთავრობო კვლევითმა ლაბორატორიებმა და სახელმწიფო უნივერსიტეტებმა მოამზადეს ათასობით ქიმიკოსი, ფიზიკოსი, პროგრამისტი, ინჟინერი, სანარმოო ხაზების შექმნის სპეციალისტი, ბაზრის ანალიტიკოსი, ლაბორანტი და ა. შ. საკუთარი ძალებით კი ჩვენ მხოლოდ ზედაპირული დამოკიდებულების ჩამოყალიბება შევქმენით — ისეთის, სტყველობის მონარის“. 6. მცირედაც საკომუნიკაციო და პინტინების დაფინანსება, რადგან კორპორაციები გადასახადებს არ იხდენ. სამმა სხვადასხვა კვლევამ ცხადყო, რომ დღეს კორპორაციები იმის ნახევარზე ცოტას იხდენ, რამდენსაც მათგან სახელმწიფო მოითხოვს და რაც სასკოლო განათლებისა და საკენსიო დაფინანსების მნიშვნელოვანი შემადგენლის საფუძველია. ახლახან ანგარიში იქნა სათაურით „კორპორაციების საგადასახადო ბაზა, რომელიც ქრება“ აღნიშნული იყო, რომ კორპორაციული შემოსავლების პროცენტი, რომე-

ახალი თინდას ხისამ...

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

12 აპრილს უიარაღო CV-24, რომელსაც პორტზე მსოფლოდ „სიზინაბი“ ჰქონდა, „დონალდ კუკს“ მიუახლოვდა, რომლის რადარებზეც შორიდანვე შენიშნა პომბაფრენის მიახლოება. სომალდის ეპიკაჟმა განგაში ატეხა, ჩართო „იჯისი“ და პოსტაჟზე განლაგდა, მაგრამ უცებ ყველაფერი გაიქცა — „იჯისი“ გაჩერდა, რაკეტებსაც კი არ ჰქონდათ მიზანის მიმართულების დადგენის საშუალება. ამასობაში CV-24-მა „დონალდ კუკის“ გემბანს გადაუფრინა, მოაწყო რაკეტებით შეტევის იმიტაცია და გაფრინდა. ასე გააქცა CV-24-მა 12-ჯერ. ამერიკული სომალდის ეპიკაჟის ყველა მცდელობა კი, აემუხებებინათ „იჯისი“ და მიზანში ამოქოლოთ საფრენი აპარატი, ამაო აღმოჩნდა.

პენტაგონის ისტერიკა, ანუ «სიზინაბი» «იჯისის» წინააღმდეგ

„მამა“ და ისინი შეიცვალეს სიტყვებით: „მშობელი №1“ და „მშობელი №2“ (როგორც დასავლეთშია)?

7. ბავშვების აღზრდის საქმეში პრიორიტეტი იყოს სახელმწიფოს უფლება და არა — ოჯახის (როგორც დასავლეთშია)?

8. ლეგალიზებული იყოს პროსტიტუცია (როგორც დასავლეთშია)?

9. არ იდენტიფიცირდეს მუქავები და სუტენორები (როგორც დასავლეთშია)?

10. სასამართლოს გადაწყვეტილებით, წაართვან ოჯახს ბავშვი (როგორც დასავლეთშია)?

11. წაართვან ოჯახს ბავშვი იმ მიზეზით, რომ ოჯახში ფსიქოლოგიური კომფორტი არ არის (როგორც დასავლეთშია)?

მაგრამ, ხელისუფლების წარმომადგენლები ამ კითხვებს არ დასვამენ, რადგან პასუხად მიიღებენ ისეთ შედეგს, რომელიც იძებნება უტყუარი მტკიცებულება მათი სიცრუის, ორპირობისა და ევროპის, რომორც სპარტაქოსის ისტორიული არჩევანის ილუზორული არჩევანის ილუზორულობისა! ამას კი ენ-დი-აისა თუ აირა-ის მიერ გაყალბებული კვლევა ვეღარ გადაფარავს!

ამა წლის 12 აპრილს მსოფლიოს საინფორმაციო სააგენტოებმა გაავრცელეს ცნობა, რომ რუსეთის ფედერაციის სამხედრო-საჰაერო ძალების თვითმფრინავმა CV-24-მა რამდენიმეჯერ გადაუფრინა შავი ზღვის ნეიტრალურ წყლებში მცურავ ამერიკულ სამხედრო ხომალდ „დონალდ კუკს“, რომელიც აღჭურვილია მრავალფუნქციური საბრძოლო საინფორმაციო-სამართავი სისტემა „იჯისით“, აგრეთვე, ფრთოსანი რაკეტებით („ტომავაკი“).

შის ნებრავს შორის დემორალისა და ევროპის გამომწვევა.

სამხედრო ექსპერტთა აზრით, ნატოსა და აშშ-ის თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენელთა ისტერიკული განცხადებები გამოიწვევს: როგორ მოხდა, რომ ძველი თაობის, უიარაღო რუსულმა ბომბდამშენმა 12-ჯერ აუფრინა-ჩაუფრინა კბილემბამდე შეიარაღებულ ჰაერსა-წინააღმდეგო თავდაცვის უახლესი სისტემითა და შეიარაღებით აღჭურვილ ამერიკულ ხომალდს?

რუსულმა თვითმფრინავმა, რომელსაც პორტზე საბრძოლო მასალა არ ჰქონდა, 90 წუთის განმავლობაში 12-ჯერ ქალიან ახლოს ჩაუბროლა შავ ზღვაში, რუმინეთის სანაპიროსთან მცურავ აშშ-ის სამხედრო ხომალდს.

ლიც გადახდილია, როგორც სახელმწიფოს მოგების გადასახადი, რომელიც 1980 წელს 7% იყო, დღეს 3%-მდე შემცირდა.

7. შეერთებულ შტატებში მოქმედი კომპანიები გადასახადების დიდ ნაწილს საზღვარგარეთის ისკვნიან.

კომპანია Citigroup-მა 2011-2013 წლებში საკუთარი შემოსავლების 42% ჩრდილოეთ ამერიკაში (დიდ-ნილად — აშშ-ში) მიიღო, მისმა მოგებამ კი 32 მილიარდი დოლარი შეადგინა. ამასთანავე, ამ სამი წლის განმავლობაში მას ჰქონდა მოგების გადასახადის შემცირების უფლება.

2011-2013 წლებში კომპანია Pfizer-ის მოგებამ 40% შეადგინა და მისი აქტივების თითქმის ნახევარი შეერთებულ შტატებში იყო, მაგრამ განაცხადა, რომ აშშ-ში მისმა წაგებამ თითქმის 10 მილიარდ დოლარს მიაღწია, აგრეთვე, უცხოეთში მიღებული თითქმის 50-მილიარდიანი მოგებიდან.

2013 წელს კომპანია Exxon-ის მენეჯმენტის 43%, გაყიდვების 36%, გრძელვადიანი აქტივების 40% და ნავთობისა და აირის საბადოების 70%-90% შეერთებულ შტატებში ჰქონდა, თუმცა საერთო მოგებიდან მხოლოდ 2% გადაიხდა მოგების გადასახადის სახით აშშ-ში. გადახდილი თანხების დიდ ნაწილს შეგვიძლია, „თეორიული“ გადასახადი ვუწოდოთ.

8. რესტრინგები მიმართავენ, უკვე 30 წელია, ხელფასს არ უმატებენ.

მიშელ ჩენის შეფასებით, 1980-იანი წლებიდან მოყოლებული, იმ ადამიანების მიწინააღმდეგე ხელფასი, რომლებიც სამუშაო ადგილებზე განუვლი სამსახურისთვის საჭუქრად ფულს იღებენ, საათში დაახლოებით 2 დოლარია. ამ ადამიანთა 40% ფერადკანიანია, ხოლო მათი ორი მესამედი — ქალი.

14 აპრილს ნატოსა და პენტაგონის წარმომადგენლებმა განგაში ატეხეს და განაცხადეს, რომ რუსულმა საფრონტო ბომბდამშენმა CV-24-მა (ნატოულმა მას Fancel („მოფარკავე“) შეარქვეს) „დაუშვებელი და პროვოკაციული“ ფრენა განახორციელა შავ ზღვაში აშშ-ის სამხედრო ხომალდ „დონალდ კუკის“ თავზე, როცა ის შეტევას იმიტირებდა. აშშ-ის თავდაცვის უწყების წარმომადგენელმა, პოლკოვნიკმა სტივ უორენმა კი დაამატა, რომ რუსულმა თვითმფრინავმა, რომელსაც ბორტზე საბრძოლო მასალა არ ჰქონდა, 90 წუთის განმავლობაში 12-ჯერ ქალიან ახლოს ჩაუბროლა შავ ზღვაში, რუმინეთის სანაპიროსთან მცურავ აშშ-ის სამხედრო ხომალდს.

USS Donald Cook (DDG-75) იმ სწრაფმავალი მანევრული და მრავალფუნქციური ხომალდების რიცხვს მიეკუთვნება, რომელთა მიზანია არის წყალქვეშა ნავების, საფრენი აპარატების (მათ შორის რაკეტების) და მონივრულადგეგმვის ხომალდებთან ბრძოლა, აგრეთვე, ხომალდების შენაერთების დაცვა და გაცილება.

„დონალდ კუკი“ შეიარაღებულია ორი 6-ლულიანი საზენიტო დანადგართა და 74 რაკეტა RIM-66 SM-2-ით, ანუ ამ ხომალდის დანიშნულებაა ბრძოლა არა მხოლოდ წელი და ნაკლებდამანევრული CV-24-ის, არამედ გაცილებით რთული სამიზნეების, მაგალითად, ხომალდების სანააღმდეგო რაკეტების წინააღმდეგ, რომელთა სიჩქარე და მანევრირება გაცილებით აღემატება CV-24-ისას. ყველა მონაცემის მიხედვით, „დონალდ კუკის“ ეკიპაჟს შეეძლო მშვიდად მჯდარიყო ხომალდში, აემუხებებინა ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის სისტემები, „იჯისი“ და მომზადებულიყო შეტევის მოსაგერიებლად, მაგრამ ასე არ მოხდა — ეკიპაჟი დემორალიზებულია და 27 კაცმა წასვლის შესახებ შემდეგი წინაარსის განცხადება დაწერა: „არ მსურს, სი-

როგორ მოხდა, რომ ქველი თაობის, უიარაღო რუსულმა პომბაფრენმა 12-ჯერ აუფრინა-ჩაუფრინა კბილემბამდე შეიარაღებულ ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის უახლესი სისტემით აღჭურვილ ამერიკულ ხომალდს?!

ცოცხლის გარისკვა“. ამერიკელი სამხედროების დემორალიზება კი გამოიწვია მათმა უძლეურობამ „ხიზინის“ წინაშე. „ხიზინი“ — ეს არის რადიოელექტრონული ბრძო-

ლის უახლესი რუსული კომპლექსი (სხვათა შორის, „ხიზინი“ ჰქვია მათა სისტემას კოლის ნახევარკუნძულზე, მურმანსკის ოლქში, რომელიც პოლარული წრიდან 150 კმ-ის დაშორებით მდებარეობს), რომელიც უახლოეს ხანში უნდა დამონტაჟდეს რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალების თვითმფრინავებისა და რუმინეთის სანაპიროსთან მცურავ აშშ-ის სამხედრო ხომალდის ეკიპაჟის ყველა მცდელობა კი, აემუხებებინათ „იჯისი“ და მიზანში ამოვლით საფრენი აპარატი, ამას აღმოჩნდა. ეს მხოლოდ მაშინ შეეძლებს, როდესაც CV-24 რადარების თვალს მიეფარა. სწორედ ამ უბედურების გამო დაწერა 27 ამერიკელმა სამხედრო ხომალდიდან წასვლის შესახებ რაპორტი.

რუნე დაიწყო, მაგრამ რუსებმა მათ გაკვეთილი ჩაუტარეს: 12 აპრილს უიარაღო CV-24, რომელსაც პორტზე მხოლოდ „ხიზინები“ ჰქონდა, „დონალდ კუკს“ მიუახლოვდა, რომლის რადარებზეც შორიდანვე შენიშნა ბომბდამშენის მიახლოება. ხომალდის ეკიპაჟმა განგაში ატეხა, ჩართო „იჯისი“ და პოსტაჟზე განლაგდა, მაგრამ უცებ ყველაფერი გაიქცა. „იჯისი“ გაჩერდა, რაკეტებსაც კი არ ჰქონდათ მიზანის მიმართულების დადგენის საშუალება. ამასობაში CV-24-მა „დონალდ კუკის“ გემბანს გადაუფრინა, მოაწყო რაკეტებით შეტევის იმიტაცია და გაფრინდა. ასე გააქცა CV-24-მა 12-ჯერ (!). ამერიკული ხომალდის ეკიპაჟის ყველა მცდელობა კი, აემუხებებინათ „იჯისი“ და მიზანში ამოვლით საფრენი აპარატი, ამას აღმოჩნდა. ეს მხოლოდ მაშინ შეეძლებს, როდესაც CV-24 რადარების თვალს მიეფარა. სწორედ ამ უბედურების გამო დაწერა 27 ამერიკელმა სამხედრო ხომალდიდან წასვლის შესახებ რაპორტი.

რუსული რაკეტა აშშ-ს 500 კმ-ზე მიუახლოვდა

26 აპრილს რფ-ის შეიარაღებულმა ძალებმა პოლიგონ „კაპუსტინ იარიდან“, საბრძოლო სწავლების მიზნით, საკონტინენტ-თავშორისო რაკეტა „რს-24 იარსი“ გაუშვა, რომელსაც 2 საათში 9 ათასი კმ უნდა დაეფარა. რაკეტამ ამოცანას თავი შესანიშნავად გაართვა, თუმცა, ოფიციალური ინფორმაციით, რაკეტამ კურსს გადაუხვია და ჩრდილოეთ ამერიკის კონტინენტს მიაღწია — აშშ-ის ტერიტორიას.

აშშ-ის რაკეტაწინააღმ-

დეგო სისტემამ ვერ შეძლო რუსული რაკეტისთვის დაემიზნებინა, მაშინაც კი, როდესაც ის ამერიკის ტერიტორიიდან 2000 კმ-ზე ნაკლები მანძილით იყო დამოშორებული (ეს კრიტიკული მანძილია). რაკეტამ მხოლოდ მაშინ შეიცვალა კურსი და გაფრინდა არგენტინისკენ, როდესაც აშშ-მდე 500 კმ იყო დარჩენილი.

მომხდარს აშშ-ის თავდაცვის სამინისტრომ პროვოკაცია უწოდა, რუსეთის თავდაცვის სამინისტრომ კი განაცხადა, რომ „მოხდა კურსიდან რაკეტის ოდნავი გადახ-

ვევა, ამასთანავე, ის აბსოლუტურად უსაფრთხო იყო და ასაფეთქებელ ნივთიერებას არ შეიცავდა“.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სამედიკალინური კარაპეტიალის ინტეგრირებული განვითარების უნდა იყოს ყველასთვის, ვისაც კი ნაუქიტიზმის ილია ჭავჭავაძის „ქვეყნის დასავლელი“ კარაპეტიალი, რომელიც მისი ზოგიერთი თანამშრომელი, ინფიცირებულია „ღიადი არემიის“ იდეით, რომლის მატერიალიზაცია მაინცდაბრუნებს საქართველოს სარჯზე აქვთ ჩაფიქრებული. ამ აკვირებულ იდეის, ანუ დაავადების მეტასტაზური გამოვლენა „ტიფლისის (თბილისის) მერები“ — ასეა დასათურებული მეცნიერული კვლევის პრეტენზიის მქონე მონოგრაფია, რომლის საგაზეთო ვარიანტს „საქართველო და მსოფლიო“ დღევანდელი ნომრიდან შემოგთავაზებთ. ავტორია სამედიკალინური კარაპეტიალი. იკითხავთ — რა ამოდრავებდა ამ სომეხ მედიკოსს, რისთვის იღვწოდა, რა მიზანს ემსახურებოდა, სხვა ქვეყნის დედაქალაქის ისტორიით რომ დაინტერესდა, ასე გამოვლილვით რომ ჩაუღრმავდა და 119-გვერდიანი ნაშრომი შემოგთავაზა, სქემებითა და ფოტოილუსტრაციებით გამდიდრებული? ან ჩვენ რატომ გამოვიდეთ თავი ამ აშკარად ტენდენციური მონოგრაფიის სათარგმნელად და გამოსაქვეყნებლად? მიყვებით თანმიმდევრობით.

კარაპეტიალის ნაგვიპროტინა პირნავარდნილი სოფლის დედაქალაქს გვედავებს

სამედიკალინური კარაპეტიალის ინტეგრირებული განვითარების უნდა იყოს ყველასთვის, ვისაც კი ნაუქიტიზმის ილია ჭავჭავაძის „ქვეყნის დასავლელი“ კარაპეტიალი, რომელიც მისი ზოგიერთი თანამშრომელი, ინფიცირებულია „ღიადი არემიის“ იდეით, რომლის მატერიალიზაცია მაინცდაბრუნებს საქართველოს სარჯზე აქვთ ჩაფიქრებული. ამ აკვირებულ იდეის, ანუ დაავადების მეტასტაზური გამოვლენა „ტიფლისის (თბილისის) მერები“ — ასეა დასათურებული მეცნიერული კვლევის პრეტენზიის მქონე მონოგრაფია, რომლის საგაზეთო ვარიანტს „საქართველო და მსოფლიო“ დღევანდელი ნომრიდან შემოგთავაზებთ. ავტორია სამედიკალინური კარაპეტიალი. იკითხავთ — რა ამოდრავებდა ამ სომეხ მედიკოსს, რისთვის იღვწოდა, რა მიზანს ემსახურებოდა, სხვა ქვეყნის დედაქალაქის ისტორიით რომ დაინტერესდა, ასე გამოვლილვით რომ ჩაუღრმავდა და 119-გვერდიანი ნაშრომი შემოგთავაზა, სქემებითა და ფოტოილუსტრაციებით გამდიდრებული? ან ჩვენ რატომ გამოვიდეთ თავი ამ აშკარად ტენდენციური მონოგრაფიის სათარგმნელად და გამოსაქვეყნებლად? მიყვებით თანმიმდევრობით.

„ტიფლისის (თბილისის) მერები“ — ასეა დასათურებული მეცნიერული კვლევის პრეტენზიის მქონე მონოგრაფია, რომლის საგაზეთო ვარიანტს „საქართველო და მსოფლიო“ დღევანდელი ნომრიდან შემოგთავაზებთ. ავტორია სამედიკალინური კარაპეტიალი. იკითხავთ — რა ამოდრავებდა ამ სომეხ მედიკოსს, რისთვის იღვწოდა, რა მიზანს ემსახურებოდა, სხვა ქვეყნის დედაქალაქის ისტორიით რომ დაინტერესდა, ასე გამოვლილვით რომ ჩაუღრმავდა და 119-გვერდიანი ნაშრომი შემოგთავაზა, სქემებითა და ფოტოილუსტრაციებით გამდიდრებული? ან ჩვენ რატომ გამოვიდეთ თავი ამ აშკარად ტენდენციური მონოგრაფიის სათარგმნელად და გამოსაქვეყნებლად? მიყვებით თანმიმდევრობით.

რომელთა წრიდანაც მერებს ირჩევდნენ, იყვნენ სომეხები. მხოლოდ ისინი. აქვეყნებს კიდევ გრძელ ნუსხას, 79 სომეხური გვარისას, რომელშიც ქართველების სახელებელიც არ არის. დედაქალაქის ელიტა ქართველების გარეშე? — იკითხავთ. დაიხაზო, გიპასუხებთ ეს მკვლევარი და თავისი პოზიციის დასამტკიცებლად წარმოგიდგინებ კონტექსტიდან

ამოგლეჯილი ციტატას, რომელიც ქართველების დაუფარავი შეურაცხყოფაა... რაც მოგივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო. ან უფრო ზუსტად: რაც არ გინდოდეს, ღმერთმა ნუ მოგცესო! აი, ეს ციტატაც: „წარმომავლობით ქართველებს მიდრეკილება არ ჰქონდათ ქალაქური ცხოვრებისადმი, სავაჭრო-სამრეწველო საქმიანობისადმი. ეს იმდენად ძლი-

ერი იყო, რომ, სარფიანობისა და უპირატესობის მიუხედავად, მოქალაქეთა წოდებათი ქმის მხოლოდ სომეხებით იყო წარმოდგენილი“. და ა. შ., დაუსრულებლად. კარაპეტიალის ნაღვანის მე-13 გვერდზე ასეთ ციტატასაც ამოიკითხავთ: „ტიფლისი, ანუ ჩვენებურად (ე.ი. სომხურად. — ა.ს.) თბილისი, ძველი საქართველოს დედაქალაქი, სავსებით კანონიერად დღესაც შეიძლება ჩავთვალოთ მთელი

კავკასიის და ამიერკავკასიის დედაქალაქად...“ ქართველებს რაო? გაიღებს მონყალეხას და ასე ამოთავრებს მოხმობილ ციტატას: „აგრეთვე, უპირობოდ, სომხეთისა და საქართველოს დედაქალაქად“. სომხეთის დედაქალაქი თბილისი, ალბათ, ავლაბრიდან იწყება: პრეზიდენტის სასახლიდან. ამ ნაბეჭდი პროდუქტის განხილვა ამჯერად ჩვენი მიზანი არ არის. მამ, რატომ ვთავაზობთ მკითხველ საზოგადოებას ასეთ, მრავალგზის და ყოველმხრივ დისკრედიტირებულ რაპორტს? რატომ გავისარჯეთ? იმიტომ, რომ დრო დგას შესაფერისი: თბილისი მერის წინასწარჩენო ეტაპში შევიდა და ეს საპასუხისმგებლო პროცესი ღირსეულად უნდა გავიაროთ, რისთვისაც გვმართებს სიფხილვე და მობილიზება, უწინდელი შეცდომები რომ არ გავიმეოროთ. უახლეს ისტორიაზე მიგანვიხილოთ, სულ რამდენიმე წლის წინანდელზე — 2004 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებზე, რომლის დასრულების შემდეგ ჩვენი მეზობელი ქვეყნის ზოგიერთ გამოცემაში ასეთი დასკვნა გამოჩნდა: საქართველოში პრეზიდენტად წარმოშობით სომეხი აირჩიეს. ეს ერთი, და მეორეც იმის საჩვენებლად, რა უადგილოა აკვირებულ კამათი იმის გამო, თუ ვინ, საქართველოს რომელი კუთხის წარმომადგენელი უნდა ავირჩიოთ დედაქალაქის მერად — მაინცდამაინც თბილისში დაბადებული კაცი, მეგრული თუ კახელი, გურული ან რაჭველი... თბილისელმა უგულავამ ხომ აგვაშენა! კამათი იმაზე, რომ დედაქალაქის მერი არ შეიძლება იყოს კაცი პროვინციიდან, თავისთავად არის პროვინციალიზმი. აყვებით ამ ტალღას და ისეთ უაზრობამდე მივალთ, როგორც ის წიგნია, რომლის თარგმანსაც საგაზეთო ვარიანტის სახით ვთავაზობთ. და მაინც — ვინ უნდა იყოს საქართველოს დედაქალაქის მერი? ეს მცირე შესავალი წინასწარჩენო აგიტაცია ვინმემ რომ არ ჩაგვივალოს, დავტოვოთ ეს საკითხი თბილისელების გადასანყველად და ყოველი შემთხვევისთვის გავიხსენოთ დიდი ჭაბუა ამირეჯიბის შეგონება: „ჭკუით, ქართველებო!“ არააზ სანახილია

კარაპეტიალი აბოვს, რომ თბილისის გვიძრი მოსახლეობა, მათ შორის, პირველი რანგის მოქალაქეები იყვნენ, რომლებიც მხოლოდ ისინი იყვნენ

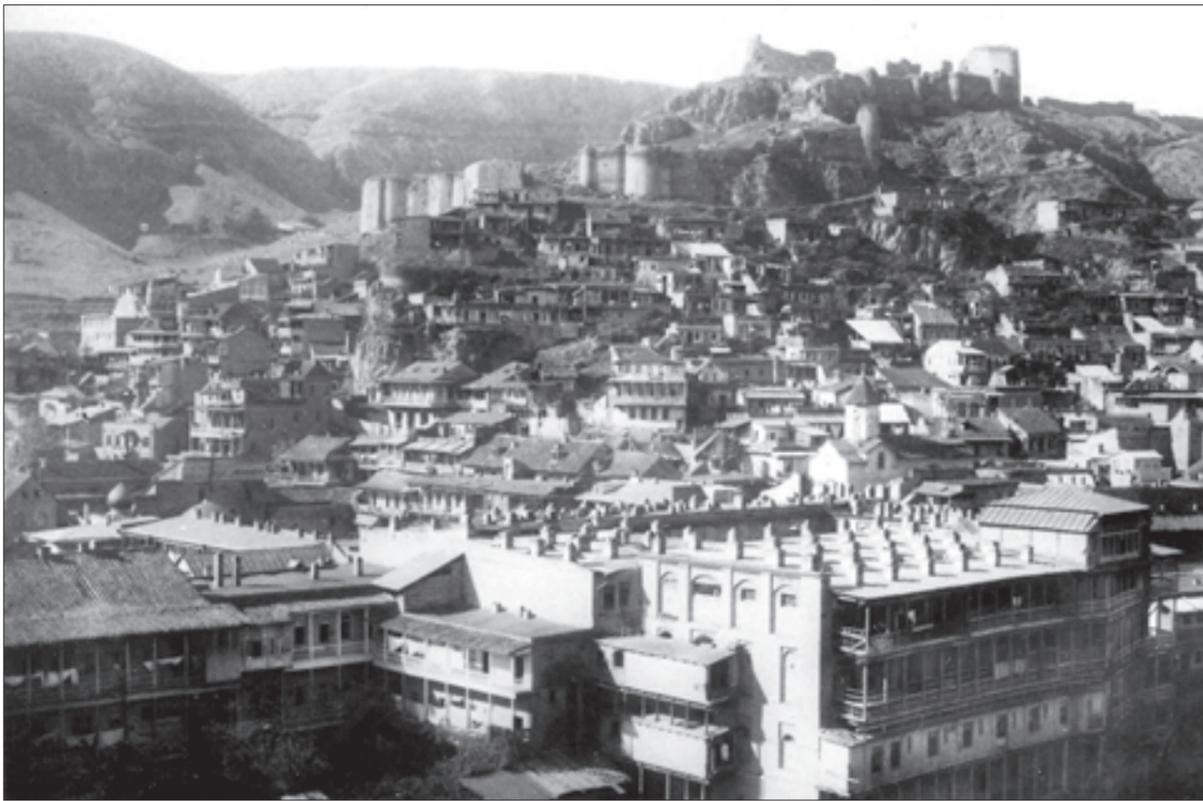

„1629 წლის ხელნაწერში აღნიშნულია: ТИФЛИС — АРМЯНСКИЙ ГОРОД“. ამის განმცხადებელი კარაპეტიანი იმომეხს სომხურ ენაზე გამოცემულ წიგნს „ქართული წყაროები სომხეთსა და სომხებზე“ (ტომი მესამე, ძ. ერეკანი, 1955 წელი, გვ. 83).

სამეფო კარაპეტიანი

ისტორიული ნაკვეთი

ტიფლისის მერები

XIX ს. მეორე ნახევარი 1917 წლამდე — აი დროის ის მონაკვეთი, რომლის განმავლობაში ტიფლისში ერთმანეთს 47 მერი ჩაენაცვლა, რომელთა მოღვაწეობის ისტორიას ქვემოთ გადმოგცემთ.

აღნიშნული პერიოდი, შესაძლებელია, სამ ეტაპად წარმოვიდგინოთ:

1. XII-XIII საუკუნეები, როცა მერები ცნობილი იყვნენ, როგორც ნაცვლები, ამირა ან შაჰაპები;

2. XVII ს. დასაწყისიდან 1801 წლის ჩათვლით, როცა ქალაქს მართავდა მელიქი ან მელიქი-მამასახლისი;

3. 1840-1917 წლები, როცა ამ თანამდებობას უწოდებდნენ მერს.

სავსებით შესაძლებელია და ზოგიერთი არსებული მასალის მიხედვით მტკიცდება, რომ XII ს. მეორე ნახევარში, ასევე, XIII-XVII საუკუნეებს შორის ტიფლისის ჰყავდა თავისი მერები — თავადი, ნაცვალი, უზუცესი, მელიქი, მელიქი-მამასახლისი, მაგრამ, სამწუხაროდ, ასეთი ცნობები უაღრესად მწირია, რაც, საბოლოო ჯამში, სრულ წარმოდგენას ვერ გვიქმნის განსახილველ საკითხზე, ამიტომ საკვლევი მასალის შესწავლას ვიცუვებთ XII საუკუნის მეორე ნახევრიდან.

აღნიშნულ პერიოდში და XII საუკუნის ბოლომდე თბილისის ამირას (ნაცვალის) თანამდებობა ეკავათ მასკანაბერდიელთა არწრუნიანის სათავადო სახლის წარმომადგენლებს. ამ წლებში ერთმანეთი შეცვალეს ნაცვლებმა ვასაკმა და კურდმა, რომლებიც ძმები იყვნენ. ხანგრძლივი შესვენების შემდეგ, მხოლოდ XVIII ს. ბოლოს მელიქის თანამდებობას ახალი სახეები იკავებენ — ბეიუდიანების გვარის შთამომავლები, რომლებმაც ითავეს თბილისის მართვა ამავე სახელწოდების გუბერნიისში.

მრავალრიცხოვანი წერილობითი წყარო მოწმობს, რომ ბეიუდიანები მართავდნენ ქალაქს XVII საუკუნის შუა ხანიდან. გვარის უკანასკნელი წარმომადგენლის — მელიქ დარჩის წერილის მიხედვით, რომელიც მან 1802 წლის 21 მარტს გენერალ კნორინგს გაუგზავნა, მელიქების მოვალეობის შესრულებას ისინი მხოლოდ 1714 წელს შეუდგნენ.

მელიქ ბეიუდიანებს ქართველი მეფეები წყალობდნენ. მათთვის პოპულური პრივილეგიები ქართველი არისტოკრატების პრივილეგიების ფარდში იყო. „სომხები, ანუ მოქალაქეები დიდი პრივილეგიებით დანაშაულის ჩადენისთვის მოქალაქეებს სიკვდილით არ სჯიდნენ, როგორც სხვა უბრალო წოდებას, მხოლოდ ფულად ჯარიმას ახდენდნენ“.

1640-იანი წლებიდან დაწყებული, 1801 წლამდე, როცა საქართველო რუსეთს შეუერთდა, ტიფლისის მერის თანამდებობა მემკვიდრეობის უფლებით ეკავათ თავად ბეიუდიანებს. აღნიშნულ პერიოდში დასახლებული გვარის 15 მელიქი ჩაენაცვლა ერთმანეთს...

ნენ. ქართველთა მეფის — ვახტანგის კანონების თანახმად, მოქალაქისა და მეორე რანგის არისტოკრატის სიცოცხლე ერთნაირად ფასობდა. ძნელბედობის უამს, როცა საქართველოს ხარკი სპარსეთის შაჰისთვის უნდა ეხადა ქალიშვილებითა და ჭაბუკებით, რომელსაც არბარი ეწოდებოდა, სომხები ამ ხარკისგან გათავისუფლებულნი იყვნენ. სანაცვლოდ ფულს იხდიდნენ. სომხები გარკვეულ ხარკს (მახტას) უხდიდნენ მეფეს, შეეძლოთ სახელმწიფო თანამდებობის დაკავება, უფლება ეძლეოდათ, დაეკავებინათ რამდენიმე თანამდებობა ციქი. ისინი, ჩვეულებრივ, ხელოსნობას მისდევდნენ... ქართველებს მოქალაქეებად არ წერდნენ. როცა რუსებმა ხელთ იგდეს თბილისი, ქართველთა მხოლოდ ერთი გვარი ჩაწერეს მოქალაქედ“.

(ნიგნში მოცემულია თბილისის პირველი რანგის მოქალაქეთა სიაში 79 სომხური გვარია ჩამოთვლილი. მათ შორის ქართველი არც ერთი არ არის).

რაც შეეხება ქართველების არყოფნას ძირძველი მოქალაქეების სიაში, ეს საკითხი თავის დროზე დასაბუთებული იყო შემდეგნაირად (ეს ციტატა პუბლიკაციის წინათქმასშიც შემოვთავაზებთ. — რედ.):

„წარმომავლობით ქართველებს მიდრეკილება არ ჰქონდათ ქალაქური ცხოვრებისადმი, სავაჭრო-სამრეწველო საქმიანობისადმი. ეს იმდენად ძლიერი იყო, რომ, სარფიანობისა და უპირატესობის მიუხედავად, მოქალაქეთა წოდება მხოლოდ სომხებით იყო წარმოდგენილი“.

1640-იანი წლებიდან დაწყებული, 1801 წლამდე, როცა საქართველო რუსეთს შეუერთდა, ტიფლისის მერის თანამდებობა მემკვიდრეობის უფლებით ეკავათ თავად ბეიუდიანებს. აღნიშნულ პერიოდში დასახლებული გვარის 15 მელიქი ჩაენაცვლა ერთმანეთს...

წელი	სომხები	%	ქართვ.	%	რუსები	%	სხვები	%	სულ
1803									11777
1848	14194	46,1							30814
1851									34888
1864	28404	47,3	14878	24,8	12462	20,7	4341	7,2	60085
1865	31180	47,2	14786	22,4	12142	18,4	7934	12,0	66042
1875	36974	45,0	21295	25,9	19424	23,7	4363	5,3	82056
1876	37601	41,0	22156	24,2	20198	22,0	11713	12,8	91668
1880	38509	45,0	22285	26,0	19804	24,0			104024
1885									145731
1891	55553	38,1	38357	26,3	36113	24,3	15708	10,8	162351
1895	66201	40,8	34623	21,3	28983	17,8	32544	20,0	163012
1896									163012
1897	46713	32,0	40526	27,7	39213	26,8	19712	13,5	240323
1905	84170	35,0	54558	22,7	57191	23,8	44404	18,5	305207
1910	124901	40,9	54120	17,7	67086	22,0	59100	19,4	344629
1914									346766
1916	142019	40,9	37584	10,8			167163		232774
1922	85262	36,6	80072	34,4	38326	16,5	29114	12,5	
1926	112000	39,0							
1959	149000	21,0	330000	48,0	126000	18,0			
1979	153000	14,0	653000	62,0	129000	12,0			

XIX საუკუნის მეორე ნახევარსა და XX საუკუნის დასაწყისში, განსაკუთრებით კი, საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ, თბილისის სომხური მოსახლეობის რაოდენობა თანდათან მცირდება (ეს პროცესი დღესაც გრძელდება)... 1821 წელს კი... 3368 სახლიდან სომხებს ეკუთვნოდა 2951, ხოლო ქართველებისა და რუსების, ერთად აღებული, 417 სახლი იყო, ანუ 1821 წელს სომხები 87,6 პროცენტს შეადგენდნენ.

დეგობა მემკვიდრეობის უფლებით ეკავათ თავად ბეიუდიანებს. აღნიშნულ პერიოდში დასახლებული გვარის 15 მელიქი ჩაენაცვლა ერთმანეთს...

მელიქის პრივილეგია იყო ის, რომ იგი ფლობდა ქალაქის ხუთივე ჭიშკრის (შესასვლელის) გასაღებს: „ქალაქს 5 კარი ჰქონდა: 1. სამხრეთის, საძლიერი იყო, რომ, სარფიანობისა და უპირატესობის მიუხედავად, მოქალაქეთა წოდება მხოლოდ სომხებით იყო წარმოდგენილი“.

გვერდით იყო საბაჟო (რახტარხანე); მე-3 და მე-4 კარები იყო დასავლეთის, ერთი დიდ ქუჩაზე, ჯგრაშინის ქუჩაზე, ზეიდლისა და ტერ-ასატუროვის სახლებს შორის, და ეწოდებოდა კარი ნავისისა, მეორე კი იყო ავთანდილ კუჯუანიანის სახლთან და ეწოდებოდა კარი დეგომის; მე-5 კარი ჩრდილოეთისა იყო, წყლის მეორე მხარეს მეტეხი-იყო რკინის და სადამოობით იკეტებოდა, მათ გასაღებს ქალაქის თავი ინახავდა, რომელსაც ეწოდებოდა მელიქი“.

1801 წლამდე, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია, ტიფლისის ყველა მელიქი სომეხი იყო. ისტორიკოსი შ. ჩხეტია ამ ფაქტს ხსნიდა ქალაქში სომხების რაოდენობრივი უპირატესობით: „აქ ჩვენ ხაზი უნდა გავუსვათ, რომ თბილისის მელიქად — ქალაქის თავად ქართველი მეფეების დროს ტრადიციულად ინიშნებოდა სომეხი, რაც ლაპარაკობს იმაზე, რომ უმაღლესი სახელმწიფო ხელისუფლება ანგარიშს უწევდა თბილისის სომხურ მოსახლეობას, რომელიც ქალაქის უმრავლესობას შეადგენდა და ქალაქის თავად ირჩევდა სომეხს. მეფის უკანასკნელი მელიქი თბილისში XVIII ს.

ბოლოსთვის იყო დარჩო ბე-ბუთოვი...“

მაგრამ, ფაქტობრივი მასალების მიხედვით, არა მხოლოდ ქართველი მეფეები ნიშნავდნენ სომხებს მერებად. ყოველ შემთხვევაში, XVII-XVIII საუკუნეებისთვის ასეთი ცნობები არ არსებობს (მაგალითად, მელიქმა ბაინდურმა ეს თანამდებობა შაჰ-აბას უმცროსისგან მიიღო, ბეიუდიანებს კი იგი მემკვიდრეობით გადაეცემოდა). ქართველ მეფეებს მხოლოდ უფლება ეძლეოდათ, დაედასტურებინათ შვილის უფლება, რომელიც უნდა ჩანაცვლებოდა მამას მემკვიდრეობით მიღებულ ქალაქის თავის თანამდებობაზე.

თბილისის მოსახლეობა

პირველწყაროები მოწმობს, რომ თბილისის სომხური მოსახლეობა უმრავლესობას წარმოადგენდა არა მხოლოდ XIX საუკუნეში, არამედ ადრეც, ჯერ კიდევ შუა საუკუნეებში. მაგალითად, რომისოს იტალიურ თარგმანში (XVI ს.) თბილისში მცხოვრებ მრავალი ერის წარმომადგენელთა შორის, პირველ რიგში, ნახსენები არიან სომხები: „ამ მხარეში არის ლამაზი ქალაქი, რომელსაც თბილისი ეწოდება, მის შემოგარენში ბევრი ციხე და ციხის გალავანშემორტყმული სოფელია. იქ ცხოვრობენ ქრისტიანი სომხები, ქართველები და უმნიშვნელოდ „სარაცინები“ და ებრაელები, მაგრამ ისინი ცოტანი არიან...“

1629 წლის საყურადღებო ხელნაწერში აღნიშნულია: „თბილისი სომხური ქალაქია“.

ქართველი ბატონიშვილი ვახუშტი 1745 წ. ასევე მიუთითებდა სომხების რიცხობრივ უპირატესობაზე: „თბილისის მცხოვრებნი არიან სპარსელი მუსლიმები ბერდასა და სეიდაბადში, ბერდას გარეთ — უპირატესად სომხები არიან სომხები და მცირედ — ქართველები...“

1770 წ. კაპიტანი იაზიკოვი თავის მოხსენებით ბარათში საქართველოს შესახებ აღნიშნავს: „...მათი მონათხრობით იქ ხუთი ათასი კომლი ითვლებოდა, მცხოვრებნი უპირატესად სომხები და კათოლიკეები არიან... არის ბევრი მდიდარი ვაჭარი, რიცხობრივად ქალაქში რამდენი ადამიანია, ამის თქმა შეუძლებელია, რადგან თვითონაც არ იციან...“

ამით იყო განპირობებული, რომ ქართველი მეფეები, სპარსეთის შაჰები და თურქეთის სულთნები სომხებს როგორც მელიქის, ასევე მამასახლისის თანამდებობებს ანიჭებდნენ.

მთელი XIX ს. განმავლობაში და XX საუკუნის დასაწყისში თბილისის მოსახლეობის უმეტესობას სომხები შეადგენდნენ. 1860 წლიდან ჩატარებული სტატისტიკური კვლევების შედეგები ასეთ სურათს იძლევა:

(გაზრდილება იმდენად)

მსოფლიო გეოგრაფია
მსოფლიო გეოგრაფია
მსოფლიო გეოგრაფია

www.geworld.net
 თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ნებისმიერი ადამიანი, მით უფრო, ექსპერტი, რომელიც გაზიარებს წერს ან ინტერვიუს არიგებს, ვალდებულია, თავისი მოსაზრება პროამერიკულ მოსაზრებებს უპირატესობის შესახებ არგუმენტების მოწოდებით დაასაბუთოს და არა რუსეთის განქვეითებით. ექსპერტის შეფასება ყოველთვის ანონიმული უნდა იყოს, ანუ დადებითი და უარყოფითი მხარეების გათვალისწინებით და, რა თქმა უნდა, ძველის ინტერესების პრიორიტეტული გათვალისწინებით! ამის გარეშე კავშირი ყველა ანალიზის ფასი!

«ვინს ფულს იხდის, მუსიკასა და სპორტს!»

ადამიანი ფულით იძენდა და იძენს არა მხოლოდ მატერიალურს, რაც მას საარსებოდ სჭირდება, არამედ იმასაც, რაც სხვებზე მაღლა დგომის, ბატონობის შესაძლებლობას აძლევს — ნოდებას, თანამდებობას, სახელისუფლო საფარს, ანუ ძალაუფლებას. რაც მთავარია, ფულით ხერხდება როგორც ცალკეული ადამიანების, ისე ხალხთა მასების ნების სასურველი მიმართულებით წარმართვა მოსყიდული, უკაცრავად, დაფინანსებული (პროფესიულ საქმიანობაში ხელშეწყობის მიზნით, ცხადია) ჟურნალისტების, ექსპერტებისა და ე.წ. ლობისტების მეშვეობით.

ოქრო-ვერცხლის ძალაზე უამრავი ისტორია, მხატვრული ნაწარმოები თუ ლაპიდარული გამოთქმა არსებობს. «ჯოჯოხეთის მანათობელ» ძალას ყველა აღიარებს და არც არავის შეუტანია ეჭვი გამოთქმაში: «ვიც ფულს იხდის, მუსიკასა და სპორტს!». ასე იყო 2014 წლის აპრილამდე, ვიდრე ექსპერტთა კლუბის თავმჯდომარემ, ბატონმა სოსო ცისკარიძემ ამ გამოთქმის თავისი ინტერპრეტაცია არ შემოგვთავაზა.

ამას წინათ ცისკარიძის ერთი ინტერვიუ (საინფორმაციო სააგენტო «ინტერპრესნიუსთან») კრიტიკულად განვიხილე და ნამდვილად არ მეგონა, მისი მომდევნო ინტერვიუც თუ საკრიტიკო გახდებოდა. არადა, იყო დრო, პრეზიდენტად მესახებოდა ბატონი სოსო და მისთვის საკუთარი სიტყვებიც არ დამიკლია პრესის ფურცლებზე. ამჟამინდელი ინტერვიუ, ჟურნალისტთა თამაშაქრწავასთვის მიცემული («იქნებ, უკრაინელებს ან მოლდოველებს ვკითხოთ, რა ტიპის დანაშაულია სეპარატიზმი»), მიუღებელ (ფიქტრობ, არა მხოლოდ ჩემთვის) დასკვნებთან ერთად, ერთ «აღმორჩენასაც» შეიცავს.

მაშ ასე, მივყვით ინტერვიუს:

«რუსეთის საომარი მოქმედების წარმოება არ ძალუძს, ამას არც მიზანშეწონილად თვლი» (იგულისხმება, საქართველოს წინააღმდეგ — ი. ლ.).

ჰო, რა თქმა უნდა, არ ძალუძს — რუსეთი თავისი დაუზღვევლი ტანკებით ამერიკელების მიერ ერაყ-ავღანეთ-აფრიკაში საბრძოლველად გაწერილი ჩვენს ჯართან, რას გახდებდა! თანაც, მას ხომ 2008 წლის აგვისტოში თავგამოირჩენილი გენერლები — ნაცი პაატაბატონიძე უდგანან ისევე სათავეში!

რაც შეეხება «...ამას არც მიზანშეწონილად თვლი», სწორია, ოღონდ, ჯერჯერობით(!), არავინ იცის, როდის ჩათვლის რუსეთი «ამას» მიზანშეწონილად, ეს, ძირითადად, ნატოსკენ ჩვენს გაუზარებულ ლტოლვაზე და მოკიდებულებით!

ჟურნალისტის შეკითხვაზე — ვინ შეიძლება საქართველოში წარმოადგენდეს მესხეთე კოლონას, რომლის საშუალებითაც კრემლი ცდილობს რიბილი ძალის ამოქმედებას («რიბილი ძალა» ბატონ სოსოს განმარტებული აქვს, როგორც რუსეთის სტრატეგია, ანუ «ნახუტი, რომელსაც მათთანთან ერთად რიგრიგობით დაარსებდა». — ი. ლ.), იგი ასევე პასუხობს (მომყავს სრულად, გამოთქმულ მოსაზრებას რაიმე რომ არ დააკლდეს და

კონტექსტიდან ამოგლეჯა-ზეც არ იყოს ეჭვი):

«თვითლუსტრაცია დღეს აშკარად დაფიქსირებულია გაზეთში «საქართველო და მსოფლიო». ნუ დაიზარებენ ჩვენი მკითხველები, შეიძინონ რამდენიმე ნომერი, თუ სადმე ერთ გადაკრულ ფრაზას მაინც ამოიკითხავენ რუსეთის კრიტიკის სახით, მაშინ ბოდიშს მოვუხდით ამ გაზეთს. თუ ჩვენი ესაუბრობთ რუსეთთან ადეკვატური ურთიერთობის დამყარების შესახებ, ცხადია, ეს თემა იფარგლება ქართულ-რუსული ურთიერთობებით. მაგრამ, როდესაც ამის პარალელურად არის არსებული ხელისუფლების ლანძღვა-გინება, ისევე როგორც წინა ხელისუფლების იყო, მაშინ ჩნდება კითხვა, რა მიაქანებს ამ გაზეთს პირდაპირ კრემლისკენ და არა რუსეთისკენ? მესხეთე კოლონა, ასე, შუბლზე დაწერილი ემბლემატურ ქუჩაში არ გამოდის. მაგრამ, საქართველო არაა იმხელა ქვეყანა, რომ ვერავინ ვერაფერი ვერ გაიგოს. ყველას თავისი სახელი და გვარი აქვს».

პატივცემული ექსპერტის ამ პასუხზე ჩემი, არაექსპერტის, პასუხი ასეთია:

მკითხველი, სხვათა შორის, ბატონი სოსოს თხოვნის გარეშე, დაუზარელად ყიდულობს და სიამოვნებით კითხულობს «საქართველოს და მსოფლიოს».

თუ გაზეთი, რომელიც თავის პოზიციას არ მალავს და ზოგიერთი არ ინიღბება, მესხეთე კოლონა, მაშინ მისი მკითხველები, რომლებიც იქ გამოთქმულ მოსაზრებებს იზიარებს, ამ კოლონის რიგებში მდგარი ჯარისკაცები გამოდიან. საინტერესოა, პროამერიკული პოზიციის გამომხატვის შემთხვევაში, რომელ კოლონად მიიჩნევა ბატონი სოსო «საქართველოს და მსოფლიოს» — ისევე მესხეთედ თუ «დემოკრატიულ» მესხეთედ?

რაც შეეხება რუსეთის კრიტიკის გაზეთის ფურცლებზე, რუსეთის მინუსებზე ძალიან ბევრი დაიწერა არა მარტო გაზეთით სტატიებში, არამედ სკოლის სახელმძღვანელოებშიც. ამიტომ, თუ ობიექტურობაზე ვდებთ თავს, მაშინ არც პლუსებზე და არც მინუსებზე საფრთხილზე (ნატოსკენ ლტოლვით წარმოშობილზე) უნდა ვსუტავდეთ თვალს, განსაკუთრებით დღეს, როცა რუსეთის სანიათ-ალმდეგო განცხადებებისა და ამერიკა-ნატოს ქება-დიდებას მეტი არაფერი გვეხმის! კარგი იქნებოდა, ბატონი სოსო თვითონ თუ გაგვასხენებდა თავის, თუნდაც ერთ, გადაკრულ ფრაზას ამერიკის საგარეო (ან საშინაო) პოლიტიკის

ანუ სოსო ცისკარიძის «აღმოჩენა», რომელსაც გვერდს ვერ ავუვლით

კარგი იქნებოდა, ბატონი სოსო თვითონ თუ გაგვასხენებდა თავის, თუნდაც ერთ, გადაკრულ ფრაზას ამერიკის საგარეო (ან საშინაო) პოლიტიკისა და ნატოში განუვრცობის მიხედვით

სა და ნატოში განუვრცობის მიხედვით. რა თქმა უნდა, ყველა აქვს უფლება, ვიღაც მოსწონდეს და ვიღაც — არა, მაგრამ ისიც უდავოა, რომ ნე-რუსეთის ექსპერტი, რომელიც გაზეთში წერს ან ინტერვიუებს არიგებს, ვალდებულია, თავისი მოსაზრება პროამერიკული უპირატესობის შესახებ არგუმენტების მოწოდებით დაასაბუთოს და არა რუსეთის განქვეითებით. ექსპერტის შეფასება ყოველთვის ანონიმული უნდა იყოს, ანუ დადებითი და უარყოფითი მხარეების გათვალისწინებით და, რა თქმა უნდა, ძველის ინტერესების პრიორიტეტული გათვალისწინებით! ამის გარეშე კავშირი ყველა ანალიზის ფასი! ეს ასეა, მაგრამ რა ჰქნან, როცა არგუმენტები არ აქვთ (მისი არარსებობის გამო)? რომ ჰქონდეთ, მოგვად

ფრაზებს რატომ ამოგვარებოდნენ, ამ თემებზე ღია ეთერში დისკუსიას (ჭეშმარიტ არასაპარლამენტო ოპოზიციასთან) რატომ გაეცემა და მონოლოგის რეჟიმში რატომ ილაპარაკებდნენ? თანამოაზრე «ნაციონალ» მიგადასივ გამართული «კოპა-ბიტაციური დაკა-დაკა» ყალბი ილუზიების შესაქმნელად, მოსახლეობის «დასაბამელადა» მოიქცეოდა.

რომელი ლოგიკით «ჩნდება კითხვა», რომ ძველი და ახალი ხელისუფლების კრიტიკა გაზეთს პირდაპირ კრემლისკენ მიაქანებს და არა რუსეთისკენ?! ეს ხომ აბსურდია! გამოდის, ამგვარი იარაღების მოწვევების შიშით, ვერ გარეშე კავშირი ყველა ანალიზის ფასი! ეს ასეა, მაგრამ რა ჰქნან, როცა არგუმენტები არ აქვთ (მისი არარსებობის გამო)? რომ ჰქონდეთ, მოგვად

სეთისკენ გაქანება კრემლისკენ გვერდის ავლით? ან თვითონ ბატონი სოსო ამერიკისა და ნატოსკენ ვაშინგტონის გვერდის ავლით მიექანება?! ვეთანხმები ბატონ სოსოს, რომ «საქართველო არაა იმხელა ქვეყანა, რომ ვერავინ ვერაფერი გაიგოს». ყველა ყველაფერს ვიგებთ, მაგრამ, სამწუხაროდ, ხშირად — საკმაოდ დაგვიანებით. აბა, თავიდანვე რომ გვეცოდნოდა, ვინ ვინ არის, ვინ რომელი სახელმწიფო ინტერესების გამტარებელია, სააკაშვილსა და «თავისუფლების» ინსტიტუტში დაფრთხილებულ ხალხს ხომ არ დავისვამდით თავზე?! ურემი რომ გადაბრუნდა, ახალი გზა თითქოს გამოჩნდა, მაგრამ ისე ტექნიკურად დაგვაგვართ, საშველი ისევე რუსეთის ლანძღვასა და ამერიკის ქებაში უნდა ვეძებოთ? განვლილი გზის ანალიზის გარეშე შეუძლებელია სწორ გზაზე დადგომა, გზის კრიტიკული ანალიზი გადაამწყვეტი და არა — სააკაშვილისა და ახლა «ნაციონალ»

ტიკებთ ძველთან ერთად ახალ ხელისუფლებასაც!

შემდეგი ნაწყვეტი ინტერვიუდან:

«ამა თუ იმ ორგანიზაციის (არასამთავრობო — ი. ლ.) მიერ ფრცხლზე დაწერილი მიხედვით ისე კეთილშობილად ჰქვარს, რომ არც იძულება სწორი, რაიმე მიხედვით ისინი არ დარბილდებიან, თუმცა დარბილდებიან ნიშნავს იმას, რომ, გარდა ენ-თუნიანისა, ამ სტრუქტურას უნდა გააჩნდეს საბანკო ანგარიში. არ ვარ დარწმუნებული, რომ ხელისუფლებას არ გააჩნია ბარკატოვი ასეთი კონტრაქტის, რამდენად არა-დემოკრატიული არ უნდა იყოს ასეთი ინტერესი».

მართალია ბატონი სოსო, მაგრამ მერე ვინ უშლის ხელისუფლებას, დაამყაროს კონტროლი? სალანძღვმა რუსეთმა კარგა ხნის წინათ მიიღო შესაბამისი კანონი და კიდევ ბევრი სხვაც. ეს კანონები უცხოეთიდან დაფინანსებული ორგანიზაციების კონტროლის, ჰომოსექსუალობის პროპაგანდის აკრძალვის და მართლმადიდებელი ეკლესიის დაცვის თაობაზე ექსპერტებს უმნიშვნელოდ მიაჩნიათ და ამიტომ არ იღებენ ხმას თუ რადგან რუსეთში მიღებული, თავი უნდა შევიკავოთ?! ეს ხომ პრიმიტიული აზროვნება!

შემდეგი:

«დღევანდელი გადასახედიდან ასეთი ორგანიზაციები (იგულისხმება რუსეთზე ორიენტირებული ორგანიზაციები. — ი. ლ.) მხარდამჭერი შიშილვა იყოს ძველის დასაბამი და ულუკმა-აურო მოძალაძე. საფრ-საროდ, ვერც ბავშვიცხავთ და ვერც დავაჯერებთ იმას, რომ, რომ ის, თუ ახლა შიშილვას, ოცი წლის მერე, თუ შიშილვაშალი შიშილვა, ის ალარ იშიშილვას. ამაზე ცოტად არ უნდა გვაფიქრა ყველას ერთად».

უკაცრავად, მაგრამ ექსპერტს არ ევალება, აგვისხნას, რატომ არის ქვეყნის ლტაკი მოსახლეობა ასეთი ორგანიზაციების მხარდამჭერი? ან რატომ ვერ დავაჯერებთ იმას, რომ მომავალში აღარ იშიშილვებს? რუსეთში ყველაფერში დამნაშავე? შთამომავლობაც რომ შეიძლება არ შემოგვრჩეს, იმაშიც? ასეთი ნიშნავს მიმართული კაცი ბრალია თუ ხელისუფლების? მაშ, ყოფილა ხელისუფლება საქართველო, თანაც გვარიანად!

ცოტა ადრე უნდა გვეფიქრო, — ბრძანებს ექსპერტი. ნამდვილად, მაგრამ, თუ ახლაც არ ვფიქრობთ და ჩვენს დამატევერად (ეკონომიკურად და პოლიტიკურად) გზას ვადგავართ, საშველი ისევე რუსეთის ლანძღვასა და ამერიკის ქებაში უნდა ვეძებოთ? განვლილი გზის ანალიზის გარეშე შეუძლებელია სწორ გზაზე დადგომა, გზის კრიტიკული ანალიზი გადაამწყვეტი და არა — სააკაშვილისა და ახლა «ნაციონალ»

საერთაშორისო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ოზამა აბრეიკელას აზრებს

ამერიკელთა 60 პროცენტი თვლის, რომ აშშ-ის პრეზიდენტი ბარაკ ოზამა მათ ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან საკითხებში ატყუებს. ასეთია შედეგები საზოგადოებრივი აზრის კვლევისა, რომელიც ტელეარხმა Foxnews-მა 16 აპრილს ჩაატარა. გამოკითხულთა 37 პროცენტი თვლის, რომ ოზამა „თითქმის ყოველთვის ცრუობს“, 24 პროცენტი დარწმუნებულია, რომ თეთრი სახლის მეთაური ტყუილს „ხანდახან“ ამბობს, 20 პროცენტის აზრით კი, ოზამა „იშვიათად“ ცრუობს. აღსანიშნავია, რომ ოზამას მხოლოდ მოქალაქეების 15 პროცენტი ენდობა, მათი აზრით, აშშ-ის პრეზიდენტი ყოველთვის სიმართლეს ამბობს. ამჟამად პრეზიდენტის პოსტზე ოზამას მოღვაწეობას დადებითად აფასებს ამერიკელთა 42%, უარყოფითად — 51%. Foxnews-ის მიერ ჩატარებულ გამოკითხვაში 1 ათასზე მეტი ამერიკელი მონაწილეობდა.

სწოხიარების გართვა — სენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს საიდუმლო ექსპერიმენტები

აშშ-ის ხელისუფლებას აქვს უცნაური და ბნელი საიდუმლო — ეს არის ექსპერიმენტები ცნობიერის მართვაზე, რომელსაც ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს თანამშრომლები 1950-იანი წლებიდან ატარებდნენ.

რომის პაპის პატივსაცემად აგებული მონუმენტის ახალგაზრდა კაში იხსენიებდა

იტალიაში ტრაგედია დატრიალდა — ჯვარცმა, რომელიც იოანე პავლე II-ს პატივსაცემად აღმართეს, ახალგაზრდა მამაკაცს დაეცა. ექიმებმა 21 წლის მარკო გუსმანის გადარჩენა ვერ შეძლეს. ეს შემთხვევა საზიარო ლონისძიებაზე მოხდა ქალაქ სავოში, სადაც 1998 წელს კონტრაფიკოსის — იოანე პავლე მეორის ჩასვლის აღსანიშნავად 30-მეტრიანი მონუმენტი აღმართეს. მონუმენტი წარმოადგენდა გალუნულ ხის ჯვარს, რომელზეც ფოლადის ბაგრებით მიმაგრებული იყო ქრისტეს 600-კილოგრამიანი ქანდაკება.

ტრაგედიის შემსწრეში ამბობენ, რომ მონუმენტის დანგრევამდე ხის მტვრევის ხმა შემოესმათ. დაღუპული 21 წლის მამაკაცი ქალაქ ბერგამოს მკვიდრი, იქის ორატორულ ხელოვნებას ასწავლიდა.

ტარას შვიციანო კტულუდ ახიან

ოდესის ოლქის ქალაქ იუჟინში დადგეს სახელგანთქმული უკრაინელი პოეტის, პროზაიკოსის, მხატვრისა და ეთნოგრაფის — ტარას შევჩენკოს ძეგლი, რომელიც ძალიან ჰგავს მითოსურ არსებას კტულუსს (არსება, რომელსაც ძინავს წყნარი ოკეანის ფსკერზე, თუმცა შეუძლია ადამიანის გონებაზე ზემოქმედება. 1928 წელს პირველად მოიხსენია ამერიკელმა მისტიკოსმა მწერალმა და ჟურნალისტმა ჰოვარდ ლავკრაფტმა თავის ნაწარმოებში „კტულუსი ძახილი“. კტულუსი სხვადასხვა ნაწილით ჰგავს რვაფეხას, დრაკონსა და ადამიანს).

ქანდაკების ავტორი, ლეოველი სკულპტორი ანტონ ლუბი ამბობს, რომ მსგავსება შემთხვევითია:

— მე არ მსურდა ტარას შევჩენკოს ქანდაკება ტრადიციული სახით შემქმნა — დაღვრემილი და ქუდი, ვცდილობდი, ნათელი, ზღაპრული სახე გამოემქვეთა. მას „თავისუფლების სული“ ვუწოდებ. ზოგი ამბობს, რომ ტარას შევჩენკოს ქანდაკება კტულუსს ან დეივი ჯონსს (ფილმ „კარბის ზღვის მეკობრეების“ გმირი) უფრო ჰგავს, თუმცა მე მსგავსება მხოლოდ მაშინ შევამჩნიე, როდესაც ამის შესახებ მითხროს, — განაცხადა ქანდაკების ავტორმა.

პროექტს ეწოდებოდა „მკ ულტრა“ (Project MK ULTRA ან MK-ULTRA) და ხორციელდებოდა 1950-იანი წლების დასაწყისიდან 1960-იანი წლების ბოლომდე.

ექსპერიმენტებში იყენებდნენ ტვინის მართვის მეთოდებს და ცდილობდნენ, ადამიანები უფრო დამოკიდებული ყოფილიყვნენ შვებულების მიმართ. გამოსაცდელებს, რომელთა შორისაც იყვნენ ამერიკელი და კანადელი მოქალაქეები, აძლევდნენ ნარკოტიკებს, ისეთს, როგორც არის LSD, შემდეგ კი მათ ფსიქიკაზე ზემოქმედებდნენ.

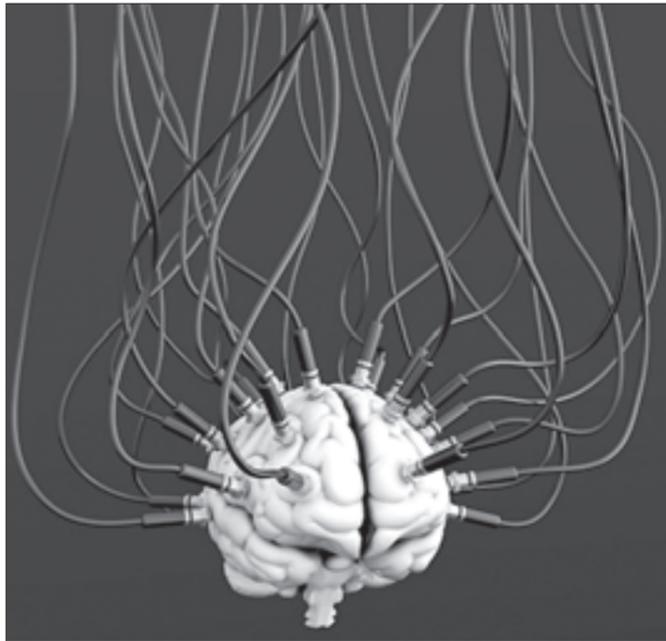
1973 წელს ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს დირექტორმა რიჩარდ ჯელმსმა MK-ULTRA-ს ყველა დოკუმენტის განადგურების ბრძანება გასცა. რამდენიმე წლის შემდეგ კი ეს პროექტი აშშ-ის სენატის სპეციალური კომიტეტის განხილვის საგანი გახდა.

„ცსს-ს დირექტორის მოადგილე გვიტხრა, რომ 30-ზე მეტი უნივერსიტეტი და დაწესებულება მონაწილეობდა პროგრამაში, რომლის მიხედვითაც საიდუმლო ექსპერიმენტები ტარდებოდა აშშ-ისა და უცხო ქვეყნების სხვადასხვა ფენის წარმომადგენელ მოქალაქეებზე.“

ზოგიერთ ექსპერიმენტში იყენებდნენ LSD-ს, თუმცა ამის შესახებ ადამიანებმა არაფერი იცოდნენ, შედეგად ერთი ადამიანი დაიღუპა. — თქვა 1977 წლის სენატორმა ტედ კენედიმ სენატის კომისიის სხდომაზე.

ცენტრალურმა სადაზვერვო სამმართველომ კი განაცხადა, რომ პროგრამა MK-ULTRA-ს ექსპერიმენტები შეწყდა, თუმცა ვიქტორ მარჩეტი, ცსს-ს თანამშრომელი 14-წლიანი სტაჟით, ამტკიცებდა, რომ ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველო კვლავინდებურად ახორციელებს კონტროლს ადამიანის ცნობიერებაზე. ცსს-ს განცხადება, რომ MK-ULTRA-ს ექსპერიმენტები შეწყდა, სიმართლეს არ შეესაბამება.

სენატის საგამომძიებო კომისიის

დასკენით, ექსპერიმენტის მიზანია, ინდივიდუალურობა დააკარგინოს ადამიანს და ის შეგონებისადმი მორჩილი გახადოს.

აღსანიშნავია, რომ სერხან სერხანი, რომელმაც აშშ-ის პრეზიდენტობის კანდიდატის, სენატორ რობერტ ფ. კენედის მკვლელობა (5 ივნისი, 1968 წ.) აღიარა, ამტკიცებდა, რომ მის ფსიქიკაზე ზემოქმედებდნენ და მკვლელობის ჩადენისკენ უბიძგებდნენ.

„ექვთარეშეა, რომ სერხანი დაპროგრამებული იყო ჰიპნოზის მეშვეობით“, — განაცხადა ადვოკატმა უილიამ ჰუბერმა 2011 წელს ტელეარხ ABC NEWS-ისთვის მიცემულ ინტერვიუში.

თაგაზები 4 ათასი გონის კვლევაზე

ყაბარის მიმართ დასავლეთს პრაბუნაში არ აქვს

სკანდალმა, რომელიც ყაბარის 2022 წლის მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის გარშემო აგორდა, ყველას დაანახა, რომ სპარსეთის ყურის ნავთობისა და გაზის მონარქიებში ადამიანის უფლებების დაცვის მხრივ საქმე, სულ ცოტა, იმაზე უკეთესად არ არის, ვიდრე დიქტატორულ სირიაში, რომლის მოსახლეობის დაცვასაც ასე თავგამოდებით ცდილობენ ეს მონარქიები.

ინგლისურმა გაზეთმა Daily Telegraph-მა მოიპოვა დოკუმენტი იმის შესახებ, რომ მას შემდეგ, რაც ყაბარი 2022 წლის მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის მასპინძლად გამოცხადდა, ყაბარის სპორტის სამინისტროს წარმომადგენელმა ფიფას ვიცეპრეზიდენტის მხარდაჭერისთვის 1,2 მილიონი გირვანქა სტერლინგი გადასცა. ეს განსაკუთრებით მოკაბედა ბინ ჰამამი — ფიფას ან უკვე ყოფილი ვიცეპრეზიდენტი, რომელსაც 2011 წელს კორუფციულ საქმეებში მონაწილეობის გამო სიცოცხლის ბოლომდე აუკრძალეს ფეხბურთის სფეროში მოღვაწეობა.

2013 წლის დასაწყისში ჟურნალმა „ფრანს ფუტბოლმა“ გამოაქვეყნა გამოძიების შედეგები, რომელთა მიხედვითაც, აფრიკის საფეხბურთო კონფედერაციის წარმომადგენლების — ისი აიატისა (პრეზიდენტი) და ჟაკ ანუშის — ხმები ყაბარმა 1,5 მილიონ დოლარად იყიდა.

მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატისთვის მზადების გზაზე ყაბარს არა მხოლოდ კორუფციამ, არამედ მიგრანტი მუშახელის მიმართ არაადამიანურ მოპყრობაში ადანაშაულებენ. 2013 წლის შემოდგომაზე ევროპარლამენტმა მიიღო რეზოლუცია, რომელშიც გამოხატული იყო შეშფოთება იმ ადამიანების მდგომარეობის გამო, რომლებიც 2022 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ობიექტებზე მუშაობდნენ.

ლევ არაფერი ღირს და ვარაუდობენ, რომ მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის გახსნის წინ მშენებლობებზე დაღუპულთა რიცხვი 4000-ს მიაღწევს.

ცოტა ხნის წინათ ყაბარში ჩავიდა სხვადასხვა ქვეყნის პროფკავშირის მოღვაწეები, რომლებმაც განაცხადეს, რომ 2022 წლის მსოფლიო ჩემპიონატი „მონების არმიის სისხლზე და ძვლებზე“ ჩატარდება.

იმის გათვალისწინებით, რომ დასავლეთი ხშირად მიმართავს ორმაგ სტანდარტს, ძნელი წარმოსადგენია, რამე ნაბიჯი გადადგას თანამედროვე მონობის პრაქტიკის აღმოსაფხვრელად. ყაბარი ხომ დასავლეთის უმნიშვნელოვანესი მოკავშირეა სპარსეთის ყურის რეგიონში, გარდა ამისა, ის ერთ-ერთი სპონსორია სირიაში მიმდინარე სამოქალაქო

ომისა, ამიტომ სტადიონებზე დაღუპულ რამდენიმე ათას ნებადღელსა და ინდოელ სწრაფად დაივიწყებენ, სამაგიეროდ როგორი საფეხბურთო ზეიმი გაიმართება?!

სპარსეთის ყურის ქვეყნებში, რომელთა ხელისუფლებებმაც, დასავლელი მიმომხილველების თქმით, თანამედროვე მთავრებთან ტრადიციების შერწყმით საოცარ მოდერნიზაციას მიაღწიეს, მონობა ჩვეულებრივი საქმეა.

პრაქტიკულად, უფასო მუშახელის ბაზარია, სადაც თავისი ნების თქმით, თანამედროვე მთავრებთან ტრადიციების შერწყმით საოცარ მოდერნიზაციას მიაღწიეს, მონობა ჩვეულებრივი საქმეა.

ევროკავშირი ვალაჟი ევლოა

2013 წელს ევროზონისა და ევროკავშირის ქვეყნების ვალმა კიდევ მოიმატა და ისტორიულ მაქსიმუმს მიაღწია. ევროკავშირის სტატისტიკის სამმართველოს მონაცემებით, 2013 წელს ევროზონის ქვეყნების სახელმწიფო ვალმა 2012 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით 1,9 პროცენტით მოიმატა და მთლიანი შიგა პროდუქტის 92 პროცენტი შეადგინა. ევროპაში ყველაზე დიდი ვალი აქვს საბერძნეთს. 2013 წელს ამ ქვეყნის ვალმა მშპ-ს 175 პროცენტი შეადგინა (2012 წ. — 157%); შემდეგ მოდის იტალია (132%), პორტუგალია (129%) და ირლანდია (123,7%). 2%-ით შემცირდა სახელმწიფო ვალი გერმანიაში, თუმცა გაიზარდა საფრანგეთსა და დიდ ბრიტანეთში.

სწოხოსათვის

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ყველაზე სასტიკი ქვეყნები

საერთაშორისო უფლებადამცველი ორგანიზაცია Amnesty International-ის მიერ გამოქვეყნებული მოხსენების მიხედვით, 2013 წელს სიკვდილით ყველაზე მეტი ადამიანი ჩინეთში დასაჯეს, აშშ კი „საპატიო ხუთეულში“.

ორგანიზაცია ჩინეთში სიკვდილით დასაჯილთა ზუსტ რაოდენობას ვერ ასახელებს, რადგან ასეთი მონაცემები სახელმწიფო საიდუმლოებაა.

2013 წელს წინა წელთან შედარებით მკვეთრად მოიმატა სიკვდილით საჯაროდ დასჯის შემთხვევებმა: 778 დასჯა 2013 წელს, 682 დასჯა — 2012 წელს. ასეთი შემთხვევების 80 პროცენტი ჩინეთში, ირანში, ერაყსა და საუდის არაბეთში მოდის.

Amnesty International-ის მოხსენებაში ჩამოთვლილია სიკვდილით დასჯის მეთოდებიც, რომელთა შორის არის თავის მოკვება (საუდის არაბეთი), ელექტროდენი (აშშ) და სასიკვდილო ინიექცია (აშშ, ჩინეთი და ვიეტნამი). ზოგ ქვეყანაში კი ადამიანები ჩამოახრჩვეს. ერთადერთი ევროპული ქვეყანა, სადაც ჯერ კიდევ არსებობს სიკვდილით დასჯა, არის ბელორუსი, სადაც 2013 წელს 4 ადამიანი გამოასაღმეს სიცოცხლეს.

2013 წელს, სულ ცოტა, 23 ათასი ადამიანი იმყოფებოდა სიკვდილის ჯილთა კამერებში. სულ კი გასულ წელს სიკვდილით დასაჯეს 57 ქვეყნის 1925 ადამიანი.

4. საუდის არაბეთი

საუდის არაბეთში სიკვდილის 79 განაჩენი აღასრულეს.

5. აშშ

2013 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში სიკვდილით დასაჯეს 39 ადამიანი.

1. ჩინეთი

Amnesty International-ს არ აქვს ოფიციალური ინფორმაცია 2013 წელს ჩინეთში სიკვდილით დასაჯილთა რაოდენობის შესახებ, მაგრამ თვლის, რომ ამ ქვეყანაში სიკვდილით ათასზე მეტი ადამიანი დასაჯეს.

2. ირანი

ირანი სიკვდილით საჯაროდ დასაჯეს 369 ადამიანი.

3. ირაყი

ამ ქვეყანაში სიკვდილით საჯაროდ დასაჯეს 169 შემთხვევა აღირიცხა.

6. სომალი

ამ ქვეყანაში სიკვდილით საჯაროდ დასაჯეს 34 ადამიანი.

7. იემენი

2013 წელს იემენში სიცოცხლეს გამოასაღმეს 31 ადამიანი.

ბრძლის ნახვად — ჩელსი

კანზასის შტატის (აშშ) სასამართლომ ნება დართო ორგანიზაცია Wikileaks-ის ინფორმატორს, ბრედლი მენინგს, რომელსაც ჯაშუშობისა და სახელმწიფოს საკუთრების ქურდობის ბრალდებით 35 წლით პატიმრობა აქვს მისჯილი, მამაკაცის სახელი ქალის სახელით შეიცვალოს. ექსსამხედრო მოსამსახურეს ამიერიდან ჩელსი მენინგი ერქმევა.

Wikileaks-ის ინფორმატორი სასჯელს ფორტ-ლი-ვენუორტის (კანზასის შტატი) ციხეში იხდის.

აშშ-ის პენიტენციური სისტემის წარმომადგენლების თქმით, სახელის შეცვლა არ ნიშნავს, რომ მენინგს ისე მოეპყრობიან, როგორც ქალს. მას არც ქალთა ციხეში გადაყვანენ, თუმცა მენინგს დოკუმენტებში სახელს შეუცვლიან.

მენინგი, რომელსაც აშშ-ის სახმელეთო ჯარებში მსახურობდა, 2010 წელს ქუვეითში განლაგებულ აშშ-ის სამხედრო ბაზაზე დააპატიმრეს. მან „ვიკილიკს“ 700 ათასზე მეტი სამხედრო და დიპლომატიური დოკუმენტი, აგრეთვე, ვიდეოფაილები გადასცა. იმხანად ეს აშშ-ის ისტორიაში ინფორმაციის ყველაზე დიდ გაჟონვად ჩაითვა. მოგვიანებით მენინგის „რეკორდი“ ედვარდ სნოუდენმა მოხსნა, რომელმაც აშშ-ის ნაციონალური უსაფრთხოების სააგენტოდან 1,7 მლნ დოკუმენტი გაიტაცა.

რაც შეეხება მენინგს, 2013 წელს, მის წინააღმდეგ აღძრული საქმის გამოძიების დასრულებიდან რამდენიმე დღეში, მენინგმა საჯაროდ განაცხადა, რომ ამიერიდან ქალია და სურს, ჩელსი დაუძახონ.

აშშ-ში სამა ლესოსელა ეტიმანეთზე იქორწინა

გაზეთი Daily Mail-ი სკანდალურ ინფორმაციას ავრცელებს: მასაჩუსეტსის შტატში მცხოვრებმა სამმა ლესოსელმა ქალმა ერთმანეთზე იქორწინა — ეს მსოფლიოში პირველი შემთხვევაა.

ორმა ლესოსელმა ქორწინება ოფიციალურად გააფორმა, მესამე კი მათ იურიდიული მეთოდებით დაუკავშირდა. თითოეულ ქალს თანაბარი ვალდებულებები აკისრია დანარჩენი „ცოლების“ მიმართ. სამივე ლესოსელი გეგმავს ბავშვის გაჩენას ხელოვნური განაყოფიერებით. სხვათა შორის, ერთი უკვე ფეხმძიმეა და ბავშვს ივნისში ელოდება.

შეგახსენებთ, რომ ერთსქესიანთა ქორწინება ნებადართულია აშშ-ის 17 შტატსა და კოლუმბიის ილქში.

ამ გამოცემის წყალობით, ევროზონა კრახის პირას აღარ დგას. აშშ-ში პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ და რესპუბლიკელებმა კონგრესში უკვე მოილაპარაკეს შერიგების თაობაზე, ოღონდ როგორც თავიდან აიცილონ მთავრობის კიდევ ერთხელ დაკავშირების საფრთხე სახელმწიფო ვალის ზედა ზღვარის გაზრდის აუცილებლობასთან დაკავშირებით.

დასავლეთი — გლობალური კრიზისის ზონა

მსოფლიოში ეკონომიკური, ფინანსური და გეოპოლიტიკური რისკები იცვლება. ორივე წლის წინ სტრატეგიაში ექვსი მთავარი რისკი იდგა: ევროზონის დაშლა (მათ შორის ევროზონიდან გერმანიის გასვლა და ირანისა და ესპანეთის მხრიდან წვდომის დაკარგვა კაპიტალის ბაზართან); აშშ-ის ფინანსური კრიზისი (იმ შემდგომი პოლიტიკური ომების შედეგად, რომლებიც სახელმწიფო ვალის ზედა ზღვარის თემას და მთავრობის კიდევ ერთ დახურვას უკავშირდება); იაპონიის სახალხო ვალის კრიზისი (იქ რეცესიის, დეფლაციისა და დეფიციტის მაღალი დონის ნაზავმა ვალისა და საერთო შიდა პროდუქტის თანაფარდობა გაზარდა); განვითარებული ეკონომიკის მქონე მრავალ ქვეყანაში მოსალოდნელი დეფლაცია; ისრაელსა და ირანს შორის ომი ირანის სავარაუდო ბირთვულ განვითარებასთან დაკავშირებით; გაცილებით ფართომასშტაბიანი რეგიონული არეულობები ახლო აღმოსავლეთში.

ჩამოთვლილი რისკების დონემ ამ დროისთვის იკლო. ევროპის ცენტრალური ბანკის პრეზიდენტ მარკი დრაგას გამოსვლის თანახმად, გაკეთდება „ყველაფერი, რაც საჭიროა“ ახალი ფინანსური სასწრაფო-თვის პრობლემური სუვერენული შევსებების სტაბილიზაციისთვის და საბანკო კავშირის დასაწყისისთვის. ამ გამოცემის წყალობით, ევროზონის კრახის პირას აღარ დგას. აშშ-ში პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ და რესპუბლიკელებმა კონგრესში უკვე მოილაპარაკეს შერიგების თაობაზე, ოღონდ როგორც თავიდან აიცილონ მთავრობის კიდევ ერთხელ დაკავშირების საფრთხე სახელმწიფო ვალის ზედა ზღვარის გაზრდის აუცილებლობასთან დაკავშირებით.

იაპონიაში პრემიერ-მინისტრის სინდზო აბეს ეკონომიკური სტრატეგიის პირველმა ორმა გასროლამ — ფულად-საკრედიტო და საგადასახადო-საბიუჯეტო ექსპანსიების შერბილებამ — უკვე შეაჩერა დეფლაცია ზრდის მატების ხარჯზე. „აბეკონომიკის“ მესამე გასროლა — სტრუქტურული რეფორმები — გრძელვადიანი საბიუჯეტო კონსოლიდაციის დაწყებასთან ერთად, შესაძლოა, ვალის სტაბილიზაციის წინაპირობად იქცეს (თუმცა მოხმარების გადასახადების მოსალოდნელი ზრდის შედეგად მოსალოდნელი ეკონომიკური ეფექტი ჯერჯერობით განუსაზღვრელია).

დეფლაციის რისკი მთელ მსოფლიოში შეჩერდა ევროტიკური და არატრადიციული ფულად-საკრედიტო პოლიტიკით: თითქმის ნულოვანი საპროცენტო განაკვეთები, რაოდენობრივი შერბილება, საკრედიტო შერბილება და მონივრე ხელმძღვანელობა.

ისრაელსა და ირანს შორის ომის რისკი შემცირდა ირანის ბირთვული პროგრამის შესახებ გასული წლის ნოემბერში დადებული დროებითი შეთანხმებით, თუმცა ბევრს ეჭვი ეპარება ირანის გულწრფელობაში და ლეღავს, რომ ის მხოლოდ დროის მოგებას ცდილობს და კვლავაც ამიდრებს ურანს.

მართალია, ახლო აღმოსავლეთის ბევრი ქვეყანა კვლავაც უკიდურესად არასტაბილურია, მათგან არც ერთი არ არის სისტემურად მნიშვნელოვანი ფინანსური თვალსაზრისით და ამ დრომდე არც ერთ კონფლიქტს არ ჩაუვდება სერიოზულ შოკში ნავთობისა და გაზის გლობალური მიწოდებები. ცხადია, ამ კრიზისებიდან და კონფლიქტებიდან ზოგიერთების გამწვავებამ, შესაძლოა, კვლავ წინა პლანზე წამოიწიოს ენერჯეტიკური უსაფრთხოების თემა. რაც გაცილებით მნიშვნელოვანია, არის ის, რომ, თუ უკანარული წლების რისკები ამ დროისთვის შემცირდა, ექვსი ახალი რისკი განუზრელად იზრდება და იკავებს მათ ადგილს პირველ რიგებში.

დასაწყისისთვის, არსებობს ჩინეთთან დაკავშირებული რისკი. ინვესტიციებიდან კერძო მოხმარებამდე ზრდის თანასწორობის აღდგენა ძალიან ნელა მიმდინარეობს, რადგან ყოველწლიურად საერთო შიდა პროდუქტის წლიური ზრდა ნელდება 7%-მდე, ხელისუფლება პანიკაში ვარდება და აორმაგებს ფსოსს კაპიტალში ინვესტირების კიდევ ერთ რაუნდში, ეს ინვესტიციები კი კრედიტებითაა გამოყარებული. სწორედ ეს განაპირობებს ცუდ აქტივებს და არაპროდუქტიულ კრედიტებს, უზომო ინვესტირებებს უძრავ ქონებაში, ინფრასტრუქტურასა და სამრეწველო პოტენციალში, ასევე დამატებით სახელმწიფო და კერძო ვალს. მომავალი წლისთვის, შესაძლოა, აღარ დარჩეს არანაირი გზა.

არსებობს აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკაში შეცდომების დაშვების რისკიც. შარშან ფედერალური სარეზერვო სისტემის მიერ იმის გამოცხადებამ, რომ ის ნელ-ნელა შეაჩერებს გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების ყოველთვიურ შესყიდვას, მსოფლიო ფინანსურ ბაზრებსა და განვითარებად ბაზრებზე ისტერიკა გამოიწვია. ახლა ზოგიერთი ხელისუფლება და ინვესტორი შიშობს, რომ ფედერალურმა სარეზერვო სისტემამ, შესაძლოა, ძალიან ადრე და ძალიან სწრაფად გაზარდოს საპროცენტო განაკვეთები, რომელთაც შედეგად ეკონომიკური და ფინანსური შოკი მოჰყვება.

მეორე მხრივ, ფედერალური სარეზერვო სისტემა ნულოვანი საპროცენტო განაკვეთებიდან, შესაძლოა, ძალიან ნელა და ძალიან გვიან გადავიდეს რაიმე სხვა მაჩვენებელზე (მინიმუმ ინფლაციის მიხედვით, განაკვეთები 4%-იან ნიშნულამდე მხოლოდ 2018 წელს აიწესებს), რითაც განპირობებული იქნება კიდევ ერთი ბუმი აქტივების ფასებზე და საბოლოო ჩავარდნა. მართლაც, აშშ-სა და ბანკინგის მქონე ანტიკონსერვატიული პოლიტიკა უკვე განაპირობებს აშშ-ში უკანარული წლების რისკების მასშტაბის მასშტაბის რეფლაციას, რაც, შესაძლოა, უძრავი ქონებისა და საფონდო ბაზრების რისკებს და საარჩევნო რისკებს.

ზოგიერთ სუსტ განვითარებად ბაზარზე კრიზისი, შესაძლოა, გამწვავდეს. განვითარებადი ბაზრები წინააღმდეგობას აწეობენ (ნელდელეულ საქონელზე ფასების ვარდინისა და იმ რისკების გამო, რომლებიც უკავშირდება ჩინეთის სტრუქტურულ ტრანსფორმაციას და ფედერალური სარეზერვო სისტემის ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის ძვრებს), მაშინ, როდესაც მათი საკუთარი მაკროეკონომიკური პოლიტიკა ჯერ კიდევ ძალიან თავისუფალია და სტრუქტურული რეფორმების არარსებობა ეკონომიკის ზრდის პოტენციალს ანადგურებს. უფრო მეტიც, ამ განვითარებადი ბაზრებიდან ბევრი ევჯახება პოლიტიკურ და საარჩევნო რისკებს.

არსებობს ანალოგიური რისკი იმისა, რომ აზიის სახელმწიფო და საზღვაო ტერიტორიული უთანხმოებები (ჩინეთსა და იაპონიას შორის კამათით დაწყებული, უსსრ-ს, უსსრ-ს, უსსრ-ს კამათით დაწყებული, უსსრ-ს, უსსრ-ს, უსსრ-ს კამათით დაწყებული)

აზიის სფეროებში გუშტა-ბამდე მივიდეთ.

ზოგიერთ სუსტ განვითარებად ბაზარზე კრიზისი, შესაძლოა, გამწვავდეს. განვითარებადი ბაზრები წინააღმდეგობას აწეობენ (ნელდელეულ საქონელზე ფასების ვარდინისა და იმ რისკების გამო, რომლებიც უკავშირდება ჩინეთის სტრუქტურულ ტრანსფორმაციას და ფედერალური სარეზერვო სისტემის ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის ძვრებს), მაშინ, როდესაც მათი საკუთარი მაკროეკონომიკური პოლიტიკა ჯერ კიდევ ძალიან თავისუფალია და სტრუქტურული რეფორმების არარსებობა ეკონომიკის ზრდის პოტენციალს ანადგურებს. უფრო მეტიც, ამ განვითარებადი ბაზრებიდან ბევრი ევჯახება პოლიტიკურ და საარჩევნო რისკებს.

არსებობს სერიოზული საფრთხე იმისა, რომ უკრაინის ახლანდელი კონფლიქტი მეორე ცივი ომის საბაზის გახდება. მოვლენათა ამგვარი განვითარების შედეგი — ენერჯის მიწოდებასა და საინვესტიციო ნაკადებზე, ასევე ადამიანების ცხოვრებასა და ფიზიკურ კაპიტალზე ზეგავლენა უზარმაზარი იქნება.

დასასრულ, არსებობს ანალოგიური რისკი იმისა, რომ აზიის სახმელეთო და საზღვაო ტერიტორიული უთანხმოებები (ჩინეთსა და იაპონიას შორის კამათით დაწყებული), შესაძლოა, პირდაპირ საომარ კონფლიქტში გადაიზარდოს. ამგვარი გეოპოლიტიკური რისკები — თუკი ისინი მატერიალიზდება — სისტემური ეკონომიკური და ფინანსური ეფექტების საბაზის გახდება.

ამ დრომდე ფინანსური ბაზრები ოპტიმისტურად იყვნენ განწყობილი ამ ახალ მზარდ რისკებთან დაკავშირებით. არამდგრადობამ მხოლოდ უმნიშვნელოდ იმატა მაშინ, როდესაც აქტივების ფასები სტაბილური იყო. ამ რისკების შეცხადებამ დაფიქსირა მხოლოდ გარკვეული დროით შეამფოთა ინვესტორები და შეარყია მათი თავდაჯერებულობა, ბაზრის მოკრძალებული კორექციები კი, როგორც წესი, თავისთავად რეგულირდება.

ინვესტორები, შესაძლოა, მართლწინ არიან იმასთან დაკავშირებით, რომ ეს რისკები არ მატერიალიზდება გაცილებით უფრო მძიმე ფორმებში და რომ თავისუფალ ფულად-საკრედიტო პოლიტიკას განვითარებული ეკონომიკის ქვეყნებში და აღდგენის გაგრძელებას ამგვარი რისკები ახლავს. მაგრამ ინვესტორები თავს იტყუებენ, თუ იმის სჯერათ, რომ ამ რისკების ალბათობა დაბალია.

მართლაც, როგორც მსოფლიო ფინანსური კრიზისის შემთხვევაში მოხდა, ინვესტორებს, როგორც ჩანს, არ შეუძლიათ, წინასწარ გამოიცილონ, შეაფასონ და სათანადოდ დააზღვიონ ასეთი მცირე რისკები. დრო გვიჩვენებს, მათი ამჟამინდელი უზრუნველობა არის თუ არა მორიგი ჩავარდნა შეფასებისა და საგანგებო სიტუაციებისთვის მომზადების საქმეში.

ნურიელ რუბინი, ნიუ იორკის ეკონომიკის უნივერსიტეტის პროფესორი, ანალიტიკური კომპანია „Roubini Global Economics“-ის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე. Project Syndicate

არსებობს სერიოზული საფრთხე იმისა, რომ უკრაინის ახლანდელი კონფლიქტი მეორე ცივი ომის საბაზის გახდება

ოქრუშკინის მიერ გათავისუფლებული პოლიტიკური საქართველოს პრეზიდენტის მკითხველად დაინიშნა

საქართველოს პრეზიდენტ გიორგი მარგველაშვილს ახალი მრჩეველი უყავს — 2005 წელს თავდაცვის იმჟამინდელი მინისტრის — ირაკლი ოქრუშკინის ბრძანებით გათავისუფლებული პოლიტიკური აკია ბარბაქაძე. აკია ბარბაქაძე 1991 წლიდან საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში მსახურობს. მას შემდეგ კი, რაც 2005 წელს ირაკლი ოქრუშკინის ბრძანებით გათავისუფლდა, უკვე თადარიგის პოლიტიკური გახდა. ბარბაქაძის თქმით, ირაკლი ოქრუშკინმა 2005 წელს 1200 ადამიანი უკანონოდ გაათავისუფლა და ეს შტატების შემცირებით ახსნა, თუმცა, როგორც პოლიტიკური განმარტავს, სინამდვილეში შტატები არ შემცირებულა.

აკია ბარბაქაძეს სამხედრო განათლება მიღებული აქვს გერმანიაში, სადაც მან 1997-2002 წლებში გერმანიის ბუნდესვერის ლოგისტიკის სკოლა და ბუნდესვერის გენერალური აკადემია დაამთავრა. რაც შეეხება სამოქალაქო განათლებას, დაამთავრა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი და პროფესიონალური სისტემური ინჟინერია. იყო სამხედრო ექსპერტი და ტელევიზია „ობიექტივის“ ეთერში უძღვებოდა გადაცემას.

აკია ბარბაქაძე 48 წლისაა. ჰყავს მეუღლე და 2 შვილი.

ავლანეთში საბჭოთა ჯარების შეყვანის შემდეგ აშშ აქტიურად უწყობდა ხელს მოძრაობა თალიბანს, რომელიც დატოტვილ ტერორისტულ ორგანიზაცია „ალ ქაიდაში“ გადაიზარდა. ამასთან, აშშ-ს იმედი ჰქონდა, რომ საბჭოთა ჯარების გასვლის შემდეგ შეიქმნებოდა ამ რადიკალური ძალების მართვას.

მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„დასავლური კულტურის უნივერსალურობისადმი დასავლეთის რწმენას სამი ნაკლი აქვს: არასწორია, ამორალურია და სახიფათოა“. **სამუელ სანტინგტონი**

სირიაში მიმდინარე მოვლენები აცოცხლებს ძირითად თეზისებს ამერიკელი პოლიტოლოგის სამუელ სანტინგტონის ფუნდამენტური ნაშრომიდან „ცივილიზაციათა შეტაკება“. ნაშრომში პროფესორი სანტინგტონი ირწმუნება, რომ ცივილიზაციების გეოგრაფიული მეზობლობა მათ დაპირისპირებას განაპირობებს. უფრო მეტიც, როგორც წესი, კონფლიქტები ხდება ამორფულად მოხაზულ ცივილიზაციათა საზღვრებზე. მაგრამ, რაც უფრო მნიშვნელოვანია, სანტინგტონმა აღნიშნა, რომ პოლიტიკური განვითარებისა და ურთიერთქმედებიდან გამომდინარე, შესაძლებელია ამ კონფლიქტების წინასწარ განჭვრეტა. რა თქმა უნდა, მნიშვნელოვანია იმის გათვალისწინება, რომ თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობების საფუძველში „ნაციონალური ინტერესის“ პრინციპი დევს, მაგრამ ახლო აღმოსავლეთის შემთხვევაში „realpolitik“ მჭიდროდაა გადაჯაჭვული ცივილიზაციათა კონფლიქტის კონცეფციასთან.

უძველესი ცივილიზაციების აკვანი და სამი მსოფლიო რელიგიის ცენტრი — ახლო აღმოსავლეთი — კარდინალურად იცვლის სახეს. რეგიონის იმ პოლიტიკური და ცივილიზაციური ტრანსფორმაციის ფუნდამენტური, რომელიც საცემო ხალხების განადგურება ახლავს, ჯერ კიდევ ავლანეთში საბჭოთა ჯარების შესვლამდე ჩაიყარა. ცხსს ერთ დროს გასაიდუმლოებული და შემდგომ გამოაშკარავებული დოკუმენტების თანახმად, ამერიკელებმა სპეცსამსახურებმა „ძმებ მუსლიმანებთან“ ურთიერთობები ჯერ კიდევ 1950-იანი წლებიდან აანწყვეს. მიზანი ახლო აღმოსავლეთში საბჭოთა კავშირის მოკავშირეების წინააღმდეგ ბრძოლა იყო.

საერთო ჯამში მოვლენათა ქრონოლოგია ასეთია: 1952 წელს ეგვიპტის პრეზიდენტმა გამალ ნასერმა ორგანიზაცია „ძმები მუსლიმანები“ კანონგარეშედ გამოაცხადა, რის შემდეგაც, 1953 წელს, აშშ-ის პრეზიდენტმა დუაიტ ეიზენჰაუერმა აღნიშნული ორგანიზაციის თავმჯდომარეები, საიედ რამადანის მეთაურობით, ვაშინგტონში შეიკრიბა. „ეიზენჰაუერის ადმინისტრაციის თანამშრომლები ვარაუდობდნენ, რომ კომუნიზმთან ბრძოლაში რელიგია არის ის ძალა, რომლის გამოყენებაც აშშ-ს შეეძლო. 50-იანი წლების დასაწყისისთვის ცენტრალური სადაზვერურო სამმართველო ლიდ უჭერდა მხარს რამადანს“, — წერს ცნობილი ამერიკელი ანალიტიკოსი იან ჯონსონი.

ავლანეთში საბჭოთა ჯარების შეყვანის შემდეგ აშშ აქტიურად უწყობდა ხელს მოძრაობა თალიბანს, რომელიც დატოტვილ ტერორისტულ ორგანიზაცია „ალ ქაიდაში“ გადაიზარდა. ამასთან, აშშ-ს იმედი ჰქონდა, რომ საბჭოთა ჯარების გასვლის შემდეგ შეიქმნებოდა ამ რადიკალური ძალების მართვას.

2001 წლის 11 სექტემბრის ტერაქტს უნდა გამოეფინებინათ ოფიციალური ვაშინგტონი, მაგრამ მისი შემდგომი პოლიტიკური დემარშები — ერაყში შეჭრა და ტუნისში, ლიბიაში, ეგვიპტესა და სირიაში ტერორისტების ფინანსური მხარდაჭერა იმის დემონსტრირება იყო, რომ ამერიკულ პოლიტიკურ ფილოსოფიაში ადგილი არ მოეძებნებოდა იდეოლოგიურ და კულტურულ-ცივილიზაციურ ასპექტებს. ფრანგი მკვლევარი და პოლიტოლოგი რიშარ ლაბევიერი თავის მონოგრაფიაში „Les Dollars de la terreur: Les Etats-Unis et les islamistes“ (დოლარები ტერორისთვის: აშშ და ისლამისტები) წერს: „მისდევნებ რა ხანმოკლე მიზანს, პენტაგონის სტრატეგებმა ისლამზე დადეს ფსონი. მიუხედავად იმისა, რომ ისლამის რადიკალური ჯგუფების მრავალი ლიდერი აშშ-ს საკუთარ მტრად აცხადებს, სინამდვილეში ისინი ამერიკულ სპეცსამსახურებთან ერთად ერთ თამაშს თამაშობდნენ“.

ახალი ჯვაროსნები და ახლო აღმოსავლეთი

ახლანდელ დასავლეთს, დიდი ხანია, ქრისტიანობასთან სერიოზულ ალყარაფარი აქვს

თავის მხრივ ქრისტიანულმა ცივილიზაციამ იტყა რა ზომოხსენებელი შეტაკების მსხვერპლად, ფაქტობრივად შეწყვიტა არსებობა. გაეროსა და ნაშვიანი არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაცემების თანახმად, ახლო აღმოსავლეთში ქრისტიანთა სავსებით რაოდენობა 2014 წლისთვის სულ რაღაც 2%-ს შეადგენს.

მთელ რეგიონში დარჩა მხოლოდ სამი სახელმწიფო, რომლებშიც ქრისტიანები დი-სკრიმინაციისა და ძალადობის მსხვერპლნი არ არიან. ეს სახელმწიფოებია ირანი, ისრაელი და ლიბანი. ერაყში აშშ-ის შეჭრამდე ამ ქვეყანაში ქრისტიანთა რაოდენობა მილიონს აჭარბებდა, დღეისთვის ქვეყანაში სულ 150 ათასი ქრისტიანი ცხოვრობს. სულ რაღაც 4 წლის წინათ ქრისტიანები მნიშვნელოვან როლს ასრულებდნენ ეგვიპტესა და სირიაში, ქვეყნებში, რომლებიც რელიგიური უმცირესობების მიმართ ყველაზე ლოიალურებად ითვლებოდნენ. „არაბულმა გაზაფხულმა“ განაპირობა მთელი ხალხების განადგურება და რეგიონში პოლიტიკური ისლამის ჩამოყალიბება. პოლიტიკური ისლამის დომინირებისთვის მთავარი მეტროპოლები გახდნენ ტერორისტული ორგანიზაციები „ალ ქაიდას“ მეთაურობით. მათი ფინანსური და პოლიტიკური მხარდაჭერები გახდნენ „დასავლური

ბლოკის“ ქვეყნები და თურქეთი, რომელიც ამ ბლოკის წევრობასკენ მიისწრაფვის. საზოგადოებრივ დისკუსიებში ხშირად ისმის კითხვა: როგორ შეუძლიათ ევროპულ, ქრისტიანულ ქვეყნებს, მხარს დაეჭირონ ფუნდამენტალისტ ტერორისტებს? სინამდვილეში ახლანდელ ევროპას, დიდი ხანია, ქრისტიანობასთან საერთო აღარაფერი აქვს. თუ თვალს გადავავლებთ მისი პოლიტიკური განვითარების ევოლუციას, შევინშნავთ, რომ ევროკავშირის ქვეყნების უმეტესობა იღებს კანონებს, რომლებიც ეწინააღმდეგება არა მხოლოდ ქრისტიანული რწმენის კანონებს, არამედ ჩვეულებრივ ადამიანურ მორალსაც კი (მაგალითად, ერთსქე-

სიანი ქორწინებები, პედოფილია, ინცესტი, პროსტიტუცია და ნარკომანიის ლეგალიზაცია).

ახლანდელი დასავლური სამყარო საგარეო პოლიტიკაში აგებულია მატერიალიზმზე, შიდა პოლიტიკაში კი — ყველაფრის დაშვებაზე. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ევროპელებსა და ამერიკელებს ნაკლებად ადარდებთ სხვა ხალხთა ბედი, ერთობლივ ისტორიულ, კულტურულ და ქრისტიანულ ღირებულებებზე აპელირება კი სერიოზულ არგუმენტს არ წარმოადგენს.

აღნიშნულ კონტექსტში ძალზე ნიშანდობლივია აშშ-ის პრეზიდენტის — ბარაკ ობამას უკანასკნელი ვიზიტი საუდის არაბეთში. თეთრი სახლის მეთაურმა საუდის მეფე დარ-ნემუნა, რომ ვაშინგტონში მზადაა, სამხედრო მხარდაჭერა გაუწიოს სირიელ ამბოხებულებს, მიანოლოს თვით მოდერნიზებული გადასატანი საზენიტო-სარაკეტო კომპლექსებიც კი.

თურქეთი ახლოაღმოსავლელი ტერორისტების გადასახადი კუნძულია და ის გაცილებით აქტიურად მუშაობს სირიის საპოლიტიკო გადაწყვეტილებაში. ის არამხოლოდ ქრისტიანებს, არამედ ალბერტების (შინიტები) განადგურებასაც ნიშნავს.

სირიაში ოპოზიციის უფრო აქტიური მოქმედების მიზეზი უკავშირდებოდა ორ ფაქტორს: კონფლიქტს საუდის არაბეთსა და ყატარს შორის და შიდაპოლიტიკური კრიზისის თურქეთში. რუსეთი, ირანი და თურქეთი სირიასთან დაკავშირებულ პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებში თანმიმდევრულნი უნდა იყვნენ. ქურთული მოძრაობა კი აქტიურად უნდა იბრძოდეს თურქულ და ერაყულ ფრონტებზე, რადგან სირიის დაცემა თურქეთის გამარჯვება იქნება, ეს კი ქურთების ახალ გენოციდსა და გადასახლებას ნიშნავს.

თავის მხრივ, სომხეთმა და საბერძნეთმა თავიანთი მრავალმილიონიანი დიასპორის რესურსის მობილიზება პოლიტიკურ დონეზე უნდა მოახდინონ. ამ დიასპორებს გაეცნენ ლობისტური ინსტიტუტები აქვთ როგორც აშშ-ში, ასევე ევროკავშირის წამყვან ქვეყნებში. სომხურ ორგანიზაციებს ფართო კავშირები აქვთ წამყვან ქრისტიანულ თემებთან აშშ-ში, ევროპაში, ლათინურ ამერიკასა და ახლო აღმოსავლეთში. საჭიროა ერთიანი ფრონტით ბრძოლა, რადგან ლოკალური ინიციატივები სოციალური ხასიათი აქვს და მხოლოდ დროებით გადავადებს ქრისტიანული ცივილიზაციის დაღუპვას. დღეს სირიაში არამხოლოდ ახლო აღმოსავლეთის, არამედ მსოფლიო ქრისტიანთა ბედი წყდება.

ოზამას ზოგიერთი პარტიული კოლეგაც კი შეუძინებულა პრეზიდენტის დაბალი რეიტინგით და სენატში საარჩევნო კომპანიას თეთრი სახლის პოლიტიკისგან დისტანცირებით იწყებს.

ოზამა — აშშ-ის უკანასკნელი პრეზიდენტი?

მიმდინარე წლის შემოდგომაზე, ნოემბერში, დემოკრატი ბარაკ ოზამა კონტროლს დაკარგავს პარლამენტის მეორე პალატაზეც — სენატზე. ამის თაობაზე პრაქტიკულად ყველა ამერიკელი ანალიტიკოსი თანხმდება.

კონგრესის წარმომადგენელთა პალატაში რესპუბლიკელებს უმრავლესობა აქვთ. სენატში უმრავლესობა ჯერჯერობით დემოკრატების ხელშია. 2014 წლის 6 ნოემბრის არჩევნებზე დემოკრატებს სენატში 21 ადგილის დაცვა მოუწევთ, რესპუბლიკელებს კი — 15-ის. ამასთან, ამ უკანასკნელთა დამატებით სულ ექვსი ადგილის მოგება სჭირდებათ, რათა კონგრესზე სრული კონტროლი მოახდინონ. ეს რესპუბლიკელებს საშუალებას მისცემს, განახორციელონ საკუთარი იდეები და სრულად დაბლოკონ დემოკრატთა წამოწყებული საპრეზიდენტო არჩევნებზე ორი წლით ადრე.

ფოვალის ზედა ზღვართან დაკავშირებით. სენატის არჩევნების შემდეგ მას ორჯერ მეტი პრობლემები ელის.

მეორე ანალოგიურ პრეცედენტს ადგილი ჰქონდა 1998 წელს — დემოკრატი ბილ კლინტონის მეორე ვადით პრეზიდენტობის შუა პერიოდში. მაშინ რესპუბლიკე-

მოწყვეტა, ცხადია, ნეგატიური რეზონანსი. მაგრამ ეს იდეალური ვარიანტი იქნება საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის რესპუბლიკელთა კანდიდატის სტარტის მხრივ. რუსეთისთვის ეს გამარჯვება არც ისე ნამდვირად იქნება. მიუხედავად საომარი რიტორიკისა, რესპუბლიკელი პრეზიდენტები მათ დემოკრატ კოლეგებზე ბევრად უფრო პრაგმატულნი არიან.

თავისი მმართველობის პერიოდში ოზამამ რიგობრივად გაუფუჭა რეპუტაცია საკუთარ პარტიას. გელაპის ინსტიტუტის ბოლო გამოკითხვებმა აჩ-

ოგმა პატრიკ ბიუკენენმა სტატილაში „რით იცნება იდეოლოგიური ვაკუუმი“ დაწერა, რომ ამერიკას უკვე აღარ აქვს ნაციონალური იდეა, რომელიც უფროსი ბუშის მიერ იქნა ფორმირებული როგორც „მსოფლიოში არსებული ტირანიისგან გათავისუფლება“. ამერიკელებისთვის სულ უფრო რთულია, სხვა ქვეყნებს შთააგონონ დემოკრატიის მათეული ხედვა. „ამერიკული იმპერია არის უკანასკნელი დასავლეთის დიადი იმპერიებიდან და ის, შესაძლოა, მალე სცენიდან ისევე მოულოდნელად გაქრეს, როგორც მე-20 საუკუნის სხვა იმპერიები“, — წერს პატრიკ ბიუკენენი.

„ის ცოტათი აშუქებს სიტუაციას, — ამბობს მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან არსებული ფრანკლინ რუზველტის სახელობის აშშ-ის შესწავლის ფონდის დირექტორი იური როგულევი, — მაგრამ ამაში სიმარტის ნიშნაც არის. თუ სტატისტიკას გადავხედავთ, უკვე 40-იანი წლებიდან მსოფლიოში ამერიკის გავლენა განუსხრავლად იკლებს; იკლებს მსოფლიო წარმოებაშიც, მიწისმოქმედებაშიც, ვაჭრობაშიც. თავიდან წინ მიდრეკილი ვაჭრობა, შემდეგ — იაპონია, ახლა — ჩინეთი, ინდოეთი და, რა თქმა უნდა, რუსეთი. ამერიკის გავლენა მომავალშიც განაგრძობს ვარდნას, მაგრამ არ ვიტყვით, რომ ის ვერ აღდგენს 2023 წლამდე. რაც უნდა იქნოს, ეს ამტიური ეკონომიკის მქონე ძველ-ყაზახ, რომელსაც უზარმაზარი პოტენციალი და რესურსები აქვს — რომორც უზენაესი, ასევე აღდგინდეს“.

მოგავალი საპრეზიდენტო არჩევნების წინ ჩასუბლიკელები ოზამას დისკრედიტირებას შეუდგებიან. დაიწყება დაპირისპირება ნებისმიერი მიზეზით

ლებმა დაიკავეს ორივე პალატაში უმრავლესობა. მათ ორგანიზება გაუკეთეს კლინტონის იმპიჩმენტის მონიკა ლევისონის მონაწილეობით გაჩაღებული სექსუალური სკანდალის საფუძველზე, მანამდე კი კლინტონსა და რესპუბლიკელებს დიდხანს ჰქონდათ დავა ბიუჯეტის დამატებით შემოსავლების მიღებაზე.

რა სირთულეები ელის აშშ-ის ამჟამინდელ პრეზიდენტს? ცხადია, ოზამასთვის ასევე რთული იქნება სახელმწიფო თანამდებობებზე საკუთარი კანდიდატების, მოსამართლეების დანიშვნა და, რაც მთავარია, საკუთარი შეიღობილის — ჯანდაცვის რეფორმის რეალიზება. ამ მომენტისთვის პროგრამა Medicaid-ი აშშ-ის 50 შტატიდან 24-ში შეჩერებულია.

ეკონომიკის უმაღლესი სკოლის ნაციონალური კვლევითი ინსტიტუტის საერთო პოლიტოლოგიის კათედრის ხელმძღვანელი ლეონიდ პოლიაკოვი აცხადებს, რომ „თუ რესპუბლიკელების ორმაგი კონტროლი მართლაც დამყარდება, მომავალი საპრეზიდენტო არჩევნების წინ რესპუბლიკელები ოზამას დისკრედიტირებას შეუდგებიან. დაიწყება დაპირისპირებები ნებისმიერი მიზეზით. რესპუბლიკელები, შესაძლოა, არ დაეთანხმონ მომავალი წლის ბიუჯეტის დამტკიცებას, ეს კი აისახება ამერიკის ეკონომიკაზე და განაპირობებს სტაგნაციას, რომელსაც მსოფლიო რეზონანსი

ენა, რომ პრეზიდენტის მოქმედებებს ამერიკელების მხოლოდ 51% ამართლებს, 44% კი — არა.

ეს მხარდაჭერის ყველაზე დაბალი მაჩვენებელია უკანასკნელი წლების განმავლობაში. პრეზიდენტს აკრიტიკე-

ბენ არა მხოლოდ ზემოხსენებული ჯანდაცვის რეფორმის გამო, არამედ უკანონო იმიგრაციის წინააღმდეგ სუსტი ბრძოლის, ფარული უმუშევრობის მაღალი დონის, დაბალი ხელფასების, მოსახლეობაზე ტოტალური თვალთვა-

ლის პროგრამების, ძალადობის პროფილაქტიკის სუსტი ზომების და კიდევ სხვა მრავალი რამის გამო.

განსაკუთრებულად მისი რეიტინგი საგარეო პოლიტიკაში ჩაფლავების შემდეგ დაცვა. ცნობილმა პოლიტოლო-

თუ სტატისტიკას გადავხედავთ, უკვე 40-იანი წლებიდან მსოფლიოში ამერიკის გავლენა განუსხრავლად იკლებს

ეკსპერტის ვარაუდით, ყველა საუბარი იმის შესახებ, რომ აშშ ჩრდილოეთ და სამხრეთ შტატებში დაიყოფა, სხვა არაფერია, თუ არა რეგიონების ცვალებადი როლის თემაზე სპეკულაცია. „კი, აშშ ფედერაცია და შტატები ძლიერ განსხვავდებიან განვითარების დონით, მაგრამ ვფიქრობ, რომ ამერიკამ თავისი იდენტურობა დაამტკიცა. ეს არის ყველა თვალსაზრისით გამძლე სახელმწიფო, რომელიც, 200 წელზე მეტია, არსებობს და შესწევს უნარი, დაძლიოს მწვავე ეკონომიკური და პოლიტიკური პრობლემები“, — ამბობს იური როგულევი.

ბულგარეთის მეცნიერებათა აკადემიის სოფის სუგესტოლოგიის ინსტიტუტის პროფესორის — ველიკო დობრიანოვის თქმით კი, ვანგამ იწინასწარმეტყველა, რომ ამერიკის 44-ე პრეზიდენტი შეკანანი იქნებოდა და ეს პრეზიდენტი უკანასკნელი გახდებოდა იმ ქვეყნისთვის, რომელიც ან გაიყინება, ან „გატყვევება“ უდიდესი ეკონომიკური კრიზისის შედეგად. პროგნოზის პირველი ნაწილი უკვე ახდა. pravda.ru

აქციები

ჩიყა-ნაჩიყალას საბაგირო გზა მუშაობა შეწყვიტა

„28 აპრილიდან 15 მაისის ჩათვლით, ტექნოლოგიური პროცესებით გათვალისწინებული სარემონტო სამუშაოების და გამწვევი ბაგირის შეცვლის გამო, ჩიყა-ნაჩიყალას საბაგირო გზა დროებით შეწყვეტს მუშაობას. რიყისა და ნაჩიყალას დამაკავშირებელი საბაგირო 2012 წლიდან ემსახურება თბილისელებსა და დედაქალაქის სტუმრებს. გახსნის დღიდან საბაგირო 1 298 124 მგზავრს მოემსახურა. აღნიშნული გეგმური სამუშაოების განხორციელება სწორედ მგზავრების უსაფრთხო და კომფორტული გადაადგილებისთვის ხორციელდება“, — აღნიშნულია მერიის განცხადებაში.

საბაგიროს მშენებლობა, რომელიც რიყის მოედანს ნაჩიყალასთან აკავშირებს, 2011 წლის ნოემბრიდან დაიწყო, 2012 წლის მაისის ბოლოდან კი ექსპლუატაციაში შევიდა. პროექტი თბილისის განვითარების ფონდმა დააფინანსა და იტალიურმა კომპანია „ლაიტინერმა“ განახორციელა.

მოსკოვსა და ვაშინგტონს შორის ურთიერთობების გაძვირების მიზანმიმართული პოლიტიკის დაწყებამდე მრავლად იყო. გავიხსენოთ თუნდაც მწვავე უთანხმოებები ამ ქვეყნებს შორის სირიასა და ირანთან დაკავშირებით მთელ რიგ პოლიტიკურ საკითხებზე.

ამ დროისთვის
აშშ ძალიან
ახლოსაა იმასთან,
რომ ჩაიდინოს
სასიკვდილო ცოცხალი
საგარეო პოლიტიკაში:
ის საკუთარი თავის
წინააღმდეგ
ერთდროულად ორ
წამყვან სახელმწიფოს
განაწყობს.

დაძაბულობა იგრძნობა
აშშ-ის ორმხრივ ურთიერთ-
ობებში პეკინსა და მოსკოვთან
და ახლა ამ დაძაბულობის დონე
მეტი უკანასკნელი ერთი წლის
მანქანების პიკს მიაღწია.

ეს სახიფათო ფაქტორია,
რომელმაც, შესაძლოა, სერი-
ოზული გეოპოლიტიკური
პრობლემების პროვოცირება
განაპირობოს იმ შემთხვევაში,
თუ ადმინისტრაცია უახლოეს
პერიოდში კორექტირებად
ზომებს არ მიიღებს და საკუ-
თარ პრიორიტეტებს არ დაა-
ბალანსებს.

ყირიმის მოვლენებთან და-
კავშირებით მოსკოვსა და ვა-
შინგტონს შორის უამისოდაც
საკმაოდ დაძაბული ურთიერ-
ობები კიდევ უფრო დაიძაბა.

მიუხედავად იმისა, რომ
აშშ-ის ოფიციალური პირე-
ბის მხოლოდ მცირე ნაწილი
ეთანხმება მიტომების მტკი-
ვნებას, რომ რუსეთის მათი
ქვეყნის მთავარი გეოპოლი-
ტიკური მტერია, მოსკოვსა
და ვაშინგტონს შორის ურთი-
ერთობების გაცივების მიზე-
ზები ყირიმის კრიზისის
დაწყებამდე მრავლად იყო.
გაიხსენოთ თუნდაც მწვავე
უთანხმოებები ამ ქვეყნებს
შორის სირიასა და ირანთან
დაკავშირებით მთელ რიგ პო-
ლიტიკურ საკითხებზე.

ყირიმის ეპიზოდმა მნიშვნე-
ლოვნად გააძაბა სიტუა-
ცია. ვაშინგტონმა და ვერო-
კავშირებში მისმა მოკავშირეებ-
მაც რუსეთის წინააღმდეგ
სანქციები დააწესეს, რომელ-
საც კრემლმა საკუთარი სანქ-

ვაშინგტონის მთავარი სტრატეგიული გეგმა

ციების შემოღებით უპასუხა.
მოსკოვიდან და ვაშინგტონი-
დან იმდენად მტრული გან-
ცხადებები ისმის, როგორც
ცივი ომის დასრულების შემ-
დეგ აღარ სმენია მსოფლიოს.
აშშ-ის ჩინოვნიკები განიხი-
ლავენ აღმოსავლეთ ვეროკაში
ნატოს წევრი ქვეყნების ტერი-
ტორიებზე დამატებითი ჯარე-
ბის განლაგების შესაძლებლო-
ბებს, რათა თავიდან აიცილონ
რუსეთის მხრიდან ექსპანსიუ-
რი ქმედებები. ამერიკის საგა-
ეროპოლიტიკური საზოგადო-
ების ის ნაწილი კი, რომელიც
მკაცრი ზომების მომხრეა, ღი-
ად გამოდის უფრო პროვოკა-
ციული ქმედებების და უკრაინის
ახალი ხელისუფლებისთვის
სამხედრო მხარდაჭერის
გაწევის ინიციატივით.

ბოლო დროს განსაკუთრე-
ბით დაიძაბა ურთიერთობა
ვაშინგტონსა და პეკინს შო-
რისა. ამას მონაწილე აშშ-ის
თავდაცვის მინისტრის ჩაკ
ხეიგელის ბოლოდროინდელი
ვიზიტი ჩინეთში. საკმაოდ
მკაცრი შენიშვნების სერიის
კულმინაცია იქცა ჩინეთის
თავდაცვის მინისტრის ჩან
ვანციუანის მკაცრი გაფრ-
ხანობა იმის თაობაზე, რომ
ჩინეთის „შეკავების“ მცდე-
ლობა წარმატებით არასდ-
როს გვირგვინდება.

დიდი ხანია, პეკინს მრავალ-
საკითხში ხელს აღარ აძლევს
აშშ-ის პოზიცია. ერთ-ერთ
უმწვავეს მომენტად კვლავაც
რჩება აშშ-ის პოზიცია სამხ-
რეთ-ჩინურ და აღმოსავლეთ-
ჩინურ ზღვებზე ჩინეთისა და
მისი მეზობლების ტერიტო-
რიული კამათის თაობაზე. პე-
კინის თვალსაზრისით, ობა-
მას ადმინისტრაციამ ღიად
აჩვენა იაპონიის, ფილიპინე-
ბის, ვიეტნამისა და ჩინეთის
სხვა მონაწილე ქვეყნებისად-
მი მხარდაჭერა. ვაშინგტონ-
სა და მანჩინგის შორის უსაფ-
რთხოების უზრუნველყოფის
ახალი შეთანხმება, საგარეო-
დაცვითი უფრო გააძვირე-
ბებს ამერიკა-ჩინეთის ურთი-
ერთობებს ტერიტორიულ
დავებთან დაკავშირებით.

აშშ-ის მხრიდან ერთდროუ-
ლად რუსეთსა და ჩინეთთან
ურთიერთობების გაფუჭება
ძალზე სახიფათო ტენდენ-
ციაა. ის ენიშნა აღმდეგება იმ
მნიშვნელოვან გაფრთხილე-
ბას, რომელსაც სახელმწიფო
მდივანმა ჰენრი კისინჯერმა
გაუხვია ხაზი ცივი ომის დროს.
მსჯელობდა რა პრეზიდენტ
ნიქსონის ადმინისტრაციის
მხრიდან ჩინეთთან ურთიერ-
ობების ნორმალიზების გა-
დაწყვეტლებზე კისინჯერმა
განსაკუთრებული აქცენტი

გაკეთა მის საფუძველში ჩა-
დებულ გეოსტრატეგიულ
პრინციპზე. „ჩვენი ურთიერ-
ობები შესაძლოა ოპორტუნე-
რებთან, — დაწერა მან თავისი მე-
მუარების „თეთრ სახლში მსა-
ხურების წლები“ პირველ
ტომში, — ისე უნდა აეწყოს,
რომ ჩვენი შესაძლებლობები
მათთან დაკავშირებით მუდამ
უფრო მნიშვნელოვანი იყოს,
ვიდრე მათი შესაძლებლობები
ერთმანეთთან კავშირში“.

სხვაგვარად რომ ვთქვათ,
მისი თვალსაზრისით, ვაშინ-
გტონმა ყველაფერი უნდა გა-
აკეთოს იმისათვის, რომ მოს-
კოვსა და პეკინთან უფრო
მჭიდრო ურთიერთობა შეიქ-
მდეს, ვიდრე მათ თავად ექნე-
ბათ ერთმანეთთან. ეს სტრა-
ტეგია სავსებით გონივრუ-
ლად გამოიყურება.

ობამას ადმინისტრაციის
მოუწველი დიპლომატია კი
ქვეყანას სხვა და გაცილებით
უსიამოვნო შედეგამდე მიყვან-
ის უქადის. ვაშინგტონის
ქვეყა, შესაძლოა, უბიძგებს
კიდევ მოსკოვსა და პეკინს
ერთმანეთისკენ და აიძულ-
ებს, დროებით დაიფიქროს სა-
კუთარი უთანხმოებები — მათ
შორის ტერიტორიული დავე-
ბიც და შუა აზიის პოლიტი-
კური და ეკონომიკური კონ-
კურენცია — რათა გადარს-

ვიტონ აშშ-ისთვის დაპირის-
პირებასთან დაკავშირებული
გაცილებით უფრო მნიშვნე-
ლოვანი საკითხი.

ამერიკული დიპლომატიის
მხრიდან რუსეთისა და ჩინე-
თის მიმართ გამონათქვამების
ტონიც კი ხშირად გაუმართ-
ლებლად უხეში და აგრესიუ-
ლია. ობამას ადმინისტრაციის
წარმომადგენლებმა არა ერ-
თხელ გამოხატეს გაღიზიანე-
ბა იმასთან დაკავშირებით,
რომ მოსკოვმა და პეკინმა წი-
ნააღმდეგობა გაუწიეს აშშ-ის
მცდელობებს, შეეცვალა სი-
რიაში ლიდერი და მკაცრი
ეკონომიკური სანქციები დაე-
ნესებინა ირანის წინააღმდეგ.

ნაციონალური უსაფრთხო-
ების საკითხთა მრჩეველმა სი-
უზენ რაისმა, რომელიც იმ პე-
რიოდში გაეროში აშშ-ის ელჩი
იყო, განსაჯა რუსეთისა და ჩი-
ნეთის ვეტო გაეროს უშიშრო-
ების საბჭოში სირიის რეზო-
ლუციის კენჭისყრასთან და-
კავშირებით და განაცხადა,
რომ მსგავსი ქმედებები „სა-
მარცხვინო“ და „უპატიებე-
ლია“. ცხადია, მისმა ამგვარმა
ტონმა მოსკოვისა და პეკინის
მკვეთრი რეაქცია განაპირობა.

იდეალურ ვარიანტში, აშშ
უნდა შეეცადოს ურთიერთ-
ობების აღდგენას ორივე ქვეყ-
ნასთან. თუ ობამას ადმინის-

ტრაციის ჩინოვნიკებს არ შე-
უძლიათ, თავი აიძულონ და
ამგვარი მიდგომა გაიზარდონ,
უკიდურეს შემთხვევაში, ორი-
დან ერთი სახელმწიფო მაინც
უნდა აირჩიონ თავიანთი მთა-
ვარი მონაწილე მხარის სახით
და არ უნდა ცდილობდნენ,
ერთდროულად დაუპირის-
პირდნენ ჩინეთსა და რუსეთს.

ახლა აშშ, პირველ რიგში,
იმას უნდა უფრთხოდეს, რომ
თავისი მოქმედებებით უნებ-
ლით არ დაეხმაროს რუსეთს
და ჩინეთს 1950-იანი წლე-
ბის დასასრულიდან ჩამოვლილი
ურთიერთობების აღდგენაში.
ამისთვის კი საჭიროა პრიორი-
ტეტების განსაზღვრა და არ-
ჩევანის გაკეთება. პოლიტიკო-
სებმა პასუხები უნდა იპოვონ
მთელ რიგ უკიდურესად მნიშ-
ვნელოვან საკითხებზე. ორი
ქვეყნიდან რომელს უფრო მე-
ტი მნიშვნელობა აქვს აშშ-ის-
თვის ეკონომიკური და სტრა-
ტეგიული თვალსაზრისით?
ორი ქვეყნიდან რომელი შე-
უძლია უფრო მნიშვნელოვანი
ზარალის მიყენება აშშ-ის უმ-
ნიშვნელოვანეს ინტერესე-
ბისთვის? ორი ქვეყნიდან რომ-
ელს აქვს მეტი შესაძლებლო-
ბა და განზრახვა, დაარღ-
ვიოს სტატუს-კვო საკუთარ
რეგიონში? ორი ქვეყნიდან
რომელს უფრო მეტად შეუძ-
ლია შეეცადოს სტატუს-კვოს
დარღვევას აშშ-ის საზიანოდ?

ამ კითხვებზე პასუხები იო-
ლი მოსაძებნი არ არის. ზოგი-
ერთ ასპექტში რუსეთი უფრო
ძლიერი მონაწილეა, ზო-
გიერთში — ჩინეთი, მაგრამ
წინააღმდეგობის სერიოზული შე-
ფასება წარმოადგენს ნებისმი-
ერი ეფექტური საგარეო პოლი-
ტიკის ძირითად სირთულეს.

ამ ამოცანის გადაჭრისთვის
თავის არიდება და მოსკოვსა
და პეკინთან ერთდროულად
დაპირისპირების რისკის შექ-
მნა — ასეთია ამჟამად საკი-
თხისადმი აშშ-ის მიდგომა,
რაც ძალიან უხეში შეცდომაა.
თუ ის ამ გზით განაგრძობს
სვლას, წინ მხოლოდ იმედგაც-
რუება და კატასტროფა ელის.

KM.RU

აშშ-ის საარჩევნო სისტემამ ჯერ კიდევ
XIX საუკუნეში წარმოშვა „საარჩევნო გეოგრაფიის“
მოვლენა, რომლის წყალობითაც კენჭისყრის
შედეგები ვარირებს ამა თუ იმ პოლიტიკური
პარტიის სასარგებლოდ. ამ ილეთს ჯერიმენდერიცი
ჰქვია და, მიუხედავად იმისა,
რომ მთლად კანონიერ არ არის, ამ დრომდეც
არსებობს ქვეყნის სამართლებრივ სისტემაში და,
ფართოდ გამოიყენება რა ამერიკელი
პოლიტიკოსების მიერ, არჩევნების შედეგებზე
სერიოზული გავლენის საშუალებას იძლევა.

აშშ-ის საარჩევნო სისტემა: როგორ აყალბებენ ამერიკაში არჩევნების შედეგებს

ტერმინი „ჯერიმენდერიცი-
გი“ 1812 წელს გაჩნდა და სა-
ხელი დაერქვა მასაჩუსეტსის
შტატის გუბერნატორის
ელბრიჯ ტომას ჯერის საპა-
ტივცემულად. ამ ადამიანმა
არჩევნებში საკუთარი პარ-
ტიის გამარჯვებისთვის უბ-
რალოდ „გამოჭრა“ ბოსტონის
ჩრდილოეთით აუცილებე-
ლი საარჩევნო ოლქი. ამ
ოლქს თანამედროვეები კა-
რიკატურებზე სალამანდრის
სახით ხატავდნენ, ამი-
ტომაც მასაჩუსეტსელმა
იუმორისტებმა, უბრალოდ,
შეაერთეს სიტყვები „ჯერი“
და „სალამანდრა“ და ოლქს
ჯერიმანდრა უწოდეს. ამგ-
ვარი ოლქების „გამოჭრის“
პროცესს შესაბამისად ჯე-
რიმანდერიცი ეწოდა.

ბული ჯერიმანდერიცი
აშშ-ში ძალზე გავრცელებ-
ულ მოვლენად იქცა —
პოლიტიკოსები პარტი-
ულად მისნი-მოსწავლ-
ნენ სოლემ ოლქების
საზღვრებს ხმათა სასურ-
ველი რაოდენობის შესა-
ბამისად, ძმინდენი ოლ-
ქებს არათანაბარი რაოდ-
ენობის ამომრჩეველ-
ებით და საოცარი ტერი-
ტორიული ფორმებით. ის
განაპირობებდა სპანდა-
ლას, მაგრამ, ამის მიუ-
ხედავად, პრაქტიკა მრავ-
ალ შტატში განაგრძობ-
და არსებობს.

რისიხანი სტატისტიკის ფლო-
ბით ახლაც ადვილად შეიძლე-
ბა ოლქების მიჭრა-მოჭრით
მანიპულირება თვით ფორმა-
ლური წესების დაცვითაც კი.
ეს არჩევნა კიდევ აშშ-ში 2012
წელს ჩატარებულმა არჩევნებ-
მა. ჯერიმანდერიციის პრაქტი-
კა აღაშფოთებს მასმედიას და
საზოგადოებას, რადგან ამ
შემთხვევაში მოქალაქეები კი
არ ირჩევენ პოლიტიკოსებს,
არამედ პოლიტიკოსები ირჩე-
ვენ საკუთარ ამომრჩეველებსა
და მათ რაოდენობას.

თვალსაჩინო მაგალითისთ-
ვის ამერიკელ მოქალაქეებს
შორს წასვლა არ დასჭირდე-
ბათ — მეზობელ კანადაში ჯე-
რიმანდერიცი 1955 წლამდე
ყვოდა, ვიდრე პროვინცია მა-
ნიტობას ხელმძღვანელობამ
არ გადაწყვიტა, ექსპერიმენ-

ტის სახით დაეფუძნებინა „სა-
არჩევნო გეოგრაფიის“ შემს-
ნავლელი დამოუკიდებელი
კომისია. 10 წლის შემდეგ კა-
ნადის ორმა მთავარმა პოლი-
ტიკურმა პარტიამ ანალოგიუ-
რი კომისიები დააკანონა და
ისინი დღემდე ადევნებენ
თვალს არჩევნების პროცესს
ყველა პროვინციაში.
რატომ არ ნაწიდა აშშ ამ
მარტივი და ამომრჩევლის მი-
მართ სამართლიანი გზით?
პირველ რიგში უნდა აღინიშ-
ნოს, რომ აშშ-ში ოლქების გა-
ნაწილება თავად შტატების
ხელთაა, კანადაში კი ამ საქმეს
ეროვნული პარლამენტი განა-
გებს. კანონი იმ დამოუკი-
დელობაში კომისიების შექ-
მნის თაობაზე, რომლებიც
თვალს ადევნებენ ყველა
ოლქის საზღვრებს მთელი

ბისთვის. პოლიტოლოგების
აზრით, აშშ-ში აბსოლუტურ-
ად დამოუკიდებელი და მი-
უკერძოებელი კომისია ჯერ
არ არსებობს.

საარჩევნო საკითხებში
საერთაშორისო ორგანიზა-
ცია-კონსულტანტის დამო-
უკიდებლობა კვლევებსა აჩ-
ვენა, რომ მსოფლიოს იმ 60
ქვეყნიდან, რომლებშიც ასე
თუ ისე გამოიყენება ჯერი-
მანდერიცი, 43-მა ოლქების
საზღვრების ფორმირების
პროცესის რეგულირება და-
მთავრებული კომისიების მი-
ხედ, 14-მა, მათ შორის აშშ-
მა, საფრანგეთმა, იტალიამ
და კორეამ კვლავაც პოლი-
ტიკოსების ხელში დატოვეს
მთავარი როლი საარჩევნო
პროცესში.

russian.rt.com

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ხატინის სადამსჯელო
ოპერაციის დროს, 1943 წლის
22 მარტს მოკლეს 149 ადამიანი,
მათ შორის — 75 ბავშვი.**

საბინიდან გაიფრთხილა

ბელორუსიის ამ სოფლის და ათასობით მისიანრი დასახლების ტრაგედია ფაშისტების მარცხისა და სინდისაა.

73 წლის წინათ, როგორც კი ფაშისტები თავს დაესხნენ საბჭოთა კავშირს, სტეპან ბანდერამ უკრაინელ ხალხს ყველას გასაგონად მოუწოდა, ყველგან და ყოველთვის დახმარებოდნენ გერმანიის არმიას, გაენადგურებინათ მოსკოვი.

რამდენიმე დღის წინათ გაეროში უკრაინის წარმომადგენელმა იური სერგეევმა, რომელიც უცებ თავგადაკლულ მაინდელად იქცა, ოფიციალურად განაცხადა, რომ თითქოს საბჭოთა კავშირმა ნიურნბერგის პროცესზე სპეციალურად მოსცხო ჩირქი სტეპან ბანდერას და მის მიმდევრებს.

ფერმეცვლილი უკრაინელი დიპლომატის მტკიცებით, ისინი მკვლელები, ავაზაკები და გერმანელი ოკუპანტების ერთგული ხელის ბიჭები კი არ იყვნენ, არამედ — ნამდვილი პატრიოტები.

როგორი პატრიოტები და თავისუფლებისთვის მებრძოლები იყვნენ ბანდერას ბანდები, ლაღადებს ჯერ კიდევ 6 წლის წინათ განსაიდუმლოებული ისტორიული დოკუმენტები, რომელთა ერთ ნაწილი „საქართველო და მსოფლიო“ დღეს გთავაზობთ. ეს არის სასამსახურო ჩანაწერები, ანგარიშები პასუხისმგებელი პირების, თვითმხილველთა მიერ დადასტურებული ფაქტები იმისა, თუ რა „მოღვაწეობას“ ეწეოდა უკრაინელი ნაციონალისტების ორგანიზაციები (OYH) და უკრაინის მუამბოხეთა არმიის (VHA) ნაწილები სამამულო ომის წლებში.

**ხატინი
ერთადერთი
არ იყო,
ფაშისტებმა
იაპარქმენს
ბელორუსიის
კიდევ 186
სოფელი,
დახოცეს იმ
მცხოვრებნი.
ხატინის
მემორიალი
ყველა
მათგანის
ქებლია.**

ოქმიდან, თარიღი მითითებული არ არის).

და ეს საზარელი ფაქტები მხოლოდ წვეთია ტრაგედიების ზღვაში. ამის ჩამდენი მკვლელები და უწინარეს ყოველისა, მათი მამამთავარი სემიონ ბანდერა გააფრთხილა უკრაინაში ფერადმა რევოლუციამ, რომელმაც იუმშენკო-ტიმოშენკოს ტანდემი მოიყვანა ხელისუფლების სათავეში.

დღეს მათ რეაბილიტაციას ცდილობენ მაინდის ლიდერები და მარჯვენა სექტორის რადიკალები, რომლებიც უკრაინული პატრიოტიზმის პრივილეჯიზაციით არიან გართული. პატრიოტიზმისა, რელიგიური ოვნიული იდეის აღორძინებას კაცთმოძულეობის ფესვებზე ცდილობენ. ეს ფესვები საყოველთაოდ სახილველად გააშვილა უკრაინის აბზოხებულთა არმიის (VHA) დამსჯელი რაზმების დამნაშავეების შესახებ მასალების განსაიდუმლოებამ.

წარდგენილია არამხოლოდ ფაქტები და სტატისტიკა, რომელიც თავისთავად სულის შემძვრელია, არამედ — კონკრეტული ადამიანების ტრაგედია, ამხილა კონკრეტული დამნაშავენი, რასაც სამართლიანი შურისძიება მოჰყვება.

თუნდაც ხატინის გამო.

ფაშისტებს ტრადიციული პური და პარილით სვამდობდნენ

„უკრაინელი ნაციონალისტები, რომლებიც მანამდე იატაკქვეშ იმყოფებოდნენ, გერმანელებს პურითა და მარილით ხვდებოდნენ და ყოველნაირად ეხმარებოდნენ... ფაშისტებმა კომუნისტ-ოპოზიციის რაიონი თავიანთ საყრდენ ბაზად გადააქციეს და უკრაინელი ნაციონალისტების დახმარებით ყოველგვარი საბჭოთა რესისტანსი განმინდეს. ასე, მაგალითად, სოფელ სტ. ორლიკში 1942 წლის გაზაფხულზე გერმანელებმა დააპატიმრეს და შემდეგ მდ. დნეპრთან, ტყეში დახვრიტეს საბჭოთა აქტივისტების 60 ოჯახი, სოფ. კიტაიგოროდში გერმანელებმა დახვრიტეს 45 ოჯახი, კოტოვსკის რაიონის სოფ. უდანოვკაში დააპატიმრეს 35 ოჯახი, სოფ. ნებგოროში დახვრიტეს 200-მდე ოჯახი, სოფ. პერეშჩეპინოში დახვრიტილია 100-მდე ოჯახი“.

(სსრკ შინაგარეო უფროსის — სუდოპლტოვის შეტყობინებიდან, 1942 წლის 5 დეკემბერი).

„გერმანია-პოლონეთის ომის დროს უკრაინელმა ნაციონალისტებმა აქტიური როლი ითამაშეს პოლონეთის არმიის ზურგში ჯაშუშობის ორგანიზებასა და დივერსიების მოწყობაში. ამ დახმარებისთვის გერმანიის სარდლობამ ოუნელებს (ნაციონალისტებს) — რედ-უფლებს დართო, მხეცურად გაესწორებინათ ანგარიში პოლონელი მოსახლეობისთვის დასავლეთ უკრაინის ოლქებში, განსაკუთრებით, გალიციაში. ამ საზიზღარი მოღვაწეობის შედეგად ამონყვიტეს ათასობით პოლონური ოჯახი

და გადაწვეს ასობით სოფელი (ი. თ. კუტკოვის დაკითხვის ოქმიდან, 1944 წ. 01.02).

„აგენტმა... გვაცნობა, რომ მ. წ. 18 ივლისს მოწმე გახდა უკრაინელი ნაციონალისტ-ბანდეროველთა მიერ ქ. ვლადიმირ-ვოლინსკში მცხოვრები პოლონელი მოსახლეობის მასობრივი დახვრების. ეკლესიებში ღვთისმსახურების დროს ბანდიტებმა მოკლეს 11 ქსენდი და 2000-მდე პოლონელი ქალაქის ქურბები“ (სპეცცნობა, 1943 წელი).

„გომანსკის რაიონის სოფ. ტუდოროვში, წითელი არმიის მიერ მისი გათავისუფლების წინა დღეს, ბანდერელებმა დაწვეს საბჭოთა მურნეობა, ასევე დაწვეს ამ საბჭოთა მურნეობის მუშა სავიცკი და მისი ცოლ-შვილი. სავიცკის ცოლს ბანდიტებმა მავთულით მიაბეს ორი შვილი და ცოცხლები ცეცხლში შეაგდეს“ (ი. თ. კუტკოვის დაკითხვის ოქმიდან, 01.02.1944 წ.).

„1944 წლის 23 მარტს, დაახლოებით დილის 7 საათზე ტერნოპოლის ოლქის სტრუხოვსკის რაიონის სოფელ ნოვა-ბრიკულიაში მივიდნენ ბანდერელები, რომლებიც გადაცმული იყვნენ ნიურნბერგის ფორმაში, ალყა შემოარტყეს სოფელს და დაიწყეს ხალხის სამუშაოზე შეგროვება... დაახლოებით დღის ორ საათზე სოფლები დაინტერესდნენ და საძებრად წავიდნენ. დაადგინეს, რომ ნოვა-ბრიკულიას სამხრეთით, ერთი კილომეტრის დაცილებით ეს ადამიანები (115 კაცი) დახვრიტეს“ (ლეიტენანტ ე. სერიკაევის აქტიდან, 1944 წლის 11 აპრილი).

„როგნოს რაიონის სოფელ კარაჩაევში ბანდერელები 15-მდე კაცის რაოდენობით, შინაგარეობის ჯარების ფორმაში გამოწყობილი, შეიჭრა ადგილობრივი მცხოვრებლის — მელნი-

კის სახლში და მოსთხოვა, მიეყვანა ისინი სოფლსაბჭოს თავმჯდომარესთან. ბანდიტების მოთხოვნაზე ქალმა უარი თქვა, რის გამოც იგი ზუმბებით სცემეს და ოჯახის დანარჩენი წევრების თვალნი დახვრიტეს“ (ვ. ნ. მერკულოვისადმი წარდგენილი მოხსენებით ბარათიდან, 1944 წელი).

ცეცხლს მისცეს სკოლები და სააგადმყოფოები

„გერმანელებმა პოლიციელების დახმარებით ალექსანდროვის რაიონში დაწვეს 27 სკოლა, 15 სააგადმყოფო და ყველა საცხოვრებელი სახლის 40 პროცენტი. მხოლოდ სოფელ ივერსკში გერმანე-

ლებმა მოლაღატებთან ერთად დახვრიტეს 162 სრულიად უდანაშაულო საბჭოთა ადამიანი სოფელ ალექსანდროვიდან, მათ შორის, მოხუცებული მღვდელი“ (უკრაინის მე-4 ფრონტის დოკუმენტი).

„19-დან 20 სექტემბრის ღამით სოფელ გლუბოჩევში ბანდერელებმა ხელთ იგდეს 167-ე დივიზიის რიგითები — კოზინი და კოტინი. ტყვეები სასტიკად აწამეს. ბანდიტებმა ნიურნბერგის კოზინის მოაგლიჯეს მარცხენა ყური, დათხარეს თვალები, ნაჯახით გაუპეს ყბა და კისერი, ხელ-ფეხზე ცეცხლი წაუკიდეს“ (38-ე არმიის პოლიტკაპტაქი, 1945 წლის 29 სექტემბერი).

„მკვლელების ბანდა შეამტვრევდა კარებსა და ფანჯრებს, ხვრეტდა, ნაჯახითა და დანებით კლავდა ადამიანებს, მათ შორის მცირეწლოვან ბავშვებს, რის შემდეგაც გვამებს საზიდრებზე აწყობდნენ, მიპქონდათ და ორმოებში ფლავდნენ“ (მაიორ ბ. გ. შკლიარევის აქტიდან, 1944 წლის აპრილი).

„პირველი მასობრივი დახვრეტა ქ. კოსტოპოლეში 1941 წლის 16 აგვისტოს მოხდა. ამ დღეს დახვრიტეს 500 ადამიანი „დინამოს“ სტადიონიდან 700 მეტრში. ჩამოხრჩობის შესახებ: „განწირულებს თავს ყულფში ებრაელები აყოფინებდნენ, ისინი სპეციალურად ამ სამუშაოსთვის მოიყვანეს“ (ი. ა. სულიკოვსკის დაკითხვის

„მკვლელების ბანდა შეამტვრევდა კარებსა და ფანჯრებს, ხვრეტდა, ნაჯახითა და დანებით კლავდა ადამიანებს, მათ შორის მცირეწლოვან ბავშვებს, რის შემდეგაც გვამებს საზიდრებზე აწყობდნენ, მიპქონდათ და ორმოებში ფლავდნენ“ (მაიორ ბ. გ. შკლიარევის აქტიდან, 1944 წლის აპრილი).

„პირველი მასობრივი დახვრეტა ქ. კოსტოპოლეში 1941 წლის 16 აგვისტოს მოხდა. ამ დღეს დახვრიტეს 500 ადამიანი „დინამოს“ სტადიონიდან 700 მეტრში. ჩამოხრჩობის შესახებ: „განწირულებს თავს ყულფში ებრაელები აყოფინებდნენ, ისინი სპეციალურად ამ სამუშაოსთვის მოიყვანეს“ (ი. ა. სულიკოვსკის დაკითხვის

ომის ჭრილობები

ხატინის სადამსჯელო ოპერაციის დროს, 1943 წლის 22 მარტს მოკლეს 149 ადამიანი, მათ შორის — 75 ბავშვი. სოფელი მინასთან გასწორეს. ხატინიში მომხდარი დანაშაულის შესახებ ცნობა მყისვე გავრცელდა სასწაულებრივად გადარჩენილთა და პარტიზანთა მონათხრობით. მაგამ ბოროტმოქმედები „ფსკერზე დაწვეს“, გაქრნენ. ამასთან ერთად, ოფიციალური ვერსიით, მიჩნეული იყო, რომ ხატინის მოსახლეობა გერმანელმა ფაშისტებმა ამოხოცეს. მხოლოდ 1973 წელს უშიშროების სახელმწიფო კომიტეტის თანამშრომლებმა მიაგნეს ჭეშმარიტ კვალს.

გამომძიებელთაგან ერთ-ერთი საოლქო კონტრდაზვერვის თანამშრომელი ლეონი კოლმაკოვი მუშაობდა. იგი ჩეკისტების ოპერაციის უშუალო მონაწილე იყო.

— სახელმწიფო უშიშროების კუბიშევის სამმართველოს ბელორუსმა კოლეგებმა თხოვნი მიმართეს, — დაეკითხათ ვინმე სახნო, რომელიც, მათ ხელთ არსებული ინფორმაციით, იყო თვითმხილველი იატაკქვეშელი მამასახლისისა და მისი ოჯახის დახვრეტის, და წარედგინათ მისთვის რამდენიმე ფოტოსურათი ამოსაცნობად, — ჰყვება ლეონი კოლმაკოვი, — სახნომ თავიდან განაცხადა, რომ არ იცის, შეძლებს თუ არა დახმარებას, რადგან ამბავი ძველი იყო, ოცდაათი წლის წინანდელი. ყურადღება მივაქციე მონწილე ერთ უცნაურ ქცევას: იგი თითქოს განგებ ურევდა გვარებს — ფოტოზე გვიჩვენებდა ერთს, გვარს სხვისას ასახელებდა და ა. შ.

ბანდერელთა ბანდები ომის შემდეგაც დათარავდნენ. ეს ფოტო გადაღებულია 1946 წელს კარაბატაში

ეს მასალა 2007 წელს გამოქვეყნდა და ვერავინ დასწამებდა ამ დოკუმენტების მზის სინათლეზე გამოგნათ, რომ მათ ეს საქმე უკრაინაში დღეს მიმდინარე მოვლენებს მიუსადაბეს, უკრაინისა და რუსეთის დაპირისპირების გასაღებივლად გამოიყენეს.

მაგრამ, ამასთან, სახნოს შესანიშნავად ახსოვდა ფრონტული ყოველდღიური ცხოვრების უმნიშვნელო დეტალებიც კი.

ყოველდღიური, მრავალსაათიანი „საუბრები“ სახნოს სერიოზულად ანერვიულებდა. ერთხელ კიდევ განაცხადა, რომ იგი დაჭრილი მებრძოლია, ფრონტელი, და უფლებას არავის მისცემს, უნდობლობით შეურაცხონ. დაემუქრა კიდევ გამოძიებულს, რომ საჩივრით მიმართავდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიბიუროს. ოპერმუშაკს კარგად ესმოდა, რომ ამგვარ დემარშებს „მონშე“ ამოღებდა მიმართავდა, რაღაცას უდავოდ მალავდა. მაგრამ რას?

გადანწყობის სახნოსთან ერთად ბელორუსში გამგზავრება. ამოცანა ერთი იყო: ფსიქოლოგიურად განვირავებინათ იგი და იძულებული გაეხადათ, ელიარენინა ყველაფერი. სახნოსთან ერთად შემოიარეს ფაშისტების მიერ ომის დროს ოკუპირებული რაიონები, „პარტიზანთა ტყვეები“. შედეგი ნულის ტოლი იყო.

პარალელურად მიმდინარეობდა საარქივო დოკუმენტების შესწავლა, მაგრამ 1943 წლიდან ფაშისტები მონდობებით შლანდენ თავიანთი ბოროტმოქმედების ყოველგვარ კვალს. ხატინის ტრაგედია წარმოდგენილი იყო, როგორც „ამიბე ბრძოლა პარტიზანებთან, რომელიც სოფლის განაპირას გაიმართა. ხატინელთა დიდმა ნაწილმა სოფელი რამდენიმე დღით ადრე დატოვა“.

მაგრამ სწორედ ამ დოკუმენტებში კოლმაცოვმა იპოვა გერმანელთა ფორმირების — „დირლევანგერის“ მეთაურის მოგონება, ფაქტები, რომლებიც მას ახალგაზრდების განსაკუთრებული აქტიურობით დაახსოვდა. განსაკუთრებით გამოჰყოფდა მალალ, ცისფერ თვალზე პოლიციელს უკრაინელთა ბატალიონიდან. მისი გვარი დაინიშნა უკრაინელი ჰიტლერის შვილი იყო, მაგრამ ახსოვდა, რომ იგი მე-9 ნომრით ბატალიონის ფეხბურთელთა გუნდში თავა-

შობდა. სხვა საქმეში ფიგურირებდა ვინმე, მეტსახელად მახნო, ახალგაზრდა, ცისფერთვალზე, ტანადი უკრაინელი, რომელსაც ეს მეტსახელი მშვიდი ხასიათის გამო არ ჰქონდა შერქმეული.

სულ უფრო ნათლად იკვეთებოდა პოლიციელთა ბატალიონის როლი სადამსჯელო ოპერაციებში, მაგრამ უნიტეზურად ვერ ხერხდებოდა კონკრეტულ დამნაშავეებზე პირდაპირი სამხილების მოპოვება.

ერთხელ გამოძიებულმა კოლმაცოვმა მახნოსთან საუბრისას სიტყვა ფეხბურთზე ჩამოაგდო. სახნო კუბიშევის ფეხბურთელთა გუნდის — „კრილია სოვეტოვის“ თავგადაკლული კომპაგი აღმოჩნდა. გაჩაღდა საუბარი და თემით აღტაცებულმა სახნომ განაცხადა, რომ ფრონტული გუნდის თავდასხმაში თავაშობდა. ისიც თქვა, რომ მეტსახელად მახნოს ეძახდნენ. ამკარა ხდებოდა, რომ ფეხბურთელი, რომელსაც ფაშისტი ოფიცერი იხსენებდა და სახნო ერთი და იგივე ადამიანი იყო.

ნაბიჯ-ნაბიჯ იკვეთებოდა „მონშის“ ნამდვილი სახე. ბოლოს და ბოლოს სახნომ ფსიქოლოგიურ დატვირთვის ვერ გაუძლო და თავად აღიარა, რომ ხელები სისხლში აქვს ვასტოვილი: „30 წელიწადს ცხოვრობდი ნაჭურჭში... პასუხი უნდა ვაგო“.

ამ მომენტიდან სახნომ ჩვენების მიცემა დაიწყო, არ მალავდა არც ბოროტმოქმედების ჩადენის ადგილს, არც მოლაღატეთა გვარებს, მაგრამ ხატინის თემას უწინდებურად გვერდს უვლიდა. ერთ-ერთ დაკითხვაზე კოლმაცოვმა პირდაპირ ჰკითხა: რომელი სოფელი იყო ხატინი, რომელიც მათ ვერა და ვერ იპოვეს?

და ამ დროს სახნოს შიგნით თითქოს რაღაც ჩაუწყდა, დაიწყო ყვირილი, რომ არასოდეს დაავინებდა კვამლის ის ბოლქვები, ცეცხლმოდებული ის ადამიანები, რომლებიც გამოვარდებოდნენ კოცონიდან, გმინვა და კივილი მათი.

ყველაზე უფრო შემადრწუნებელი კი მისი აღიარება იყო:

„ხატინი ყოველდღიურად იყო“... 1943 წლის 6 იანვარს სოფ. ჩმელევიჩში დაწვეს 58 სახლი და სკოლა, 18 თებერვალს სოფ. ზარეჩიში დახვეს 12 ადამიანი და დაწვეს 30 სახლი... ხატინი კი შურისძიება იყო პარტიზანების მიერ ლიკვიდირებული ჰანს ველკეს გამო, ბირთვის კვრამში 1936 წლის ოლიმპიური ჩემპიონის, რომელიც ფიურერის პირადი მეგობარი იყო. ვილკე მინსკის აეროდრომისკენ მიდიოდა, მას მიაცილებდა 118-ე ბატალიონის თანამშრომლებით სავსე ორი სატვირთო მანქანა. გზად მათ შეხვდნენ ქალები, რომლებიც ხეებს ჭრიდნენ. კოლონა გაჩერდა, ქალებს ჰკითხეს, რომ არ დაუნახიათ ახლო-მახლო პარტიზანები. უარყოფითი პასუხი რომ მიიღეს, განაგრძეს გზა, მაგრამ 300 მეტრში პარტიზანებმა ფაშისტებს ცეცხლი გაუხსნეს. ელკე დაიღუპა. ბატალიონი დაბრუნდა იქ, სადაც ქალები ხეებს ჭრიდნენ და 23 უდანაშაულო ქალი ადგილზე დახვრიტეს.

შემდეგ დამხმარე ძალა მოითხოვეს და ბატალიონ „დირლევანგერთან“ ერთად ტყეში პარტიზანების ძებნას შეუდგნენ. მიადგნენ სოფელ ხატინს, სადაც სასტიკად გაუსწორდნენ ადგილობრივებს. მთავა-

ბითი ბარათები და აქტები, უკრაინული ამბოხებულთა არმია, სადამსჯელო რაზმების დანაშაულობათა შესახებ.

ეს მასალები 2007 წელს გამოქვეყნდა და ვერავინ დასწამებდა ამ დოკუმენტების მზის სინათლეზე გამოგნათ, რომ მათ ეს საქმე უკრაინაში დღეს მიმდინარე მოვლენებს მიუსადაბეს. მაგრამ რას? ერთ-ერთი შეხვედრა იყო ვასტოვილი — სტეპან სახნო გახლდათ.

სახნო დააპატიმრეს. სასამართლომ გაითვალისწინა, რომ მისმა ჩვენებებმა ხელი შეუწყო დანაშაულის სრულად გახსნას და დამსჯელთა მზილებას და 25 წლით აღუკვეთა თავისუფლება.

მისი შემდგომი ბედი უცნობია.

ბითი ბარათები და აქტები, უკრაინული ამბოხებულთა არმია, სადამსჯელო რაზმების დანაშაულობათა შესახებ.

ეს მასალები 2007 წელს გამოქვეყნდა და ვერავინ დასწამებდა ამ დოკუმენტების მზის სინათლეზე გამოგნათ, რომ მათ ეს საქმე უკრაინაში დღეს მიმდინარე მოვლენებს მიუსადაბეს. მაგრამ რას? ერთ-ერთი შეხვედრა იყო ვასტოვილი — სტეპან სახნო გახლდათ.

სახნო დააპატიმრეს. სასამართლომ გაითვალისწინა, რომ მისმა ჩვენებებმა ხელი შეუწყო დანაშაულის სრულად გახსნას და დამსჯელთა მზილებას და 25 წლით აღუკვეთა თავისუფლება.

მისი შემდგომი ბედი უცნობია.

ბითი ბარათები და აქტები, უკრაინული ამბოხებულთა არმია, სადამსჯელო რაზმების დანაშაულობათა შესახებ.

საპიტონის ცოლს განდიტაჰა მავთულით მიაგას ორი შვილი და ცოცხლები ცეცხლში შეყარეს

ქალაქ სტანისლავუი პოლონეთის გენერალ-გუბერნატორ ჩაისლაიტარ პანს ფრანკს განდერკელმა ქალაქმა საზიემო დახვედრა მოუწყვეს

„კაშტარინა ბრონია. გვამი ნახევრად დამწვარია, აშკარად ამჩნევია ცემის კვალი: თავის ქალა ბლაგვი საგნით თხემის არეშია ჩამტვრეული კისერში დანით მიყენებული ჭრილობების კვალი, მარჯვენა თეძო გადატეხილია.“

კაშტარინა ზემკო. 6 თვის ბავშვი, გვამის ხერხემალზე წელის არეში აშკარად ჩანს მჭრელი იარაღის დარტყმის კვალი. გვამი გადატეხილი ხერხემლით ორად იყო დაკეცილი და ორმოში ჩაგდებული.“

აი, „მოსკალბეიც“: „1945 წ. 12 იანვარს ბენდერელთა ბანდა 200 კაცის შემადგენლობით შეიჭრა ჟიტომირის ოლქის ცენტრში — გოროდნიცაში. ლეიტენანტი ფილმონოვი თავის ბინაში იმყოფებოდა. სროლის ხმა რომ გაიგონა, ავტომატით ხელში ქუჩაში გამოვიდა და წინააღმდეგობა გაუწია. მოკლა ექვსი ბანდიტი და მოასწრო მამალვა. ბინაში იმყოფებოდა მისი ცოლი ოთხი წლის ბავშვთან ერთად, ბანდერელებმა ისინი მხეცურად მოკლეს და ცხედრები აკუნეს.“

იქნებ საკმარისია? შეიძლება მოიძებნოს ისეთებიც, ვინც იტყვის, რომ ეს ცალკეული შემთხვევებია, გადახრები ადგილებზე. თორემ VIIA-ს მებრძოლები ომობდნენ არა მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ, არამედ — ფაშისტურის წინააღმდეგაც.

შეიძლება კი ასეთ მხეცობათა „გადახრად“ მონათვლა?! დოსტოევსკის შექმნილ, ბავშვის ერთ ცრემლში ზეციერი სამეფო გაეცვალა. თავისუფალი უკრაინის თავისუფლების მოპოვებას კი სისხლის მდინარეებით ცდილობდნენ. და ის, რომ ბანდერელები გერმანელთა წინააღმდეგ იბრძოდნენ, გამართლება არ არის.

მით უფრო, მაინცდამაინც არც იბრძოდნენ.

„გერმანელების სამხედრო ხელისუფლება შეუდგა სადამსჯელო რაზმების ფორმირებას უკრაინული ეროვნების პირებისგან. ძირითადად ესენი არიან ნითელი არმიიდან დეზერტირებული უკრაინელები და ადგილობრივი ნაციონალისტური ელემენტები. გერმანელების ხელისუფლება მათ განუსაზღვრელ უფლებებს აძლევს, დაზვრეტამდეც კი“. ეს დოკუმენტი 1942 წლის 19 იანვრისაა.

„ბანდერელები არ აშკარავენ თავიანთ კავშირს გერმანელთა სამხედრო და სამოქალაქო ხელისუფლებასთან, მაგრამ, ფაქტობრივად, გერმანელთა კარნახით მოქმედებენ, რისთვისაც მათგან იღებენ შეიარაღებას, ეკიპირებას და სხვა სამხედრო ქონებას.“

1944 წლის 22 აპრილს УПА-ს შტაბის განადგურებისას აღმოჩენილია ბრძანება კლიმ საკურის ხელმოწერით, რომელშიც ნათქვამია: „მადიარების, სლოვაკების, ლიტველების და პიტლერის მოკავშირე სხვა ჯარების წინააღმდეგ არ უნდა იბრძოლოთ“.

ეს უკვე 1944 წლის ივნისია. ბანდერას ბანდები ომის შემდეგაც არსებობდა, ხოლო ბანდერელობა წლეულს კიევის მაიდის მემარჯვენე ექტორის სახით შხამიან ამონაყარად გამოცხადდა უკრაინას.

უცხოეთის პრესის კუბლიკაციების მიხედვით

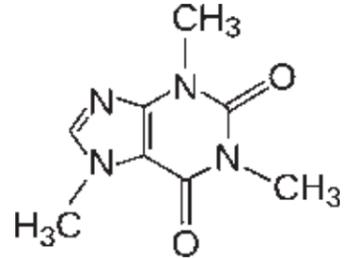
ქრონოგრაფი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ონკოლოგიის კვლევის თანახმად, დადგინდა, რომ პროდუქტები, რომლებიც კოფეინს შეიცავენ, საუკეთესო საშუალებაა ბაზალურ-უჯრედოვანი კარცინომის პრევენციისთვის და, რაც მთავარია, კოფეინი, მით ნაკლებია რისკი

ყველაფერი კოფეინის შესახებ

კოფეინი (იგივე თენი, მათეინი, გურანინი) პურინის გვარის ალკალიოიდაა. კოფეინს შეიცავს ისეთი მცენარეები, როგორცაა ყავის ხე, ჩაი, მათე, გურანა, კოლა და სხვ. გამოიყენება სასმელებში. მცირე დოზით მიღებისას ასტიმულირებს ნერვულ სისტემას, მაგრამ დიდი დოზა იწვევს დამოკიდებულებას — კოფეინიზმს. კოფეინის მიღების შედეგად იმატებს გულს ცემა, რომელიც ზრდის სისხლის წნევას, თუმცა 3-6 საათის შემდეგ კოფეინის მოქმედება მთავრდება, რაც იწვევს დაღლილობას და შრომისუნარიანობის დაქვეითებას. სუფთა სახით კოფეინი პირველად 1828 წელს მიიღეს.

აუცილებელი არ არის, რომ ყავა და კოფეინის შემცველი სხვა პროდუქტები უარყოფითად მოქმედებდეს თქვენს ორგანიზმზე. ძლიერი სტიმულატორი, კოფეინი, ხელს უწყობს ადრენალინისა და შაქრის დონის ზრდას სისხლში, გამამხნევებლად მოქმედებს ტვინსა და სხეულზე. ერთ-ორი ჭიქა ყავა ამცირებს დაღლილობას და ძილიანობას, აუმჯობესებს რეაქციას.

ყველაზე ძლიერი ეფექტი მიიღწევა ყავის მიღებიდან ნახევარი საათის შემდეგ. კოფეინი ორგანიზმში რჩება 5-6 საათის განმავლობაში და აიძულებს ორგანიზმს, დაწვას მტეი ცხიმში, რათა გამოათავისუფლოს ენერჯია. ერთ-ერთი ცდის დროს დადგინდა, რომ ორი ფინჯანი მაგარი ყავის მიღების შემდეგ მრბოლელს შეუძლიათ 15 წუთით მეტ ხანს ირბინონ. სხვა ცდამ აჩვენა, რომ კოფეინის მიღების შემდეგ ველოსიპედისტი უკეთეს შედეგებს აჩვენებს.

ყავა, ზომიერად მიღების შემთხვევაში (არაუმეტეს 2-3 (200 გრ) ფინჯანი დღეში), არ იწვევს გულ-სისხლძარღვთა დაავადებებს და არ უწყობს ხელს კიბოს განვითარებას. კოფეინი, ჩვეულებრივ, არ მოიხსენიება ნიკოტინთან და სხვა ნარკოტიკებთან ერთად, თუმცა აღიარებულია, რომ გარკვეულ დამოკიდებულებას აყალიბებს მომხმარებლებში.

სხნადი ყავის დამუშავებისას კოფეინის შემადგენლობა 30-120 მილიგრამია, ჩვეულებრივი ყავისთვის ეს მაჩვენებელი 50-150 მილიგრამია. კოფეინის ყველაზე დაბალი შემცველობაა ეგრეთ წოდებულ უკოფეინო ყავაში — სულ რაღაც 2-5 მილიგრამი კოფეინი ერთ ჭიქაში.

სხვათა შორის, ჩაი კოფეინს არც თუ მცირე რაოდენობით შეიცავს. ერთ ფინჯან შაე ჩაიში მისი შემცველობა დაახლოებით 70 მილიგრამია.

როგორც ექიმები ირწმუნებიან, დიდი რაოდენობით კოფეინი (დღეში 2-3 ფინჯანზე მეტი) ადამიანის შინაგან ორგანოებზე სახიფათო ზემოქმედებას ახდენს. ის აღვირებს კუჭის წვენის სეკრეციას, ალკოჰოლთან და სიგარეტთან ერთად იმდენად ვნებს გულს, რომ შესაძლოა, შედეგად

გი ფატალურიც კი იყოს, არღვევს ძილის პროცესს. ყავის მოყვარულებს ხშირად უჩნდებათ კითხვა: რომელი ყავა უფრო მავნებელია ორგანიზმისთვის — სხნადი თუ ნალექიანი? სამწუხაროდ, ჯერჯერობით მეცნიერებს ამ კითხვაზე ერთსულოვანი პასუხი არ აქვთ, სამაგიეროდ ზუსტად იციან, რომ დოზის გადაჭარბება ორივე შემთხვევაში მავნებელია.

ზომიერების დაცვის აუცილებლობა ექვეყნებ დადგა მას შემდეგ, რაც, შარვარდის სამედიცინო სკოლის ონკოლოგების კვლევის თანახმად, დადგინდა, რომ პროდუქტები, რომლებიც კოფეინს შეიცავენ, საუკეთესო საშუალებაა ბაზალურ-უჯრედოვანი კარცინომის პრევენციისთვის და, რაც მთავარია, მით ნაკლებია

რისკი. პროფესორ ჯალი ხანის თქმით, რაციონის ცვლილება შეცვლიდა ამ დაავადების სტატისტიკას.

ექსპერტებმა გაუკეთეს ანალიზი 113000 ადამიანზე ჩატარებულ კვლევის შედეგებს. 20 წლის დაკვირვების შემდეგ 22800 ადამიანს განუვითარდა კარცინომა, ამასთან, კიბოს განვითარება გაცილებით დაბალი იყო მათში, ვინც დიდი რაოდენობით მოიხმარდა კოფეინის შემცველ პროდუქტებს.

უნდა აღინიშნოს, რომ კოფეინი ადრე გამოსცადეს მღრღნელებზეც. მაშინ დამტკიცდა, რომ კოფეინის შემცველობა არ აძლევდა წარმონაქმნს გაზრდის საშუალებას. თუმცა მეცნიერები დადასტურებით ვერ იძლევიან კოფეინის დიდი რაოდენობით მიღების რეკომენდაციას, რადგან ამან შესაძლებელია გართულება გამოიწვიოს გულისა და დაბეჭით დაავადებულ პაციენტებში.

მათთვის, ვისაც დიდიდენ ვეღარ აფხიზლებს ფინჯანი ჩვეულებრივი ყავა, იყიდება სპეციალური სასმელი Death Wish Coffee. მწარმოებელი კომპანია აცხადებს, რომ კოფეინი მასში ორჯერ მეტია, ვიდრე ჩვეულებრივი ყავაში.

ეს არ არის ჩვეულებრივი ყავა, რომელსაც დილას მიირთმევენ; ეს არ არის ის ყავა, რომელსაც თქვენ ყიდულობთ მაღაზიაში ან სუპერ

ალკოჰოლის კოფეინთან შეკავით მომხმარებელს ისეთი შეგვიძნელება ეუფლება, თითქოს ნაკლებად ეთვრება, ვიდრე ჩააღიარებდა, ამას კი აღვიღად მისახვედრი საპალალო შედეგები მოსდევს

კაფეინი; ეს ექსტრემალური ყავაა. ჩათვალეთ, ჩვენ გაგაფრთხილებთ, — აცხადებენ მწარმოებლები.

კოფეინს არა მხოლოდ ყავა, არამედ სხვა მრავალი სასმელიც შეიცავს. მაგალითად, ენერჯეტიკული სასმელები. რამდენიმე წლის წინ ამერიკელმა მეცნიერებმა გააანალიზეს, მსოფლიო დაღლილობისა და მოწყინილობისგან ესხნათ და საიდუმლო ლაბორატორიებში გამოიყვანეს მათი „ჯადოსნური“ ფორმულა.

ენერჯეტიკული სასმელი (ენერჯეტიკი, ენერჯოტონიკი) უალკოჰოლო ან სუსტი ალკოჰოლური სასმელია. ის

ადამიანს მატებს ენერჯიასა და მხნეობას, უქრობს დაღლილობას და აფხიზლებს. გემოთი ენერჯეტიკული სასმელები უმნიშვნელოდ თუ განსხვავდება ჩვეულებრივი გაზიანი სასმელებისგან, მაგრამ მწარმოებლები მათში ვიტამინებს, ნახშირწყლებსა და კოფეინს ამატებენ. ეს ყველაფერი იმისთვის კეთდება, რომ ცხოვრებით დაღლილმა ადამიანმა ძალა მოიკრიბოს და ცხოვრებისადმი ინტერესი ისევ იგრძნოს.

ენერჯოტონიკები ორ კატეგორიად იყოფა: ერთში მეტია კოფეინი, მეორეში — ვიტამინები და ნახშირწყლები, მაგრამ კოფეინს ყველა შეიცავს. ამ სასმელებში კოფეინი საკმაოდ დიდი რაოდენობითაა და ახალგაზრდებს კოფეინზე დამოკიდებულს ხდის. საფრთხე განსაკუთრებით მაშინ მატულობს, როდესაც ენერჯეტიკულ სასმელს ალკოჰოლთან ან ნარკოტიკთან ერთად იღებენ. კოფეინზე დამოკიდებულება ჯანმრთელობის კუთხით სერიოზულ პრობლემებს იწვევს, რადგან, კვლევების თანახმად, იმ ადამიანების 42%-ს, რომელსაც სასწრაფო სამედიცინო დახმარება დასჭირდა, ენერჯეტიკული სასმელი ალკოჰოლთან და ნარკოტიკთან ჰქონდა შეზავებული.

ალკოჰოლის კოფეინთან შერევით მომხმარებელს ისეთი შეგრძნება ეუფლება, თითქოს ნაკლებად მთვრალია, ვიდრე რეალურადაა, ამას კიდევლად მისახვედრი სავა

ლოლო შედეგები მოსდევს. 2013 წელს ენერჯეტიკული სასმელების ინდუსტრიამ 10 მილიარდ დოლარზე მეტი გამოიმუშავა. მსგავსი სასმელები ძირითადად დიდ ქილებში იყიდება. მისი მწარმოებლები გათვლებს თინეიჯერებსა და მოზარდებზე აკეთებენ, შესაბამისად, იყენებენ როკმუსიკის, ექსტრემალური სპორტისა და სექსუალური ხასიათის სურათებს. მომხმარებელთა დიდ ნაწილს წარმოადგენს არაქვე, თუ რამდენად დიდ დოზა კოფეინს იღებს.

თუ გადაწყვეტთ, ერთბაშად გამოირიცხოთ კოფეინი თქვენი რაციონიდან, მოემზადეთ აბსისტენციის სინდრომისთვის (აბსისტენციური სინდრომი იგრძნობთ ყავაზე თანდათან უარის თქმის შემთხვევაშიც, მაგრამ უფრო მსუბუქი ფორმით). კოფეინის გარეშე ცხოვრების დაახლოებით 18 საათის ამონაწერის შემდეგ იგრძნობთ დაღლილობას და გაღიზიანებას. ასევე შეიძლება გააჩნდეთ პულსირებადი თავის ტკივილი (კოფეინი აფართოებს სისხლძარღვებს და როდესაც უარს ამბობს ყავაზე, სისხლძარღვები ვიწროვდება, რაც თავის ტკივილს იწვევს). ამ შემთხვევაში თუ თავის ტკივილის საწინააღმდეგო საშუალებებს მიმართავთ, უნდა გახსოვდეთ, რომ ზოგიერთი მათგანი იმავე კოფეინს შეიცავს.

აბსისტენციის ნებისმიერი სიმპტომი, ჩვეულებრივ, სულ რამდენიმე დღეს გრძელდება.

კიბოს განვითარება გახიზნებით დაბალი იყო გათუი, ვინც დიდი რაოდენობით მოიხმარდა კოფეინის შემავალ პროდუქტებს

კა უპელის სკინაჲს?

ამერიკელმა მეცნიერებმა შექმნეს „გონიერი“ ბალიში, რომელიც ცერინისგან დაგვიცავთ. SANP-ის (Snore Activated Nudging Pillow) ბალიში, ერთი შეხედვით არ განსხვავდება ჩვეულებრივი ბალიშისგან. „გონიერი“ ბალიშს უკანა მხრიდან აქვს ელექტრობლოკი, რომელიც რამდენიმე სპეციალური ლილაკითა და მიკროფონითაა აღჭურვილი. მონაცემების შეგროვება ადამიანის „მოსმენა“: როგორც კი მძინარე იწყებს სერინგას, ბალიში უფრო და უფრო იბერება. SANP-ს აქვს სპეციალური „საპაერო ჯიბე“, რომელიც ფართოვდება და შესაბამისად, თავს ანევიანებს ადამიანს 7,5 სანტიმეტრით. მეცნიერების დასკვნით, ეს საკმარისია იმისთვის, რომ გათავისუფლდეს სასუნთქი გზები. მომხმარებლის კომფორტისთვის ბალიში ჩამონტაჟებულია აკუმულატორი, რომელიც ჩვეულებრივი სატენით იტენება. ასევე, ადამიანს შეუძლია თავად დაარეგულიროს მიკროფონის მგრძობელობის დონე და მისი მოცულობა. ბალიშის შექმნა მომხმარებელს 149 დოლარად შეუძლია.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სად ნაპიდა სილიკონის გეგრაფი?

39 წლის ჩინელი ტიან ჰუი ფიქრობდა, რომ ქმარი პატარა მკერდის გამო ღალატობდა, ამიტომ სასწრაფოდ პლასტიკური ოპერაცია გაიკეთა. თუმცა 2002 წელს გაზრდილი მკერდი ერთ მშვენიერ დღეს სადღაც გაქრა — ქალს იმპლანტები მუცელსა და ზურგზე ამოუვიდა. იმპლანტების ჩასმოდან 12 წლის შემდეგ სილიკონმა მოძრაობა დაიწყო. ქალის ძალისხმევით მიუხედავად, რომ იმპლანტები თავის ადგილზე „დაებრუნებინა“, ისინი მოძრაობას განაგრძობდნენ. პლასტიკურმა ქირურგებმა ძველი იმპლანტები ახლით ჩანაცვლეს და თავი იმით იმართლეს, რომ იმპლანტები ამჟამად

მად აკრძალული პოლიკარბონატის ჰიდროფილური ქველეთი იყო დამზადებული და წლების შემდეგ ამიტომაც შეიცვალა ფორმა.

ვისგან გარბის საფულე?

იაპონელმა ინჟინრებმა შექმნეს საფულე, რომელსაც შეუძლია რევოლუცია მოახდინოს პირადი ხარჯების განკარგვის თვალსაზრისით. „ცოცხალი საფულე“ — ასე ჰქვია აქსესუარს, რომელიც მფლობელს ზედმეტი თანხების გაფლანგვის უფლებას არ მისცემს. როგორც საფულის შემქმნელები აღნიშნავენ, გაჯეტი დაკავშირებულია მისი მესაკუთრის მობილურ მონაცემთა ბაზაში ჩანერილ პირადი ბიუჯეტის დამატებამდე აპლიკაციასთან. ის აგროვებს განსაზღვრულ ინფორმაციას მისი მფლობელის მსყიდველობითი ჩვევების შესახებ, შემდეგ განსაზღვრავს პატრონის მიერ მორიგი შენაძენის გაკეთების მიზანშე-

ნონილობას. იმ შემთხვევაში, თუკი საფულის მფლობელის თანხა იწურება, მონაცემთა ბაზაში ირთვება სპეციალური დაცვის მექანიზმები. თავდაპირველად საფულე შეეცდებოდა „გაეცქეს“ პატრონს, თუკი დაიჭერენ, მონაცემთა ბაზაში „ყვიროს“ ინფორმაციას და, თუ მას კვლავ არაფერი მოუხმინა, დახმარებას ითხოვს. ექსტრემალურ შემთხვევაში, საფულე მობილურზე განგაშის მოკლე ტექსტურ შეტყობინებებს აგზავნის. თუკი საფულის პატრონი ანგარიშზე საკმარისი რაოდენობის თანხა აქვს, ის რეკომენდაციებს იძლევა და Amazon-ის ინტერნეტმაღაზრის ყველაზე პოპულარული პროდუქტების შესახებაც ატყობინებს მფლობელს.

რას გრძობენ ორსული გეგრაფი?

იაპონელმა მეცნიერებმა ტაკიუკი კოსაკამ ახალი ტექნოლოგია შეიმუშავა, რომელსაც „დედიკოს მუცელი“ ჰქვია. საკმარისია სხეულზე მისი მხოლოდ მიმაგრება, რომ მამაკაცმა ბავშვის ტარების სიმძიმე, რძის გამოყოფა და ნაყოფის ფეხების „ბაკუნის“ შეიგრძნოს. ორსულობის სიმულატორი უამრავი კომპონენტისგან შედგება და თავისი არსით ძალიან საინტერეს-

სია, რადგან ჯერ მსგავსი არსად შექმნილა. კოსაკას აზრით, თუ მამაკაცები ამ ტექნოლოგიას საკუთარ თავზე გამოცდიან, პარტნიორებს გაცილებით უკეთ გაუგებენ და დააფასებენ. გარდა ამისა, „დედიკოს მუცელი“ მათ დაეხმარებათ, ქალბატონებთან ერთად მეტი მონდომებით შეასრულონ მუცელში ვარჯიშები, რისთვისაც შედგება და თავისი არსით ძალიან საინტერეს-

პენტაგონი განქანებს ფრენას ასწავლის

კალიფორნიული კომპანია Advanced Tactics, Inc საკუთარი ტრანსფორმერის გამოცდას აგრძელებს. უცნაური სატრანსპორტო საშუალება AT Black Knight, რომელიც ერთდროულად ავტომობილისა და შეუღლებფრენის შესაძლებლობებს ითავსებს, პირველად აფრინდა ჰაერში. უსაფრთხოებიდან გამომდინარე, პირველი ფრენისას Black Knight (შავი რაინდი) მინიდან დისტანციურად იმართებოდა.

ლო მიზნებითაც შეიძლება. მინაზე მოძრაობისას, ტრანსფორმერი 112 კმ/სთ მაქსიმალურ სიჩქარეს ავითარებს და გადაადგილება უგზობის დროსაც შეუძლია. მფრინავი ავტომობილის შექმნას მანამდეც ცდილობდნენ. სლოვაკურმა პატარა ავტოკომპანია რამდენიმე წლის წინ საკუთარი მიღწევა ფართო საზოგადოებას წარუდგინდა. ეს არის მფრინავი ავტომობილი Aeromobil 2.5, რომლის სატესტო ფრენაც ახლანდელ წარმატებით განხორციელდა, თუმცა ავტომობილი 10 მეტრზე მაღლა ვერ აფრინდა, აგრეთვე, ჰაერში ყოფნის დროს მაღალი იყო მანქანის ვიბრაციის მაჩვენებელი. ავტომობილის პროექტირებაზე მუშაობდა საავტომობილო დიზაინერი შტეფან კლეინი, რომელსაც მჭიდრო თანამშრომლობა აკავშირებს Audi-სთან, BMW-სა და Volkswagen-თან. შტეფან კლეინმა დაახლოებით 20 წელი მოანდომა

სახიფათო მისიების დროს ჩისკის შესამსიკებლად პილოტი «შავი რაინდის» გარტოვას მინიდან, დისტანციურად განსაკრძილავს

შერწყმული შესაძლებლობების მქონე სატრანსპორტო საშუალება პენტაგონის პერსპექტიული კვლევების სააგენტო DARPA-ს დაკვეთით შეიქმნა. პროექტი სახელად ARES ითვალისწინებს სამხედრო დანიშნულების ისეთი პიბრიდული სატრანსპორტო საშუალების შექმნას, რომელიც ფართო სპექტრის ამოცანების გადაჭრას შეძლებს. პერსპექტივაში, „შავი რაინდის“ მოვალეობებში რთულად მისადგომ ადგილებში ტვირთის, პირადი შემადგენლობისა და ტყვია-წამლის გა-

დატანა, დაჭრილთა ევაკუაცია შეევა. სახიფათო მისიების დროს რისკის შესამცირებლად პილოტი „შავი რაინდის“ მართვას მინიდან, დისტანციურად განსაკრძილავს. მფრინავ ტრანსფორმერს რვა ხრახნი აქვს, რომელთა ფუნქციონირებასაც საბორტო კომპიუტერი აკონტროლებს. 9,5 მ-ის სიგრძის Black Knight მხოლოდ 1995 კგ-ს იწონის. შესაძლებლობებიდან გამომდინარე, მისი გამოყენება არა მხოლოდ სამხედრო, არამედ სამოქალაქო-სამაშვე-

მისი ჩანაფიქრის განხორციელებას. ამ თანამედროვე ავტომობილის შექმნამდე მან რამდენიმე მსგავსი პროტოტიპიც კი დამზადა, თუმცა საბოლოო სახე სწორედ ამ მფრინავმა მანქანამ მიიღო. Aeromobil 2.5-ს დასაკეცი ფრთები აქვს, რომლებიც გზაზე მოძრაობისას ავტომობილის გასწვრივ იკავებს ადგილს. რაც შეეხება ავტომობილის ზომებს, მანქანის სიგრძე 6 მ-ს აღწევს, სიგანე (დაკეცილი ფრთებით) — 1.6 მ, ფრთაშილილობა 8.2 მ-ს აღწევს, ხოლო წონა — 450 კგ-ს. ის აღჭურვილია Rotax 912 ძრავით, რომელსაც უკან განთავსებული პროპელერიც მოჰყავს მოძრაობაში. ძრავის სიმძლავრე 100 ცხენის ძალაა.

მას თხევადი გაგრილების სისტემა ემსახურება. Aeromobil 2.5-ის მაქსიმალური სიჩქარე გზაზე მოძრაობისას 160 კმ/სთ-ს აღწევს, ჰაერში კი მისი სიჩქარე 200 კმ/სთ-ია. ფრენის სიშორე 700 კმ-ს უდრის. როგორც ცნობილი გახდა,

შტეფან კლეინი აღნიშნული ავტომობილის ახალ ვერსიაზე — Aeromobil 3.0-ზე მუშაობს. ამ ვერსიაში, სავარაუდოდ, გამოსწორებული იქნება ის ძირითადი ნაკლოვანებები, რომლებიც 2,5 ვერსიას აღმოაჩნდა.

გეორგიული მსოფლიო

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

Tefal

კომპანია დარწმუნებული იყო, რომ მათი გეგმა გაამართლებდა, როდესაც საერთო ბაზარზე გამოუშვებდა ქვაბებსა და ტაფებს, რომელთა ზედაპირი ნივთიერება „ტეფლონი“ იქნებოდა დაფარული. ეს დიასახლისებს საშუალებას მისცემდა, ნაკლებზეთიანი ან საერთოდ უცხიმო სადლი მოემზადებინათ და შემდეგ ქვაბისა და ტაფის გარეცხვით ხელები არ დაესხსხლიანებინათ. მთელი საიდუმლო ისაა, რომ საჭმლის ნაწილაკები მას არ ეკვრის. ექსპერიმენტმა ძალიან მაღალ გეგმარტულა და გაყიდვებმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა.

პროდუქსია, როგორც ყველაზე კარგად იყიდება

გამოკითხვების თანახმად, მსოფლიოში ყველაზე კარგად იყიდება წარმატებული მარკეტინგის მქონე ბრენდები. რეალიზაციის თვალსაზრისით, მათ ბადალი არ აქვს.

Chupa Chups

ეს ყველა მშობლის „მტერი“ და ყველა პატარას საყვარელი კანფეტია. თავდაპირველად ეს კანფეტები ჩხირის გარეშე იყო და ბავშვების მთლიანად „გატკბილვის“ ალბათობა, რაღა თქმა უნდა, გაცილებით დიდი იყო. Chupa Chups-ის ამჟამინდელი სახით გამოშვება კი აზრად მოუვიდა ენრიკე ბერნატსს, დიზაინი და ლოგო კი თვით სალვადორ დალიმ შეიმუშავა. ექსპერიმენტმა ძალიან მალე გაამართლა და ბრენდს მსოფლიო პოპულარობაც მოუტანა.

Red Bull

მატონიზირებელი და სტიმულანტი სითხე დღეს ერთ-ერთი პოპულარული ბრენდული კოქტეილია.

IKEA

თავდაპირველად ეს ავეჯის სახლი მხოლოდ აშშ-ში იყო პოპულარული, ამერიკელებს მისი დიზაინი მოსწონდათ, თუმცა ავეჯის გაბარიტები მათი სახლის პროპორციებში ვერ ეტეოდა. სწორედ გაბარიტებზე მოუხდა „სახლს“ მუშაობა, რამაც ნაყოფი გამოიღო და ის ერთ-ერთი აღიარებული ავეჯის სახლია დღეს მსოფლიოში.

Pepsi

ამბობენ, რომ საერთო ბაზარზე „პეპსის“ რეალიზაცია „კოკა-კოლას“ რეალიზაციას აჭარბებს. ჯერ კიდევ დიდი ხნის წინ, როდესაც „კოკა-კოლას“ გაყიდვები 170 მილიონ ბითლს ითვლიდა, „პეპსი“ უკვე 340 მილიონ ბითლს ყიდდა. ახლა „კოკა-კოლას“ პლასტიკური ბითლი 0,5 მლ-ნია, „პეპსის“ ანალოგი კი — 0,66 მლ-ნი.

Camel

ეს სიგარეტი ამერიკაში გაჩნდა. მისმა მწარმოებელმა ერთ-ერთმა კომპანიამ გაცნობიერა, რომ აქლემი სწორედ ის სარეკლამო-სახასიათო ფიგურაა, რომელიც არსებით გავლენას იქონიებდა რეალიზაციაზე და მის გამოშვებამდე კომპანიამ დახლართა ინტრიგა — პირველ დღეს ამერიკის 90 ქალაქში გაუშვა რეკლამა „ხვალ ჩვენს ქალაქებში იმაზე მეტი აქლემი გამოჩნდება, ვიდრე აფრიკასა და აზიაში“. დაინტრიგებული მოსახლეობა მეორე დღისთვის ნამდვილ აქლემებს ელოდა, თუმცა მეორე დღეს აქლემები არსად ჩანდნენ, სამაგიეროდ გაისმა ახალი განცხადება: „სიგარეტი Camel-ი უკვე აქ არის!“. სარეკლამო აქცია საკმაოდ წარმატებული აღმოჩნდა და თამბაქოს თითქმის ყველა მომხმარებელი სწორედ Camel-ს ყიდულობდა.

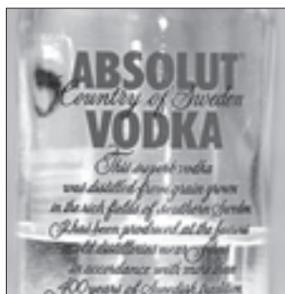
Alka Seltzer

როგორ აიძულებენ მომხმარებელს, გამოიყენოს ესა თუ ის პროდუქცია 2-ჯერ ზედიზედ? 1960 წელს თავდაპირველად გამოჩნდა „ნაბახუსევის საწინააღმდეგო“ აბები, და ვინაიდან ორის ერთად მოხმარება იყო რეკომენდებული, გაყიდვებიც პირდაპირ ორმაგად დაინყო.

Absolut Vodka

მისი წარმოება 1978 წლიდან დაიწყო და მართლაც განსხვავდებოდა სისუფთავითა და სხვა სტანდარტებით დაწარმნი სერიოზული სასმელებისგან.

Snickers

შეუდარებელი ტკბილეული, რომელსაც ყველა ასაკის მოყვარული ჰყავს და სრული დანაყრების ეფექტი აქვს, დღემდე უცვლელად ფართოდ გაყიდვადი ბრენდია.

Marlboro

ის თამბაქოთა შორის პირველია, რომლის კოლოფიც დასაკეტავიანი გახადეს. ამან უფრო მოსახერხებელი გახადა სიგარეტის ჯიბით ტარება, ვინაიდან თამბაქოს გაფუჭების ან ჯიბეში ჩაბნევის ალბათობა თითქმის განუღწა. ასეთმა დიზაინმა გაყიდვებზე ძალიან დიდი გავლენა მოახდინა.

ჰაკერები პერსონალურ ინფორმაციას იპარაკენ

კიბერდანაშაული საგანგაშო მასშტაბებს იძენს, — განცხადებას და გაფრთხილებას ამის შესახებ ევროპოლიცია ავრცელებს. ჰაკერები კომპიუტერებიდან და ტელეფონებიდან, უსადენო ინტერნეტის საშუალებით, პერსონალურ ინფორმაციას იპარაკენ. აღმოჩნდა, რომ საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში მინოდებული WiFi-ს საშუალებით შესაძლებელია საბანკო მონაცემების, პაროლებისა და სხვა პირადი ინფორმაციის ისე მოპარვა, რომ ამის შესახებ ადამიანები ვერაფერს იგებენ. სხვადასხვა სახის კიბერდანაშაულის რაოდენობა იზრდება საქართველოშიც. რამდენიმე დღის წინათ პოლიციამ დააკავა მოქალაქე, რომელიც ტოტალიზატორ „ლიდერბეთის“ ვებგვერდის მომხმარებელთა თანხებს იპარავდა.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ადგილები, სადას არავინ შეგიშვებთ

დედამიწის დიდი ნაწილი ღია ტურისტებისა და მოგზაურებისთვის. საკმარისია მხოლოდ სურვილი და შესაძლებლობა და თქვენ შეგიძლიათ მოხვედეთ პლანეტის თითქმის ნებისმიერ ადგილას. თუმცა არსებობს ისეთი ადგილებიც, რომლებშიც არ შეგიშვებენ სხვადასხვა გარემოებათა გამო, რაოდენ დიდი სურვილიც არ უნდა გქონდეთ ამ დახურულ ტერიტორიებზე მოხვედრისა.

ლასკოს გამოქვაბული სფრანგეთში

ლასკოს გამოქვაბულს მეორენაირად „პირველყოფილი მხატვრობის სიქსტის კაპელას“ უწოდებენ. მხატვრული და გრაფიკული სურათები მის კედლებზე ჩვენს ერამდე 18-15 ათასწლეულის წინაა შესრულებული. თავიდან გამოქვაბული ყველა ტურისტისთვის ღია იყო, მაგრამ შეიქმნა ნახატების ნაშლისა და განადგურების საშიშროება, ამიტომ 1960 წელს ხელისუფლებამ გამოქვაბული დახურულად გამოაცხადა. სამაგიეროდ შეიქმნა მისი ზუსტი ასლი, რომლის მონახულებაც შეუძლიათ ტურისტებს.

კუნძული კოვაგლია

ტურისტებს ოფიციალურად აქ შესვლა ეკრძალებათ, მაგრამ ბევრი ცნობისმოყვარე და მისტიკის მოყვარული ამას მაინც ახერხებს. საქმე ისაა, რომ კუნძულთან დაკავშირებულია საშინელი ისტორია: XVI საუკუნეში შავი ჭირის ეპიდემიის დროს აქ მოჰყავდათ ავადმყოფები და მათ სხეულებს წვავდნენ, რათა ეპიდემია შეეჩერებინათ. 1922 წელს კუნძულზე გაიხსნა ფსიქიატრიული საავადმყოფო, რომელზეც საშინელი ლეგენდები დადიოდა. ამბობდნენ, რომ მთავარი ექიმი ცდებდა ატარებდა ავადმყოფებს. მედპერსონალი და პაციენტები მუდმივად ხედავდნენ კოშმარებს და შიშისგან იტანჯებოდნენ. კუნძულს მეთესახლებად „ჯოჯოხეთის კარიბჭე“ უწოდეს. საბოლოოდ კუნძული მიტოვებული და უდაბური გახდა და მეთევზეებიც კი მორიახლო შიშით ჩაუვლიან ხოლმე.

იხს დიდი ტაპაკი იაპონიაში

ეს არის იაპონიის მნიშვნელოვანი სინთოისტიკური წმინდა რელიქვია. ისე-მინაგუმი ინახება მნიშვნელოვანი ეროვნული საგანძური, მათ შორის წმინდა სარკე, რომელიც საიმპერატორო რეგალიას წარმოადგენს. მთავარი ტაძარი შემოსაზღვრულია მაღალი ხის ღობით. აქ შესვლა შეუძლია მხოლოდ უმაღლესი რანგის მღვდელმსახურებს და საიმპერატორო ოჯახის წევრებს. საკერპოს ძირითად ნაწილს კი იცავს ოთხმაგი ხის ღობე და აქ შესვლა მხოლოდ იმპერატორს და მის მესულესს შეუძლიათ.

ვატიკანის საილუმო სახავეი

ეს არის შუა საუკუნეებიდან ჩვენს დრომდე ვატიკანის საარქივო საბუთების ნაკრები. არქივი გასაიდუმლოებულია, რადგან წარმოადგენს რომის პაპის პირად საკუთრებას. დაშიფრული წერილები, ხელნაწერები და კოდექსები იკავებს 85 კმ სიგრძის თაროებს. გადაუმონუმბელი ცნობების თანახმად, ამ თაროების 40 კილომეტრი სავსეა მსოფლიოში უდიდესი და უზუსტესი ოკულტური ლიტერატურით. ტურისტებისათვის აქ შესვლა აკრძალულია, თუმცა მეცნიერებს შეუძლიათ ზოგიერთ საბუთთან მუშაობა, თუკი მათ აქვთ სპეციალური ნებართვა.

შიანჯუს ეროვნული უსაფრთხოების შეფხვეთი ინსტიტუტი

ამ მუზეუმში ინახება ჩინეთის ჯაშუშობის საიდუმლო მასალები. აქ არის მინი-რეველერების, ტუჩის საცხის ფლაკონში ჩამონტაჟებული მიკროპისტოლეტების, ნიღბებისა და ჯაშუშობისთვის საჭირო სხვა ინვენტარის კოლექცია. თუ თქვენ ჩინეთის მოქალაქე არ ხართ, აქ შესვლა აკრძალულია გაქვთ, რადგან ჩინელებს არ სურთ, ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იყოს უცხოელებისთვის. ინსტიტუტის ტერიტორიაზე ფოტოგადაღება ნებისმიერი ადამიანისთვის სასტიკად აკრძალულია, თუნდაც ის ჩინეთის მოქალაქე იყოს.

პაინ-გეპი

ეს არის ერთადერთი ადგილი ავსტრალიაში, რომელზეც შესვლა აკრძალულია. ის მდებარეობს ქალაქ ალის-სპრინგსიდან 18 კმ-ის დაშორებით. აქედან ხორციელდება თანამგზავრული დაცვის მართვა. პაინ-გეპში მუშაობს ამერიკის ფედერალური დაზვერვის 1000-ზე მეტი თანამშრომელი. ობიექტი ცნობილია, როგორც აშშ-ის რადიოელექტრონული დაზვერვის საზღვარგარეთ მდებარე ყველაზე დიდი სადგური. სწორედ აქედან კონტროლდება ამერიკის სადაზვერვო თანამგზავრები. რა თქმა უნდა, ტურისტების ადგილი აქ ნამდვილად არაა.

«ზონა-51»

ეს არის აშშ-ის სამხედრო-საჰაერო ძალების ლეგენდარული ბაზა, რომელიც ნევადის უდაბნოში მდებარეობს. ამ ადგილის შესახებ დადის ლეგენდები, რომ აქ ინახება უცხო პლანეტელების მფრინავი თევზები და, აგრეთვე, მათი სხეულები. როგორც კი ზონას ვინმე მიუახლოვდება, ტერიტორიის დაცული ზონის დასაწყისში გამოკრული უზარმაზარი აბრა ამცნობს, რომ აქ სამხედროებს შეუძლიათ გაუფრთხილებლად ცეცხლის გახსნა.

კუნძული ნიიკაუ

ნიიკაუ სიდიდით მეშვიდეა ჰავაის კუნძულებიდან. აქ არ არის გზები, ელექტროსადგურები, წყალგაყვანილობა, რესტორნები და მაღაზიები. სამაგიეროდ, ეს მსოფლიოში ერთადერთი ადგილია, სადაც მდებარეობს სკოლა, რომელიც ელექტროენერჯის მისაღებად მზის ენერჯიას იყენებს. 1864 წელს კუნძულზე შეიქმნა რობინსონების ოჯახმა. 1915 წელს მათ კუნძული დამთავლიერებლებისთვის დახურეს, რათა შეენარჩუნებინათ მისი პირველყოფილი კულტურა და ბუნება. კუნძულის მცხოვრებლების ნათესავებსაც კი სპეციალური ნებართვის გარეშე აკრძალული ჰქონდათ მისი მონახულება. დღეს კუნძულზე ვიზიტი აკრძალული აქვს ყველას, გარდა მისი მეპატრონის, ადგილობრივი მცხოვრებლების, აშშ-ის საზღვაო ფლოტის და განსაკუთრებით მაღალი რანგის ჩინოვნიკებისა. მან მიიღო „აკრძალული კუნძულის“ სახელწოდება.

ბირთვული კლავისი ხანძარი ნეაპის უაანოში

ბირთვული სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი მდებარეობს ისრაელის ქალაქ დომინიდან 13 კმ-ის დაშორებით. მისი მშენებლობა დაიწყო 1958 წელს. ლეგენდის თანახმად, თავდაპირველად აქ საქსოვი ფაბრიკა იყო. 1986 წელს მორდებია ვანუნუ, ყოფილი მთავარი ტექნიკური სპეციალისტი, გაიქცა ბრიტანეთში და საქვეყნოდ აჩვენა მტკიცებულებანი ისრაელის ბირთვული პროგრამის არსებობის შესახებ. რა თქმა უნდა, საჰაერო სივრცე ყველა ტიპის თვითმფრინავისთვის დაკეტილია, ხოლო ტერიტორიას მკაცრი დაცვა აკონტროლებს. ინფორმაცია ობიექტის შესახებ გასაიდუმლოებულია.

ოპერისა და ბალეტის თეატრის ორკესტრთან ვახტანგ მაჭავარიანი ორ ამკლუაში ნარსდგება

30 აპრილს თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის ორკესტრი კონსერვატორიის დიდ დარბაზში სიმფონიური მუსიკის კონცერტს გამართავს. ორკესტრს უდირიფორებს ცნობილი ქართველი დირიფორი ვახტანგ მაჭავარიანი, თუმცა ამ საღამოზე ის, როგორც კომპოზიტორიც, ნარსდგება აუდიტორიის წინაშე, ვინაიდან ვახტანგის ოპერის „რიენცის“ უვერტიურასთან, ჯაკომო პუჩინის „მადამ ბატერფლავის“ II მოქმედების II სცენის შესავალთან, ვახტანგ მაჭავარიანის მიერ გაორკესტრებული სერგეი პროკოფიევის მეშვიდე საფორტეპიანო სონატის III ნაწილთან (პირველი შესრულება საქართველოში, ეძღვნება ალექსი მაჭავარიანის სსოვნას) ერთად, გაიმართება ვახტანგ მაჭავარიანის პირველი სიმფონიის „სამყარო ჰარმონია“ პრემიერა (სიმფონია ეძღვნება ალექსი მაჭავარიანის 100 წლის იუბილეს).

კესტრის — „მილენიუმის“ სა- მხატვრო ხელმძღვანელი. 2011 წლიდან ვახტანგ მაჭავარიანი თანამშრომლობს თურქეთის საპრეზიდენტო სიმფონიურ ორკესტრთან, რომელთან ერთადვე შესრულებული აქვს შოსტაკოვიჩის სიმფონიები № 7, 9, 10, 12; მა- ლურის სიმფონია № 3; ბეთჰო- ვენის სიმფონიები № 2, 5, 6; მოცარტის სიმფონია № 39. 2013 წელს ალექსი მაჭავარი- ანის 100 წლის იუბილესთან დაკავშირებით მან იდირიფორა კომპოზიტორის მეორე სიმ- ფონია. ამავე წელს ვახტანგ მაჭავარიანის დირიფორობით შესრულდა რიხარდ ვახტანგის ოპერები „ტრიუსტან და იზოლ- და“ და „ლოენგრინი“, რომელ- შიკ მონაწილეობდნენ თურქი და გერმანელი საოპერო მომ- ლერლები.

2013 წლის 28 და 30 ივ- ნის ვახტანგ მაჭავარი- ანის, ჯუზუაძე ვერდის 200 წლის იუბილესთან და- კავშირებით, ვერონას რომაულ აფორთხატრში (ARENA DI VERONA) იდირი- ფორა ვერდის „ტრუსტადუ- რი“ საერთაშორისო ვარ- სკვლავების მონაწილეო- ბით.

2013-2014 წლებში ვახტანგ მაჭავარიანმა კონცერტები გამართა პეტერბურგის მარინ- ას თეატრის სიმფონიურ ორ- კესტრთან და მოსკოვის ჩაი- კოვსკის სახელობის სიმფონი- ურ ორკესტრთან. ამავე დროს თურქეთის საპრეზიდენტო სიმფონიურ ორკესტრთან ერ- თად ნარსდგა ანკარაში, აშშ- ში, კანადასა და ჩინეთში.

ბოლო წლების მანძილზე ვახტანგ მაჭავარიანი საზოგა- დოებამ კომპოზიტორის ამპ- ლუაშიც გაიცნო, როდესაც მან მსმენელს წარუდგინა თავისი ნაწარმოებები — კონ- ცერტინო ფორტეპიანოსა და ორკესტრისთვის, სიმფონიურ ოპერა „ნაცარქეტი“, ამჯე- რად კი შედგება პირველი სიმ- ფონიის პრემიერა.

ფიცირობით, მკითხველისთვის საინტერესოა პირველი სიმფონიის „სამყარო ჰარმონია“ ავტორისული ხედვა: „პირველი სიმფონიის შექმნა გადაწყვეტილი უკლებილი სტრუქტურით, ანუ ოთხ ნაწი- ლად, ისე, როგორც ამას აკე- თებდნენ პირველი სიმფონიის ტები და როგორც ეს გრძელ- დებოდა (გამონაკლისის გარ- და) XX საუკუნემდე. ოთხნაწი- ლიანი ფორმა არ წარმოიშვა შემთხვევით. მისი ფესვები ან- ტიკურ ხანაშია, დაკავშირე- ბულია მეცნიერებისა და ფი- ლოსოფიის განვითარებას- თან, რომელიც მუდამ მჭიდრო კავშირში იყო მუსიკის განვი- თარებასთან.

ახალი წელთაღრიცხვის დაახლოებით 160 წელს ალექსანდრიაში ცხოვრობდა დიდი მეცნიერი, წარმოშო- ბით არაბი, სახელად პტოლო- მეუსი. თანამედროვენი მას უწოდებდნენ კლავდიუსს პტოლომეუსიანს. იგი მუსი- კობა თემზე, რომელიც სამყაროს ცენტრად წარმო- გენილია დედამიწა. ეს თეო- რია შემდგომ ქრისტიანობა- შიკ ვითარდება. პტოლომე- სი იყო არისტოტელეს ფილო- სოფიისა და მეცნიერების უზადი მცოდნე.

არისტოტელემ დაყო სამ- ყარო ორმაგობად — ორგვა- როვნებად და ამით დასვა „ყო- ფნა-არყოფნის“ კითხვა. ორ- მაგობამ კი წარმოიშვა დუალ- იზმი, რომელშიც ციფრი ოთხი განსაკუთრებით მნიშვნელო- ვანია. ჯერ კიდევ ემპედოკ- ლეს დროიდან (495-435 ძვ. წ. ად.), რომელმაც გვაუწყა ოთხი ელემენტის შესახებ: ცეცხლი, მინა, წყალი, ჰაერი, რომლებსგანაც შედგებიან საგნები ან არსებანი, დაიწყო ფილოსოფიურ-მეცნიერული მსჯელობა ციფრ 4-ზე. შემდ- გომ პიპოკრატემ განმარტა, რომ სიცოცხლეს ეკუთვნის:

სისხლი, ნერწყვი, შავი და ყვი- თელი ნაღველი, აქაც ფიფე- რირებს რიცხვი 4. პლატონის- თვის გადამწყვეტი იყო ოთხი თვისება: სიმამაცე, ჭკუა, სა- მართლიანობა და თავდაჭე- რილობა. არისტოტელესთან ეს ოთხი გამოიხატება 4 კაუ- შაში: მასალა, ფორმა, გეგმა, მიზანი (ეს უკანასკნელი ითვა- ლისწინებს ფინალიზაციას).

პითაგორელები აღმერთებდ- ნენ ციფრ 4-ს და შექმნეს მე- ტად მნიშვნელოვანი სიმბო- ლიკა, რომელიც წარმოდგენი- ლი იყო „ტეტრაქტისის“ ფორ- მაში. ეს არისტოტელესთვის იქცა საფუძვლად, რათა ამ იდეალზე აეგო ოთხი კაუზის თეორია. შემდგომში აღნიშ- ნები თემას ავითარებენ ეუკ- ლიდე, არქიმედე და ჰიპარქო- სი. ახალი წელთაღრიცხვის ხანაში მეცნიერების ეპიცენტ- რმა გადაინაცვლა არაბულ სამყაროში. პტოლომეუსი მუ- შობდა ალექსანდრიის ბიბ- ლიოთეკაში, სადაც მან შექმ- ნა ნაშრომი სახელწოდებით „ჰარმონია“ და იგი შეიძლება ჩაითვალოს მუსიკის თეორიის პირველ სახელმძღვანელოდ.

აქ ბგერათა წყობასთან ერ- თად დიდი მნიშვნელობა ენი- ტება რიტმებს, განსაკუთრე- ბით კი რიტმს 4/4-ზე. პტო- ლომეუსის ნაშრომებით მოი- ხიბლა დიდი გერმანელი მეც- ნიერი იოჰანეს კეპლერი. XVII საუკუნის სამეცნიერო რევი- ლუციის ერთ-ერთი მონაწილე კეპლერი სხვა პრობლემებთან ერ- თად ქმნის ნაშრომებს „Astronomia Nova“ („ახალი ასტ- რონომია“), „Harmonices Mundi“ („სამყარო ჰარმონია“), რომლებშიც იგი ადარებს კო- სმოსს მუსიკალურ ჰარმონი- ას. ეს უკანასკნელი დაედო სა- ფუძვლად ჩემს პირველ სიმ- ფონიას. პტოლომეუსი ხსნის კოსმოსისა და მუსიკალური ჰარმონიის არსს, მათ კავშირს ნაშრომში „დიდი ხელოვნება“. მასში საუბარია პლანეტათა მოძრაობისა და მუსიკალური ჰარმონიის კავშირზე. სრული- ად ნათელია, რომ მუსიკაზე განსჯისას შეუძლებელია და- ყრდნობა ცალმხრივად ციფ- რებზე, მათემატიკაზე და მეც- ნიერებაზე მთლიანობაში. შემთხვევით არ მომყავს ამ წე- რილის დასაწყისში ღვთაებ- რივი პლატონი, რომელიც მუ-

სიკას და პოეზიას უწოდებს ფროსანს, მოფრენილს იდე- ათა სამყაროდან. დიახ, მუსი- კა არის აუღერებული იდეა, მეტყველი იდეა და მეტყველი სული, მაგრამ უდავოა, რომ მისი ერთ-ერთი კომპონენტი რიცხვია, რაც, პირველ რიგში, მისი რიტმთანაა კავშირში, ასე- ვე — მის ფორმასთან. აქ მინ- დამ მოვიყვანო იმ ადამიანის სიტყვები, რომელმაც შეძრა არამარტო მეცნიერება, არა- მედ თვით ეკლესიაც, „აამოდ- რავა პლანეტები“. კოპერნი- კის საქმისა და იდეების გამე- რძელებელმა, მუსიკის თეო- რეტიკოსის შვილმა, თვით მუ- სიკოსმა და ფლორენციაში ოპერის დაბადების ერთ-ერთ- მა უმნიშვნელოვანესმა თანა- მონაწილემ, გენიალურმა გა- ლილეო გალილეიმ 1623 წელს ბრძანა: „ბუნების წიგნის გა- რება შეიძლება მხოლოდ მა- შინ, როდესაც ჯერ გაიგებ მის ენას და ასოებს, რომლითაც იგი მეტყველებს და წერს. იგი დაწერილია მათემატიკური ენით, ხოლო ასოებს წარმო- ადგენენ სამკუთხედები, ოთხ- კუთხედები, წრები და სხვა ფორმები. ამ დამხმარე ხელ- საწყობის გარეშე ადამიანებს არ ძალუძთ ამ წიგნიდან ერთი სიტყვის გაგებაც კი“.

იგივე შეიძლება ითქვას მე- სიკაზეც, რომელსაც მყავდა კიდევ ერთი გენიალური თაყ- ვანისმცემელი ისაკ ნიუტონ- ნის სახით, რომელმაც 1675 წელს წარმოადგინა ჰიპოთეზა შუქის წარმოშობის შესახებ. მან ფიზიკის თეორია გეომეტ- რიის მეშვეობით განმარტა და ამით კოსმოსის ფუნქციონი- რების საკუთარი მოდელი შექ- მნა, რომელიც მხოლოდ აინშ- ტაინამდე შენარჩუნდა. ნიუ- ტონი ადგენს, რომ მზის შუქი არის არა თეთრი, არამედ მრავალი ფერის ნარევი. ასე გა- მოჰყო მან 7 ფერი და საკითხ- ში უფრო ჩაღრმავებისას და- ინტერესდა საგანთა — არსთა ჰარმონიით, რომელიც შეადა- რა 7 პლანეტას მზის სისტემა- ში და დაუკავშირა 7 მუსიკა- ლურ ბგერას. მუსიკალური ბგერების თანახმად, ნიუტონ- მა ფერები ასეთი წყობით წარ- მოგვიდგინა: ნითელი, წარინ- ჯისფერი, ყვითელი, მწვანე, ცისფერი, ლურჯი, იასამინს-

ფერი. ამასთან, შესაბამისო- ბაში მოჰყავს 7 ბგერაც შემდე- გი თანმიმდევრობით: D-E-F-G-A-B-C და განმარტავს, რომ ფერთა წყობის განლაგებაში მას დაეხმარა მუსიკალურ ბგერათა წყობა.

XIX საუკუნის უდიდესი ინ- გლისელი მეცნიერი, მაგნი- ტური ველის აღმოჩენი — მა- იკლ ფარადეი, შეკითხვაზე, თუ როგორია ეს მაგნიტური ველი, უპასუხებს: მოგისმენი- ათ ბეთჰოვენი? ფარადეი წერს, რომ იგი მუდამ თავის ინტუიციას ეყრდნობა და ამ ინტუიციის მეშვეობით მიხე- ვდა იმას, რასაც მაშინ სახელიც კი არ ჰქონდა და ეს არის მაგ- ნიტური ველი.

ორაერთხელ გამოგონია მა- მაჩემისგან, რომ ინტუიცია გადამწყვეტია კომპოზიტო- რის შემოქმედებაში. აქ იკერე- ბა წრე: ინტუიცია, იდეა, აზ- როვნება — ფილოსოფია და მეცნიერება — მათემატიკის შორის, რაც შემოქმედების სა- წინდარია. ამ სულისკვეთებით შეიქმნა ჩემი სიმფონია“, — წერს ვახტანგ მაჭავარიანი.

ვახტანგ მაჭავარიანს შე- მოქმედებით თანამშრომ- ლობა აკავშირებდა და აკავ- შირებს საქართველოსა და მსოფლიოს ცნობილ კოლექ- ტივებთან, რომელთან ერ- თად გამართული აქვს კონ- ცერტები მსოფლიოს სხვა- დასხვა ქვეყანაში, როგორცაა ბრიტანეთი, საფრანგე- თი, გერმანია, ბელგია, ავსტ- რალია, იტალია, თურქეთი, სერბეთი, შვეიცარია, ესპანე- თი, ნიდერლანდები, საბერძ- ნეთი, ისრაელი, რუსეთი, ხორვატია, უკრაინა, სომხე- თი, სინგაპური, ტაივანი, ბრაზილია და სხვ. ამჟამად იგი თანამშრომლობს ბელგი- ის ნაციონალურ სიმფონიურ ორკესტრთან. უახლოეს მო- მავალში დაგეგმილი აქვს კონცერტები გერმანიასა და აშშ-ში.

ვახტანგ მაჭავარიანი წლე- ბის მანძილზე თანამშრომ- ლობდა მსოფლიოს სხვადას- ხვა საოპერო თეატრთან. სა- ოპერო დადგმები განხორცი- ელებული აქვს გერმანიაში, მოსკოვის დიდ თეატრში, საფრანგეთში, შვეიცარიაში, ესპანეთში, ლატვიასა და

მსოფლიოს სხვა მრავალ ქვე- ყანაში. იგი არის შოტლანდი- ის საოპერო თეატრის მინვე- ლი დირიფორი.

1984-1991 წლებში ვახტანგ მაჭავარიანი იყო მარიას თე- ატრის მთავარი მინვეული დირიფორი, 1990-2001 წლებში მოსკოვის საფესტივალო ორ- კესტრის სამხატვრო ხელმძღ- ვანელი, რომელთან ერთად არა ერთხელ გამართა გასე- ლი კონცერტები საზღვარ- გარეთ. 1996-2004 წლებში იყო საქართველოს ევგენი მიქე- ლაძის სახელობის სახელმწი- ფო სიმფონიური ორკესტრის სამხატვრო ხელმძღვანელი, 2001-2008 წლებში კი რუსე- თის დიდი სიმფონიური ორ-

ქველ-სახსარტა პრობლემათ:

კოქსართროზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპარეზის, ოსტეოართროზის, რევმატიოიდური ართროზის, პოდაგრუ- ლი ართრიტის, პოლიართრიტის მკურნალობა; დაზიანებუ- ლი ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდ- გენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილის მოხსნა, მკურნალობა საოპერაციო და ნაოპერაციო სახსრებზე ძვლის მკვებავებით, წონის დაკლება 5-15 კგ-მდე თვეში, მიღებული შედეგის სტაბილური შენარჩუნებით დიეტები- სა და ვარჯიშის გარეშე.

ასევე სიმალეში სწრაფი ზრდა 20-დან 25 წლამ- დე, კურსით 3-5 სმ მომატებით, ძვლის მკვებავი მინერა- ლებისა და ვიტამინების ნაკრებით + ვარჯიშებით, ეფექტუ- რია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც. მკურნალობა მცენა- რული პრეპარატების უკუჩვენების გარეშე, იმუნიტე- ტის გაძლიერებით (კეთდება მასაჟი ძვალ-სახსართა პრობ- ლემებზე) შედეგები გარანტირებულია.

ტ. 555-62-09-01 პეიიი ქ-ნი ვეიი; ტ. 218-46-08 ოფისი

მკურნალობა მათემატიკისთვის

პოტენციის დაქვეითება, პროსტატიტი, ადენომა, ხშირი შარდვა, შარდვის შეკავება, უნებლო შარდვა, წვა-ტკივი- ლი შარდვისას, ორგანიზმის წმენდა უჯრედულ დონეზე სოკოვანი და მიკრობული ინფექციებისგან, რეპროდუქცი- ული ფუნქციის აღდგენა-შენარჩუნება, ალკოჰოლიზმისა და ნარკოტიკებისგან სწრაფი განთავისუფლება, დამოკი- დებულების მოხსნა, ნერვული სისტემის მონესრიგება (უძილობა, შიშები, აგრესია, ნევროზი) ღვიძლის ფუნქცი- ის აღდგენა-მკურნალობა მცენარეული პრეპარატებით უკუჩვენების გარეშე.

პროგრამა შედგენილია ინდივიდუალური დანიშნულე- ბით, იმუნიტეტის გაძლიერებით, 100%-იანი შედეგით.

ტელ. 558-15-63-87; 218-14-90 პეიიი ქ-ნი ინეა

საქართველო მსოფლიო ისტორია რვეს სანიტს

http://www.geworld.ge მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა გაზეთი ხელმძღვანელობს თბილისში არსის პრინციპებით. მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6 ტელ.: 234-32-95; e-mail: gazeti@inbox.ru

ISSN 2233-3894

